

AZƏRBAYCAN – 2026

*Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə
sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası*

QÜDRƏTLİ DÖVLƏT VƏ YÜKSƏK RİFAH CƏMIYYƏTİ

Mündəricat

Xülasə	4
1. Sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər üzrə nailiyyətlər və çağırışlar	6
1.1. Son 10 ildə əsas nailiyyətlər	6
1.2. Qarşıdakı onillik müddətdə global meyillər, çağırışlar və imkanlar	9
2. Azərbaycan—2030: Qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyəti	11
2.1. Növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf modeli	11
2.2. 2022—2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişafa baxış	12
3. “2022—2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın təsviri	13
3.1. Dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyat üzrə strateji çərçivə	13
3.2. Dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət üzrə strateji çərçivə	15
3.3. Rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı üzrə strateji çərçivə	16
3.4. İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış üzrə strateji çərçivə	18
3.5. Təmiz ətraf mühit və “yaşıl artım ölkəsi” üzrə strateji çərçivə	19
4. 2022—2026-cı illərdə əsas hədəf indikatorları	19
5. Sosial-iqtisadi inkişaf hədəflərinin dayanıqlı inkişaf məqsədləri ilə uyğunluğu	20
6. Strategiyanın icrasının monitorinqi və qiymətləndirilməsi	22
6.1. Strateji fəaliyyət istiqamətlərinin icrası	22
6.2. Hədəflərin monitorinqi və icrasının qiymətləndirilməsi	22
7. Tədbirlər planı	22

AKRONİMLƏR VƏ İXTİSARLAR

ETSN	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
EN	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
ƏN	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi
ƏƏSMN	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
FHN	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi
GİN	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi
XİN	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi
İN	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
KTN	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
MN	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi
MdN	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi
MSN	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi
RINN	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi
SN	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi
TN	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi
AQUPDK	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi
DİDK	Azərbaycan Respublikasının Diasporla iş üzrə Dövlət Komitəsi
DGK	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi
DSK	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
DŞAK	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi
DMX	Azərbaycan Respublikası Dövlət Miqrasiya Xidməti
DSX	Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidməti
AQTA	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi
DTA	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi
VXSİDA	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi
İTSDA	Azərbaycan Respublikasının İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi
AAyDA	Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
İKZF	Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu
ƏMA	Azərbaycan Respublikası Əqli Mülkiyyət Agentliyi
MB	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
ARDNŞ	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti
DNF	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu
GF	Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu
EİF	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu
Ələt AİZ	Ələt azad iqtisadi zonasının səlahiyyətli qurumu
ƏSF	Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
AİH	Azərbaycan İnvestisiya Holdinqi
YİH	Yerli İcra Hakimiyyəti orqanları
ABİF	Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu
BBDTL	"Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
"AzMeİSuTəs" ASC	Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
"ADY" QSC	"Azərbaycan Dəmir Yollar" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
"AXDG" QSC	"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
"Azergold" QSC	"Azergold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
"Təmiz Şəhər" ASC	"Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
"Azərenerji" ASC	"Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

“Azərişiq” ASC	“Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
“Azərsu” ASC	“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
“Azəristilktəchizat” ASC	“Azəristilktəchizat” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
AZAL	Azərbaycan Hava Yolları Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
AHİK	Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası
ASK	Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası
ASF	Aqrar Sığorta Fondu
ABA	Azərbaycan Banklar Assosiasiyası
ABADA	Azərbaycan Beynəlxalq Avtomobil Daşıyıcıları Assosiasiyası
DİM	Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi
AMEA	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
TŞ	Azərbaycan Respublikası Tarif (qiymət) Şurası

Xülasə

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları əsasında tərəqqi yolunda inamla addımlayan dövlətimiz hazırda iqtisadi, sosial, siyasi və mədəni inkişafının tarixi dönüş mərhələsini yaşayır. Öz tarixi ərazi bütövlüyünü təmin etməklə ölkəmiz yeni qlobal reallıqlar fonunda növbəti və daha böyük transformasiya astanasına keçid edir.

Uzun illər Azərbaycanda uğurla həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafını, onun maliyyə dayanıqlığının güclənməsini və sürətlə müasirləşməsini, müasir sosial-iqtisadi infrastruktur quruculuğu proseslərinin sürətlənməsini, habelə bir çox sosial problemlərin ardıcıl şəkildə həllini və xalqın maddi rifahının yüksəlməsini, innovasiyaların sürətlə mənimsənilməsini və insan kapitalının davamlı inkişafını təmin etməkdədir.

Azərbaycan dünya miqyasında sabit və dayanıqlı iqtisadiyyatı, eləcə də böyük maliyyə resursları olan, mühüm geosiyasi və geoiktisadi mövqe tutan, qlobal enerji təhlükəsizliyinin təminatında strateji rol oynayan dövlətə çevrilmişdir. Azərbaycan beynəlxalq və regional əməkdaşlığa sanballı töhfələr verir, ölkəmizin təşəbbüsü və iştirakı ilə qlobal layihələr uğurla icra edilir. Artan iqtisadi güc və beynəlxalq nüfuz Azərbaycana Cənubi Qafqazın və ətraf regionların iqtisadiyyatlarının mənzərəsini dəyişdirməyə qadir olan iri layihələrin təşəbbüskarı kimi çıxış etmək imkanı yaratmışdır. Bu layihələrin uğurla həyata keçirilməsi ölkəmizin regionda proseslərin inkişaf vektorunu müəyyən edən və dünya iqtisadiyyatında söz sahibi olan “qlobal oyunçu” statusunu təmin etmişdir.

Sosial-iqtisadi inkişafda dövlətin xüsusi rolu, neft sərvətinin dinamik inkişafa səmərəli və ağıllı inteqrasiyası, dövlət investisiyalarının yüksək həcmi iqtisadi quruculuğun birinci mərhələsindəki başlıca məqsədlərin – ölkənin tarixi coğrafi sərhədlərini bərpa etməklə dövlət suverenliyinin və milli təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, daxili ictimai-siyasi sabitliyin və ictimai konsolidasiyanın təmin edilməsində mühüm rol oynamışdır.

Son illərdə pandemiyanın ölkənin ixrac gəlirlərinə əhəmiyyətli təsirinə baxmayaraq, vaxtında görülmüş tədbirlər nəticəsində milli iqtisadiyyat qısa müddətdə yeni qlobal reallıqlara uyğunlaşdırılmış, makroiqtisadi sabillik təmin edilmiş və Azərbaycan bu böhrandan ən az təsirlənən ölkələrdən biri olmuşdur.

Azərbaycan dövləti postpandemiya və postkonflikt dövründə keyfiyyətə yeni olan və 2022–2030-cu illəri əhatə edən strateji inkişaf mərhələsinə daxil olur. Bu strateji dövrdə yeni nəsil struktur və institusional islahatlar vasitəsilə iqtisadi artımın müasir və dayanıqlı mənbələrinin hərəkətə gətirilməsi, milli iqtisadiyyatın innovasiya yönümünün və maliyyə dayanıqlığının daha da gücləndirilməsi, ölkə iqtisadiyyatının qlobal dəyər zəncirinə səmərəli inteqrasiya yolu ilə Azərbaycan dövləti öz qüdrətini daha da artırmaqla, yüksək rifah cəmiyyətinin qurulması istiqamətində yeni hədəfləri gerçəkləşdirmək əzmindədir.

Məhz bu məqsədlə “Azərbaycan–2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər” təsdiq olunmuş və bu prioritetlərə söykənən “2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası” hazırlanmışdır. Bu Strategiyanın reallaşması 2026-cı ilin sonuna ölkə iqtisadiyyatının simasında böyük dəyişikliklərə səbəb olacaq, iqtisadi artım tamamilə yeni keyfiyyət amilləri bazasında formalaşacaq, xüsusilə prioritet sahələrdə artım tempi sürətlənəcək, iqtisadiyyatın və məşğulluğun dayanıqlığı daha da güclənəcəkdir.

Özəl sektorun, o cümlədən mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı yeni və daha səmərəli stimullar və inkişaf mühiti hesabına sürətlənəcək, özəl və xarici investorların ölkə iqtisadiyyatında fəallığı artacaq, qeyri-xammal ixracı genişlənəcəkdir.

Qeyri-neft/qaz sektoruna, xüsusilə ərzaq təhlükəsizliyinin daha da gücləndirilməsini təmin edən, ixrac potensialının artırılmasına və kənd yerlərində rifahın yüksəlməsinə töhfə verən rəqabətqabiliyyətli aqrar istehsal və emalı sənayesinə dövlət dəstəyi və investisiyalar cəlb olunacaq, innovasiyalar, habelə dövlət–özəl tərəfdaşlığı ilə bu sahədə resurs və xidmət təminatı gücləndiriləcək.

Dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin iqtisadi səmərəsi yüksələcək, iqtisadiyyatda şəffaflıq daha da artacaq, iqtisadi idarəetmənin keyfiyyəti yeni səviyyəyə qalxacaqdır. Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi və dövlət–özəl tərəfdaşlığının genişləndirilməsi, dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin restrukturizasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi, burada dövlət payının azaldılması sahəsində müvafiq işlər görülməkdir.

Makroiqtisadi və maliyyə sabitliyinin qorunması, dövlət büdcəsinin dayanıqlığının və səmərəliliyinin artırılması mexanizmləri təkmilləşdiriləcəkdir. Kapital bazarının inkişaf mühitində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verəcək, real sektorun və sahibkarlığın maliyyə xidmətlərinə və resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi mexanizmləri gücləndiriləcəkdir.

İnsan kapitalının davamlı inkişafı və yeni keyfiyyətə transformasiyası mühiti daha da təkmilləşəcək, milli iqtisadiyyatda innovasiyaların sürətlə mənimsənilməsi üçün zəruri ekosistem formalaşacaq, ölkənin yaşıl enerji məkanına çevrilməsi və ətraf mühitin sağlamlaşması prosesləri sürətlənəcəkdir.

Innovasiyalar təşviq ediləcək, müasir texnoloji həllərin tətbiqi genişləndiriləcək, bu əsasda iqtisadiyyatın effektivlik əsasında inkişafı və rəqabətədavamlılığı təmin olunacaqdır.

Əhalinin sosial müdafiəsi, xüsusilə həssas təbəqələrin sosial təminatı gücləndiriləcək, pensiya sistemində mühüm keyfiyyət dəyişikliyi baş verəcəkdir.

Nəhayət, ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında tarixi dönüş dövrü və yeni strateji mərhələ olan işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və ölkə iqtisadiyyatına reintegrasiyası əsasında bu regiona böyük qayıdış təmin ediləcəkdir.

1. Sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər üzrə nailiyyətlər və çağırışlar

1.1. Son 10 ildə əsas nailiyyətlər

Beş fundamental nəticə — qalib dövlət, beynəlxalq nüfuz, təhsilli cəmiyyət, böyük iqtisadi potensial və yüksələn rifah ölkənin 10 illik sosial-iqtisadi inkişaf nailiyyətlərini xarakterizə edir. Bu nailiyyətlər uzunmüddətli dövrdə ölkə iqtisadiyyatı üçün keyfiyyətə yeni sosial-iqtisadi inkişaf simasının formalaşmasına böyük töhfə verəcəkdir. Əldə olunmuş nailiyyətlər son 10 ildə həyata keçirilən genişmiqyaslı hədəflərə hesablanmış islahatların nəticəsidir. Tarixdə az ölkə tapmaq olar ki, cəmi 30 il ərzində belə uğur hekayəsi yazsın.

Ölkənin tarixi ərazi bütövlüyünün bərpası iqtisadiyyatın perspektiv inkişafı ideyalarının reallaşmasına zəmin yaratmışdır. Rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası xalqımızın çoxxəsrlik tarixində misilsiz nailiyyətdir. Ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi 30 illik dövr ərzində Azərbaycan dövlətinin daha da güclənməsi üçün aparılan uğurlu islahatların və uzaqgörən xarici siyasətin məntiqi nəticəsidir. Müharibənin ilk günlərindən etibarən xalqımız bir yumruq kimi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ətrafında birləşmiş, Azərbaycanın qalib ordusu bütün dünyaya öz yenilməzliyi və qəhrəmanlığını nümayiş etdirmişdir. Həm hərbi, həm də siyasi-diplomatik müstəvidə əldə edilmiş nailiyyətlər bütün dünyaya ölkənin gücünü sübut etmişdir.

Son 10 ildə ölkə iqtisadiyyatında makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlıq təmin edilmiş, sosial rifahı dəstəkləyən iqtisadi artıma nail olunmuşdur. Ölkədə möhkəm siyasi-ictimai sabitlik və təhlükəsizlik, uzaqgörən daxili və xarici siyasət son 10 ildə qarşıya qoyulmuş mürəkkəb sosial-iqtisadi məqsədlərin, habelə ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində həlledici rol oynamışdır. Milli iqtisadiyyatın aparıcı sahələrində müasir texnologiyaların geniş tətbiqi və keyfiyyətli insan kapitalının cəlbi nəticəsində məhsuldarlıq xeyli artmış, iqtisadiyyat sürətlə şaxələnməmiş və daxili istehsal qlobal dəyər zəncirinə effektiv inteqrasiya etmişdir. Azərbaycan 4-cü Sənaye İnqilabının aktiv mərkəzlərindən biri olmaqla xarici investorlar üçün böyük fürsətlər məkanına çevrilmişdir. Bu dövrdə milli iqtisadiyyat 15% böyümüş, qeyri-neft/qaz Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) isə 1,4 dəfə artmışdır. 2011-ci illə müqayisədə qeyri-neft/qaz ixracının 78,3% artmasına nail olunmuşdur.

Son 10 ildə iqtisadiyyat iki qlobal maliyyə böhranından uğurla çıxmış, ölkə iqtisadiyyatı xarici təsirlərə davamlı olmuşdur. 2014–2015-ci illərdə qlobal əmtəə bazarında neftin qiymətinin 3 dəfəyə qədər azalması, 2020-ci ilin əvvəllərindən başlamış və davam etməkdə olan pandemiya böhranı ölkədə makroiqtisadi sabitlik üçün ciddi təhdidlər yaratmışdır. Bütün bunlara baxmayaraq, çevik və effektiv iqtisadi idarəetmə hesabına ölkədə makroiqtisadi sabitlik, həmçinin əhəlinin rifahı və sağlamlığı qorunmuşdur. 2021-ci ilin sonuna valyuta ehtiyatlarımız təxminən ÜDM-in həcminə bərabər olmuşdur ki, bu da milli iqtisadiyyatın xarici və daxili təsirlərə qarşı tam dayanıqlığını əks etdirir.

Həyata keçirilən köklü struktur-institusional islahatlar nəticəsində milli iqtisadiyyatın strukturu dəyişmiş, qeyri-neft sektorunun payı xeyli yüksəlmişdir. 2012–2021-ci illərdə qeyri-neft/qaz ÜDM-i hər il orta hesabla 3,5% artaraq, 2011-ci ildəki 25,4 mlrd manatdan 2021-ci ilə 57,8 mlrd manata, qeyri-neft/qaz sektorunun payı 2011-ci ildəki 48,8%-dən 2021-ci ildə 62,2%-ə çatmışdır. Bu dövrdə iqtisadi artımın sahəvi hərəkətverici qüvvəsi olan qeyri-neft/qaz sənayesi 2,3 dəfə, kənd təsərrüfatı

1,5 dəfə, informasiya və rabitə sahəsi isə 2,4 dəfə böyümüşdür. Ölkəyə gələn turistlərin sayı 2011-ci ildəki 1,6 mln nəfərdən artaraq 2019-cu ildə 2,9 mln nəfərə çatmışdır.

Aparılan məqsədyönlü siyasət nəticəsində qeyri-neft sektorunda özəl sektorun payı əhəmiyyətli böyümüşdür. Həyata keçirilən uğurlu struktur-institusional islahatlar nəticəsində ÜDM-də özəl sektorun xüsusi çəkisi 2019-cu ildə 85% olmuş, pandemiya səbəbindən 2020-ci ildə bu göstərici 80,8%-ə ensə də, artıq 2021-ci ildə 83%-i ötmüşdür. Özəl sektorda inkişafın əsas aparıcı qüvvəsi qeyri-neft/qaz özəl investisiyaları olmuşdur. 2021-ci ildə qeyri-neft/qaz özəl investisiyaların cəmi qeyri-neft/qaz investisiyalarda payı 44,6%-ə çatmışdır.

İqtisadiyyatda kiçik və orta biznesin dominantlığı xeyli yüksəlmişdir. Xüsusilə dövlət investisiyaları hesabına yaradılmış müasir iqtisadi infrastruktur kiçik və orta sahibkarlığın inkişafını dəstəkləmişdir. Bu dövrdə qeydiyyatda olan KOB subyektlərinin sayı 3,1 dəfə artmış, qeyri-neft/qaz ÜDM-də payı isə 23,7% təşkil etmişdir. Qeyri-neft/qaz ixracın 25,5%-i KOB tərəfindən həyata keçirilir. KOB-un fəaliyyətinin dəstəklənməsi üzrə kredit portfeli 2018-ci ildən 1,5 dəfə artaraq 2021-ci ildə 4,4 mlrd manata çatmışdır.

Ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi üçün yerli istehsal potensialı və infrastruktur təminatı inkişaf etdirilmişdir. Ölkənin mövcud torpaq, su və iqlim resursları əsasında ilkin kənd təsərrüfatı məhsullarının yerli istehsalı hesabına özünütəminatmə göstəricisi ümumilikdə məqbul səviyyədədir. Yerli istehsal potensialı ilə yanaşı, ölkədə ərzaq məhsulları ehtiyatlarının saxlanması üçün anbar infrastrukturunun və emal sənayesinin inkişafı üçün yaradılan baza da ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyi baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, təbii resursların çatışmazlığına görə idxaldan asılılığımızın nisbətən yüksək olduğu məhsullar üzrə yerli emal sənayesinin və infrastrukturun yaradılması ölkənin ərzaq təhlükəsizliyini stabil şəkildə təmin etməyə imkan verir.

Qeyri-neft/qaz sahələrinin, xüsusilə özəl təşəbbüslərin sürətli inkişafında xarici investisiyalar mühüm rol oynamışdır. 2011–2021-ci illərdə ölkənin qeyri-neft/qaz iqtisadiyyatına bütövlükdə 11,1 mlrd ABŞ dolları həcmində birbaşa xarici investisiya yatırılmışdır. Xarici investisiyalar yüksək məhsuldar sahələrdə rəqabətli dəyər zəncirinin inkişafına və müasir infrastrukturun yaradılmasına yönəldilmişdir. Xarici investorların fəal cəlbini əlverişli biznes mühiti və makroiqtisadi sabitlik şərtləndirmişdir.

Dövlət büdcəsi həm sosial rifahın dəstəklənməsində, həm də iqtisadi fəallıq üçün investisiyaların təmin olunmasında aktiv olmuşdur. Qlobal və daxili iqtisadi mühitdə baş verən dəyişikliklər dövlət büdcəsinin gəlirlərinə təsir etsə də, 2011–2021-ci illərdə dövlət büdcəsinin xərcləri nominal ifadədə 1,8 dəfə artmışdır.

Dövlət borcunun daxili və xarici seqmentləri makroiqtisadi sabitlik və büdcə dayanıqlığı hədəflərini dəstəkləmişdir. 2021-ci ilin 31 dekabr tarixinə məcmu dövlət borcu ÜDM-in 18,2%-ni təşkil edir ki, bu da fiskal dayanıqlıq baxımından məqbul səviyyədədir. Daxili borclanmanın son illər genişlənərək 2021-ci ilin 31 dekabr tarixinə 2.507,1 mln manata çatdırılması maliyyə bazarlarının inkişafı və effektiv fəaliyyəti baxımından əhəmiyyətlidir.

Son 10 ildə ölkədə inflyasiya iqtisadi fəallıq üçün məqbul olan səviyyədə qorunmuşdur. Bu dövrdə illik inflyasiya orta hesabla 5,3% səviyyəsində olmuşdur. Monetar şərait makroiqtisadi sabitlik hədəfləri çərçivəsində tənzimlənmişdir. İqtisadi artımın bərpasına dəstək məqsədilə uçot dərəcəsi 2018-ci ilin əvvəlindən 2020-ci ilin dekabr ayınadək 16 mərhələdə azaldılaraq 15%-dən 6,25%-ə endirilmişdir. Lakin 2021-ci ilin birinci yarısında xarici mühitdə baş verən proseslərə cavab olaraq uçot dərəcəsinin dəyişdirilməsi istiqamətində fasilə verilmiş, ilin ikinci yarısından başlayaraq

isə inflyasiya proseslərinin sürətlənməsi nəzərə alınaraq uçot dərəcəsi tədricən yüksəldilmişdir. Makroiqtisadi sabitliyin qorunması şəraitində iqtisadiyyatda likvidlik effektiv idarə olunmuşdur.

Maliyyə sektorunun bütün seqmentlərinin sabitliyi və likvid olması iqtisadi artımın maliyyələşməsinə əhəmiyyətli dəstək vermişdir. Maliyyə sektorunun mühüm hissəsini təşkil edən bank sektorunda kapitallaşma və likvidlik səviyyəsi normaları 2 dəfəyədək üstələyir. Bu şəraitdə son 10 ildə bank aktivlərinin ÜDM-də payı 26,8%-dən 44,3%-ə yüksəlmiş, iqtisadiyyata kredit qoyuluşlarının həcmi 9,9 mlrd manatdan artaraq 17,1 mlrd manata çatmışdır. Maliyyə sektorunun sağlamlaşdırılması üzrə həyata keçirilmiş tədbirlər sektora etimadı yüksəltmişdir. Depozitlərin həcmi (maliyyə sektoru çıxılmaqla) 3,9 dəfə artaraq 2011-ci ildəki 6,9 mlrd manatdan 2021-ci ildə 27,1 mlrd manata çatmışdır.

İqtisadi artım bütün vətəndaşların sosial rifahını yaxşılaşdırmışdır. Bu dövrdə ölkədə minimum əməkhaqqı 2,7 dəfə, orta aylıq əməkhaqqı 2,0 dəfə, pensiyaların minimum məbləği isə 2,3 dəfə artmışdır. Aztəminatlı ailələrə verilən ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin edilməsi məqsədilə istifadə olunan ehtiyac meyarının məbləği son 10 ildə 2,3 dəfə artırılaraq 2011-ci ildəki 75 manatdan 2021-ci ildə 170 manata çatdırılmışdır.

Son 10 il ərzində ölkədə əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl genişmiqyaslı dövlət proqramları həyata keçirilmişdir. Bu dövrdə məşğul əhalinin sayı 14,0%, muzzla işləyənlərin sayı 22,9% artmış, işsizlik səviyyəsi isə pandemiya ilə əlaqədar dalğalanmalara məruz qalmasına baxmayaraq, 2021-ci ildə ölkə üzrə 6,0% təşkil etmişdir.

Ölkədə yoxsul təbəqənin ehtiyaclarının qarşılmasına yönələn ünvanlı dövlət sosial yardımı genişləndirilmiş, aztəminatlı ailələrin təminatı daha da gücləndirilmişdir. Son 10 ildə aztəminatlı ailələrə verilən sosial yardımın orta aylıq məbləği 2,6 dəfə artırılaraq 2021-ci ildə 280 manata çatdırılmışdır. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində, milli yoxsulluq həddindən aşağı səviyyədə yaşayan əhalinin xüsusi çəkisi 2019-cu ildə 2010-cu illə müqayisədə 9,1%-dən 4,8%-dək azalmışdır. 2020-ci ildə isə COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar qeyd olunan göstərici 6,2%-dək artsa da, 2021-ci ildə 5,9%-ə enmişdir.

Keyfiyyətli insan kapitalının hazırlanması prosesinin mühüm mərhələsi olan məktəbəqədər təhsildə göstəricilər yaxşılaşmışdır. Şəhər və kəndlər üzrə məktəbəqədər təhsilin əhatəlilik göstəriciləri əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmış, məktəbəqədər təhsil müəssisələrində tərbiyə alan və ümumtəhsil məktəblərində məktəbəhazırlığa cəlb olunmuş uşaqların 1–5 yaşlı uşaqların ümumi sayında xüsusi çəkisi son 5 ildə 16% bəndi artaraq 32%-ə çatmışdır.

Təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədilə müəllim-pedaqoq heyətinin inkişafı və motivasiyası diqqətdə saxlanılmışdır. Müəllimlər arasında aparılan müsabiqələr və müəllimlərin təkmilləşdirilməsi üçün həyata keçirilən tədbirlər, habelə müəllimlərin son 10 ildə əməkhaqlarının 2,4 dəfə artırılması ümumi təhsil məktəblərində təhsil keyfiyyətinə müsbət təsir göstərmişdir.

Ölkədə təhsilə çıxışın yaxşılaşdırılması məqsədilə müasir texnologiyaya əsaslanan təhsil infrastrukturunu yaradılmışdır. 2003–2021-ci illərdə 3400-dən çox məktəb binası tikilmiş və ya əsaslı təmir edilmişdir ki, bu da bütün məktəblərin 76%-ni təşkil edir.

Elmi tədqiqat potensialı müasirləşdirilmiş, tətbiqyönlü tədqiqatların aparılması genişləndirilmiş, müasir texnologiyaların tətbiqi imkanları yaranmış və bu prosesdə əqli mülkiyyətin rolu artırılmışdır. Elmin müxtəlif sahələri üzrə tədqiqatlara dair nəşrlərin sayı sürətlə artmışdır. Son 5 ildə akademik nəşrlərin sayı

80% artmış və Cənubi Qafqaz ölkələri arasında Azərbaycan bu göstərici üzrə 2018-ci ildən etibarən hər il mütəmadi olaraq birinci yerdə qərarlaşmışdır. Son 4 ildə əqli mülkiyyət sahəsində institusional islahat nəticəsində Qlobal Rəqabətlik İndeksində ölkəmiz "Əqli mülkiyyətin qorunması" göstəricisi üzrə 140 ölkələr sırasında 71-ci yerdən 30-cu yerə irəliləmiş, yaradıcı iqtisadiyyatın ÜDM-dəki payı 3,5%-dən 5,3%-ə yüksəlmişdir.

Keyfiyyətli səhiyyə xidmətlərinə əlçatanlıq davamlı yaxşılaşmışdır. Nəticədə, ölkədə ana və uşaq ölümü göstəriciləri azalmış, doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu və gözlənilən sağlam ömür uzunluğu isə artmışdır. COVID-19 pandemiyasına qədər ana ölümü hər 100000 nəfər diri doğulana 14,9, körpə ölümü hər 1000 nəfər diri doğulana 11, beş yaşa qədər uşaq ölümü 13, gözlənilən ömür uzunluğu 73,2 yaş təşkil etmişdir.

Ölkədə təmiz ekoloji mühit dəstəklənmiş, mövcud təbii resurslardan dayanıqlı və səmərəli istifadə ilə yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrinin dövriyyəyə cəlbi imkanları genişlənmişdir. Müasir su ehtiyatları infrastrukturu yaradılmış, tullantıların səmərəli idarə edilməsi imkanları genişləndirilmiş, bərpa olunan enerji mənbələri üzrə yeni qoyuluş gücləri yaradılmışdır.

Son illərdə dünya iqtisadiyyatında baş verən dəyişikliklər fonunda koronavirus pandemiyasının təhdidləri uğurla aradan qaldırılmışdır. Qlobal rəqabətin əsas faktoru kimi keyfiyyətli insan kapitalı, texnoloji modernizasiya və dayanıqlı iqtisadi artım öz mühümlüyünü saxlayır. Lakin yeni sənayeləşmədə texnoloji dəyişikliyə uyğunlaşmaq üçün bütün ölkələr yeni strateji həllərin tətbiqinə başlamışlar. Bu dəyişikliklərin təsirlərini minimallaşdırmaq üçün ölkədə yüksək sosial-iqtisadi rifah və potensial formalaşdırılmışdır.

1.2. Qarşıdakı onillik müddətdə qlobal meyillər, çağırışlar və imkanlar

Ölkə iqtisadiyyatının uzunmüddətli dövrdə qlobal və daxili mühitdən irəli gələn yeni çağırışlarla üzləşməsi labüddür. Milli iqtisadiyyatımızın kiçik olması və qlobal iqtisadiyyata yüksək inteqrasiyası xarici mühitdən irəli gələn qalıcı çağırışlara həssaslığını şərtləndirir və milli iqtisadiyyatın strukturunun dəyişməsinə zəruri edir. Bu çağırışlar çoxistiqamətlidir.

Ölkəmizin yüksəkgəlirli dövlətlər qrupuna daxil olması üçün uzunmüddətli dövrdə iqtisadiyyat sürətli və davamlı artmalıdır. Dünyada 13 ölkənin iqtisadiyyatı 25 il ərzində hər il orta hesabla 7%-i üstələyən artım nümayiş etdirmişdir. Bu iqtisadiyyatlar sürətli, dayanıqlı və inklüziv şəkildə artaraq, yüksəkgəlirli ölkələrlə məsafənin azalmasına nail olmuşlar. Milli iqtisadiyyatımız yüksəkgəlirli ölkələr sırasına daxil olmağı hədəfləyir. Bunun üçün dayanıqlıq və inklüzivlik keyfiyyətlərini özündə cəmləyən yeni iqtisadi artım olmalıdır. Yalnız belə bir iqtisadi artım hər bir Azərbaycan Respublikası vətəndaşının gəlirlərinin davamlı artması üçün zəmin yarada bilər.

Dünya ölkələrinin iqtisadiyyatlarında sürətli rəqəmsallaşma meyilləri və bu əsasda məhsuldarlığın əhəmiyyətli artımı keyfiyyətli inkişaf üçün fərsətlər yaradır. Dünyada davamlı texnoloji inkişaf qlobal dəyər zəncirini sürətlə genişləndirir və onun coğrafiyasını böyüdür. Bu, qlobal əmtəə və xidmətlərin son istehlakçıya vaxtında, keyfiyyətli və aşağı qiymətə çatdırılmasına imkan verir. Rəqəmsal cəmiyyətin istehlakçıları sifariş etdikləri məhsulları bütün dəyər zənciri üzrə izləmə imkanına malikdirlər. Bu meyillərdən faydalanma ölkə iqtisadiyyatının qısa müddətdə qlobal dəyər zəncirinə inteqrasiyasına dəstək olacaqdır.

Qlobal iqtisadiyyatda “yaşıllaşma və karbonsuzlaşma” meyilləri qeyri-resurs iqtisadiyyatların inkişafı üçün imkanlar yaradır. Qeyd olunan meyillərin sürətlənməsi uzunmüddətli dövrdə ölkənin neft gəlirlərinə təsir edə bilər. Qlobal enerji bazarında neftə tələbin düşməsi qeyri-neft/qaz sektorunun dərin şaxələnməsini və qeyri-neft/qaz valyuta gəlirləri hesabına azalan neft gəlirlərinin kompensasiyasını tələb edir. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizə, təbii resursların səmərəli istifadəsi və biomüxtəlifliyin qorunması dayanıqlı iqtisadiyyatın əsas prinsiplərindən biridir. Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri, İqlim dəyişmələri üzrə Paris Sazişi üzrə çağırışların və ölkənin inkişaf prioritetlərinin reallaşdırılması bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin artırılmasını və ekoloji təmiz, enerji səmərəli texnologiyalardan istifadəni tələb edir.

İqtisadi artımın inklüziv və dayanıqlı olması üçün kənd və şəhərlər arasında inkişaf balansı gözlənilir. Kəndlərdə də, şəhərlərdəki kimi, müasir sosial-iqtisadi infrastrukturun vacib elementləri olan təhsil ocaqları, tibb müəssisələri, mədəniyyət evləri, mühüm kommunal və inkişaf xidmətləri rəqəmsal texnologiyalar əsasında yaradılır. Bütün bunlar şəhər və kənd yerləri arasında həyat standartlarında fərqi əhəmiyyətli dərəcədə azaldır. Kəndlərin planlanması və əhalinin məskunlaşması zamanı regionun iqtisadi dəyər zəncirində mövcud və potensial rolunu nəzərə alınır.

Qloballaşma proseslərinin sürətlənməsi və maliyyə böhranlarının başvermə tezliyinin artması makroiqtisadi və maliyyə sabitliyinin təmin olunmasına diqqəti artırır. Makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlıq uzunmüddətli dövrdə davamlı iqtisadi artımın başlıca şərtləridir. Aşağı və stabil inflyasiya, dayanıqlı məzənnə, habelə maliyyə sektorunun bütün segmentlərinin sabitliyi daxili və xarici investisiya fəallığını şərtləndirir.

Qlobal birbaşa investisiyaların cəlbi üzrə rəqabət kəskinləşir. Bu investisiyalar sağlam və şəffaf biznes mühitinin mövcudluğunu, makroiqtisadi sabitlik və maliyyə sabitliyi tələb edir. Qeyd olunan şərtlər mövcud olmadığı halda, ölkəyə yüksək texnologiya və bilik gətirən birbaşa xarici investisiyaların axınına maneə yarana bilər. Təcrübə göstərir ki, sürətli inkişafın əsas drayveri olan birbaşa xarici investisiyalar ölkədə dayanıqlı yeni iş yerləri yaratmaqla yanaşı, yüksəkkeyfiyyətli insan kapitalı formalaşdırmağa bilər.

COVID-19 pandemiyası dünya ölkələrinin iqtisadiyyatları üçün səhiyyə, ərzaq təhlükəsizliyi və dayanıqlı məşğulluq çağırışlarını aktuallaşdırmaqdadır. Rəqəmsal texnologiyaların səhiyyə sisteminə tətbiqi nəticəsində çevik və təmamsız tibb xidmətləri genişləndirilir və daha çox insan səhiyyə xidmətlərinə ucuz çıxış əldə edir. Yoluxucu xəstəliklərdən qorunma yalnız güclü səhiyyə sistemi və qabaqlayıcı tədbirlər hesabına mümkün deyil. Eyni zamanda insanların sağlam və adekvat qidalanması və bu əsasda tələb olunan immunitetin formalaşması vacibdir. Ölkələr həm ərzaq təchizatında yaranmış problemləri həll etmək, həm də ərzaq qiymətlərində yüksək qiymət dəyişkənliyindən sığortalanmaq üçün uzunmüddətli dövrə strateji ərzaq ehtiyatları yaradırlar. İqtisadiyyatda baş verən dəyişikliklər əmək bazarına da təsirsiz ötürülmür və xüsusilə də yeni ixtisasların yaranması, bir sıra ixtisaslara tələbin azalması əhalinin məşğulluğu sahəsində adekvat tədbirlər görülməsini şərtləndirir.

Rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi və aşıqıtəməslı iqtisadi sahələrin inkişafı perspektivləri yüksək bilik və bacarıqları olan insan resurslarına tələbi artırır. Bu ehtiyacların təmin olunması istiqamətində iki strateji xətt mövcuddur. Birinci strateji xətt müasir iqtisadiyyatın ehtiyaclarına cavab verən təhsilin yeni məzmununun

formalaşmasıdır. İkinci strateji xətt isə mövcud insan resurslarının yenidən kvalifikasiyası üçün ömürboyu təhsil imkanlarının yaradılmasıdır. Hər iki strateji xəttin paralel həyata keçirilməsi iqtisadi şaxələnmə və sürətli rəqəmsallaşma üçün faydalıdır.

Aparıcı iqtisadi sahələrdə əqli fəaliyyətin nəticələrinin təşviqi, innovasiya və yaradıcılığa dəstək genişlənilir. Əqli mülkiyyətə əsaslanan və texnologiya, dizayn və brendlər formasında olan qeyri-maddi kapitalın dəyər zəncirində davamlı artmasında əqli fəaliyyət nəticələrinin, innovasiya və yaradıcılığın təşviqi vacib amil rolunu oynayır. Bu səbəbdən əqli mülkiyyətin üstünlük təşkil etdiyi yaradıcı iqtisadiyyatın inkişafı dəstəklənməli, yaradıcı və müasir rəqəmsal texnologiya biliciləri arasında əməkdaşlıq yaranmalı, peşə hazırlığının keyfiyyəti artırılmalıdır.

Dünya ölkələrinin iqtisadiyyatlarında rifahın dəstəklənməsində əsas uğur yüksəkəgərlirli əhali qrupu ilə yoxsul əhali qrupu arasında balansın təmin olunmasıdır. Gəlirlərin əldə olunmasında və bölgüsündə “yüksək məhsuldarlığa çıxış əsasında gəlir qazanmaq” prinsipinə deyil, “hamı üçün məhsuldarlığın artırılması — iş və ya sahibkarlıq fəaliyyəti imkanlarına bərabər çıxış yaradılması” prinsipinə üstünlük verilməlidir. Bu balans daim dövlətin sosial-iqtisadi inkişaf və tənzimləmə funksiyası ilə reallaşdırılmalıdır.

Dayanıqlı məşğulluq vətəndaşın rifahının davamlı təmin olunmasına və dövlətin sosial yükünün optimallaşdırılmasına xidmət edir. Rəqəbətli dəyər zəncirlərinin yaranması və əhalinin təhsil səviyyəsinin artırılması dünya iqtisadiyyatında dayanıqlı iş yerlərinin yaranmasını dəstəkləyir. Xarici investisiyaların cəlbi və rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi ilə daxili istehsal və xidmətlər global dəyər zəncirinə inteqrasiya olunacaqdır. Bu isə rəqəbətli və dayanıqlı məşğulluq imkanlarının yaranmasına və bu yolla vətəndaşın rifahının yaxşılaşmasına xidmət edəcəkdir.

Azərbaycanın böyük uğur salnaməsi olan işğaldan azad edilmiş torpaqların sosial-iqtisadi sistemə effektiv reinteqrasiyası təmin edilir. Bu strateji məqsədin həyata keçirilməsi üçün işğaldan azad olunmuş ərazilərdə mərhələli şəkildə, prioritetləşdirilməklə, səmərəlilik şərtləri nəzərə alınmaqla və müasir təcrübəyə əsaslanmaqla bərpa-quruculuq işlərinin həyata keçirilməsi, rəqəmsal texnologiyaların geniş tətbiqi ilə müasir sosial və biznes infrastrukturunun yaradılması, bu əsasda Azərbaycan vətəndaşının dayanıqlı məskunlaşmasının təmin edilməsi tələb olunur. Sözügedən işlər müasir təcrübə və yanaşmalar əsasında beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində reallaşdırılmaqdadır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin mövcud iqtisadi potensialından xalqımızın rifahı naminə tam istifadə olunması, xüsusilə Zəngəzur dəhlizi üzərindən reallaşdırılacaq regional nəqliyyat-kommunikasiya layihələri davamlı və dayanıqlı inkişaf üçün geniş imkanlar yaradır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa-quruculuq üzrə qət olunan məsafə qarşıya qoyulmuş məqsədlərin yüksək səviyyədə həyata keçiriləcəyindən xəbər verir. Məhz uzunmüddətli dövrə hədəflənən strateji baxışın, zəruri resursların və texnoloji həllərin mövcud olması bunun təminatı kimi çıxış edir.

2. Azərbaycan–2030: Qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyəti

2.1. Növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf modeli

Ölkədə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf modelinin başlıca nəticələri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası, beynəlxalq nüfuzunun artırılması, ölkənin iqtisadi potensialının gücləndirilməsi və əhalinin sosial rifah vəziyyətinin əhəmiyyətli yüksəldilməsi olmuşdur. Bu model ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi daha da

gücləndirməklə dayanıqlı iqtisadi artım, yüksələn sosial rifah və davamlı sabitlik üçün zəmin yaratmışdır. İqtisadiyyatda neft gəlirlərindən sosial-iqtisadi məqsədlərə effektiv istifadə etməklə gələcək inkişaf üçün şaxələnmə və ixrac potensialı yaradılmışdır. Bütün bu nəticələrin əldə olunmasında dövlətin səmərəli idarəetməsi həlledici rol oynamışdır.

Növbəti strateji dövrdə “Qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyəti”nə çevrilmək üçün mövcud sosial-iqtisadi modelin məzmunu və strukturu əhəmiyyətli dərəcədə yenilənəcəkdir. Bu əsasda qəbul edilmiş “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər” müasir inkişaf ideologiyasına əsaslanan yeni sosial-iqtisadi artım modelinin bazasında həyata keçiriləcəkdir. Bu model ölkənin bütün resurslarını və nailiyyətlərini səfərbər etməklə, onları uzunmüddətli dövrdə qarşıya qoyulan strateji vəzifələrin reallaşmasına yönəldəcəkdir.

Yeni sosial-iqtisadi inkişaf modeli 2030-cu ilədək olan dövrdə ölkədə bütün sahələrdə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan köklü islahatların ideologiyasını təmin edir. İdeologiyanın nüvəsində yaradıcı sahibkar, məhsuldar investisiyalar, innovasiyaları dəstəkləyən əqli mülkiyyətin inkişafı və rəqabətli bazarlar durur.

Bu sosial-iqtisadi inkişaf modelinin **iki mərhələdə** həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. **Birinci mərhələdə** (2022–2026-cı illər) sosial-iqtisadi inkişaf modelinin 2030-cu ilədək uğurla reallaşdırılması üçün təməl şərtlər işə salınacaqdır. 2027–2030-cu illəri əhatə edəcək **ikinci mərhələdə** isə bu təməl şərtlərin komplementarlığı şəraitində milli iqtisadiyyatın keyfiyyətə yeni simasının yaradılmasına nail olunacaqdır.

2.2. 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişafa baxış

2022–2026-cı illərdə yeni sosial-iqtisadi inkişaf modeli Azərbaycanda çoxsahəli inkişafın yeni keyfiyyət səviyyəsini müəyyən edəcəkdir. Bu mərhələdə başlıca məqsəd yüksək, dayanıqlı, inklüziv iqtisadi artım templərini bərpa etməklə, hər bir Azərbaycan Respublikası vətəndaşının sabit təminatlı həyat səviyyəsinə nail olmaqdır. Bu zaman başlıca vektor artımın səviyyəsindən çox, onun keyfiyyətinə əsaslanacaqdır.

Strateji dövrdə yeni artım modeli özəl təşəbbüslərə, keyfiyyətli və sağlam insan kapitalına söykənəcəkdir. Dayanıqlı, inklüziv inkişafı təmin edən özəl təşəbbüslər və rəqabətqabiliyyətli açıq iqtisadiyyat modeli müasirləşmə strategiyasının əsas qüvvəsi olacaqdır.

Rəqabətliklik ölkədə adambaşına düşən milli gəlirin uzunmüddətli dövrdə stabil artmasına və insanların həyat standartının yüksəldilməsinə imkan yaradacaqdır. İqtisadiyyatın rəqabətlikliyi əsas təməl olan məhsuldarlığın dərinləşməsi hesabına artırılacaqdır. Bu strateji dövrdə özəl və məhsuldar investisiyalar, keyfiyyətli institutlar, müasir bilik və bacarıqları olan insan kapitalı, sağlam cəmiyyət, innovasiya və yeni texnologiyalar, həmçinin makroiqtisadi sabitlik yüksək məhsuldarlığı təmin edəcəkdir.

İnkişafın əsas qüvvəsi sahibkar olduğundan, dövlət bütün qüvvəsini və resurslarını rəqabətli və dayanıqlı iqtisadi fəaliyyət mühitinin dəstəklənməsinə yönəldəcəkdir. Bu model hamı üçün bərabər imkanlar və fürsətlər yaradacaqdır. Yalnız bacarıqlar bütün sahələrdə uğurun fundamental şərti olacaqdır.

Yeni inkişaf modeli çərçivəsində, işğaldan azad olunmuş ərazilər də əhatə edilməklə vahid iqtisadiyyat–müasir dəyər zənciri qurulacaqdır. Milli iqtisadiyyat dərinədən şaxələnməklə qlobal dəyər zəncirinin ayrılmaz hissəsinə çevriləcəkdir.

Biznesin, ev təsərrüfatlarının və fərdlərin bütün bazarlarda effektiv fəaliyyəti üçün zəruri şərtlər təmin olunacaq, iqtisadiyyata cəlb edilən investisiyalar, mülkiyyətçilərin mülkiyyət toxunulmazlığı, iqtisadi maraqları, ölkənin tarixi milli dəyərləri qorunacaq və sosial-iqtisadi sahələr sürətlə müasirləşəcəkdir.

Modelin aparıcı qüvvəsi olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşının bilik, bacarıq və səriştələrinin artması onun gəlir qazanmaq imkanlarını genişləndirəcək və sağlam həyat tərzini təmin edəcəkdir. Bilikli cəmiyyət müasir texnologiya və innovasiyaların həm yaradıcısına, həm də istifadəçisinə çevriləcəkdir.

Ölkədə təbii resurslardan dayanıqlı istifadə etməklə, ekoloji mühiti qorumaqla iqtisadiyyatın effektivliyinə nail olunacaqdır. Yüksək inkişaf səviyyəsi eyni zamanda yüksək maddi və mənəvi rifahı təmin edəcək, dayanıqlı artan milli gəlirdən insanlar daha geniş şəkildə faydalanacaqlar.

Yeni sosial-iqtisadi inkişaf modelinin reallaşdırılması üçün ölkədə zəruri iqtisadi resurslar və müasir infrastruktur bazası mövcuddur. Strateji dövrdə sosial-iqtisadi inkişaf modeli əvvəlki dövrlərdə əldə edilmiş nailiyyətlərə əsaslanmaqla reallaşdırılacaq. Beynəlxalq nüfuza malik güclü lider, çətin dövrlərdə yüksək dövlət və vətəndaş həmrəyliyi, yeniliyə açıq və biliyi hər şeydən üstün tutan cəmiyyət, eləcə də uzun illər ərzində formalaşmış yüksək iqtisadi potensial yeni milli sosial-iqtisadi inkişaf modelinin uğurla həyata keçirilməsinin təminatıdır.

Əlverişli demoqrafik vəziyyətin mövcudluğu, iqtisadi fəal gənc əhalinin işçi qüvvəsinin ümumi strukturunda yüksək paya malik olması və gənclər tərəfindən yeni innovativ metodların dərinədən mənimsənilməklə tətbiqi daha effektiv nəticələrin əldə olunması üçün fərsətlər yaradır.

3. “2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın təsviri

3.1. Dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyat üzrə strateji çərçivə

Ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi və qeyri-neft ixracının artırılması hesabına davamlı və yüksək iqtisadi artım təmin olunacaqdır. Keyfiyyətli məhsul və xidmətlər ixracı hesabına ölkə iqtisadiyyatı qlobal dəyər zəncirinə inteqrasiya ediləcəkdir. Bu məqsədlə daha sağlam və rəqabətli biznes mühiti yaradılacaq, sahibkarlığın inkişafına dövlət geniş dəstək verəcəkdir. Dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin effektivliyi artırılacaq, onların hesabatlılığı gücləndiriləcəkdir. Nəticədə ölkə iqtisadiyyatı hər il orta hesabla 3–4%, qeyri-neft/qaz ÜDM-i isə illik orta hesabla 5% artacaq. Özəl sektorun iqtisadiyyatda payı 88%-ə çatdırılacaqdır.

Sağlam və rəqabətli biznes mühiti üçün qanunun aliliyi təmin olunacaq və effektiv məhkəmə islahatları həyata keçiriləcəkdir. Bu islahatlar sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olanların mülkiyyətinin və maraqlarının effektiv müdafiəsinə imkan verəcəkdir. Sahibkarlıq fəaliyyəti üzərində izafi tənziqləmə optimallaşdırılacaq. Təbii inhisar subyektlərinin rəqabətə mənfi təsirlərinin qarşısı alınacaq və bütün bazarlarda rəqabət gücləndiriləcək. Dövlət satınalmalarında şəffaflıq və səmərəlilik artırılacaqdır. Investisiyalar üçün əlverişli vergi şərtləri tətbiq ediləcək və digər fiskal stimullar veriləcəkdir. Bu islahatların həyata keçirilməsi sayəsində biznes mühiti daha da

sağlamlaşdırılacaq, milli iqtisadiyyata etimad artacaq və nəticədə böyük həcmdə daxili və xarici investisiyalar cəlb ediləcəkdir.

Sahibkarlığa dövlət dəstəyi mexanizmlərinin effektivliyi, ünvanlılığı və şəffaflığı gücləndiriləcəkdir. Uğurlu ölkələrin təcrübələri əsasında biznes startaplarının və inkubatorlarının, ixracıya yönümlü istehsal və xidmətlər üzrə biznes layihələrinin dəstəklənməsi mexanizmləri təkmilləşdiriləcək. Nəticədə, sahibkarlıq fəaliyyətinə başlamaq və mövcud fəaliyyətini genişləndirmək istəyənlər, xüsusilə kiçik və orta bizneslər üçün yeni maliyyələşmə mexanizmləri yaradılacaqdır. Bu əsasda sahibkarlara dəstək üzrə sərf olunan maliyyə vəsaitinin 20–30%-nin mikro, 35–45%-nin kiçik və 25–35%-nin orta sahibkarlara yönəldilməsi hədəflənir.

Dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin iqtisadi səmərəliliyi yüksəldiləcək, idarə edilməsi yaxşılaşdırılacaq və şəffaflığı artırılacaqdır. Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin idarəetməsinə verilmiş dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin effektivliyi, maliyyə dayanıqlığı və rəqabət qabiliyyəti artırılacaqdır. İqtisadiyyatda dövlətin bilavasitə iştirakı optimallaşdırılacaq, strateji sahələr istisna olmaqla, dövlət mülkiyyətində olan aktivlərin mərhələli şəkildə özəlləşdirilməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçiriləcək ki, bu da dövlət resurslarına olan tələbatı və riskləri azaldacaqdır. Həmçinin özəlləşdirilməsi müəyyən müddət məqsədəuyğun hesab olunmayan təsərrüfat subyektlərinin kommersionlaşdırılması və ya idarəetməyə verilməsi yolu ilə səmərəlilik göstəricilərinin daha da yaxşılaşmasına nail olunacaq.

Qeyri-neft/qaz sektoruna birbaşa xarici investisiya (BXİ) cəlbi təşviq ediləcək, dövlət mülkiyyətində olan aktivlərin özəl sektora transformasiyası baş verəcək. Strateji sahələr istisna olmaqla, dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərin özəlləşdirilməsi və dövlət-özəl tərəfdaşlıq mexanizmləri ilə iqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi həyata keçiriləcəkdir. Dövlət investisiyalarının effektivliyi artırılacaq, onun özəl investisiyaları stimullaşdırma potensialı yüksəldiləcək. BXİ-ləri prioritet iqtisadi sahələrə yönəltmək üçün yeni mexanizmlər formalaşdırılacaq, investorlarla birbaşa dialoq mexanizmləri tətbiq olunacaqdır. Beynəlxalq inkişaf institutlarının, xüsusilə özəl sektorun inkişafının maliyyələşməsi üzrə ixtisaslaşan institutların maliyyələşmə potensialından optimal istifadə təmin ediləcək və nəticədə, qeyri-neft/qaz sektoru üzrə BXİ-lərin həcmi illik 10–15% artacaqdır.

Rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi imkanlarının genişləndirilməsi üçün normativ hüquqi baza yaradılacaq və bu sahə dövlət tərəfindən tənzimlənəcəkdir. Rəqəmsal texnologiyaların inkişafı məqsədilə xüsusi fondlar və inkişaf institutları fəaliyyət göstərəcək, bu əsasda internet, yüksək sürətli mobil internet (5G texnologiyası daxil olmaqla), xüsusilə genişzolaqlı internet xidmətlərinin əhatəsi 95%-ə çatdırılacaqdır.

Aqrar sektor, sənaye və xidmət sahələrində müasir texnologiyaların tətbiqi ilə məhsuldarlıq artacaq, həmçinin yeni iş yerləri yaradılacaqdır. Dövlətin stimullaşdırıcı dəstəyi ilə bu sahələrin global dəyər zəncirinə dayanıqlı inteqrasiyası təmin olunacaqdır. Dövlət aqrar sektor, sənaye və xidmət sahələrinin inkişafını dəstəkləyən infrastrukturun yaradılmasında aktiv iştirak edəcək, müxtəlif sənaye parkları və məhəllələri, turizm və rekreasiya zonaları yaradılacaq, istehsal olunan məhsul və xidmətlərin xarici bazarlara ixracı stimullaşdırılacaq. Nəticədə, 2022–2026-cı illərdə kənd təsərrüfatı hər il orta hesabla 4% artacaqdır. Nəqliyyat sektorunda orta illik artım tempi 5%-i üstələyəcək. Ölkənin tranzit yükdaşımalardan əldə etdiyi gəlir 2019-cu ildəki 227 mln manatdan 2 dəfəyədək artaraq, 450 mln manata çatacaqdır.

Qeyri-neft/qaz sənayesi hər il orta hesabla 8,3% artacaq, sənaye zonalarının qeyri-neft/qaz sənaye istehsalında payı 15%, qeyri-neft/qaz sənaye ixracında payı isə 25% olacaqdır. İnformasiya və rabitə sektorunda hər il orta hesabla 10%-dən çox, tikinti sektorunda isə təxminən 3% artım olacaqdır. 2026-cı ildə turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai işə sektorunda yaradılacaq əlavə dəyər 2019-cu illə müqayisədə 1,5 dəfə artacaqdır.

Dayanıqlı iqtisadi artım üçün ölkədə makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlıq təmin olunacaq, maliyyə sektorunun bütün seqmentlərinin sabitliyi gücləndiriləcək. Makroiqtisadi sabitliyin və maliyyə sabitliyinin gücləndirilməsi iqtisadi artımın davamlılığı üçün vacibdir. Ölkənin makroiqtisadi dayanıqlığı – irihəcmli strateji ehtiyatlarının mövcudluğu milli iqtisadiyyatımızın xarici mühitdəki dəyişikliklərə dayanıqlı olmasını gücləndirəcəkdir. Fiskal sabitlik üçün tənzimləmə çərçivəsi təkmilləşdiriləcək və bu təməl şərtlərlə illik inflyasiya $4\pm 2\%$ intervalında qorunacaq, icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft/qaz ÜDM-ə nisbət göstəricisinin yuxarı həddi 2026-cı ilin sonunadək 17,5% təşkil edəcək, bu şəraitdə Dövlət Neft Fondunun aktivləri dayanıqlı səviyyədə saxlanılacaqdır. Növbəti illərdə tələb olunan maliyyələşmələrin daxili borcun hesabına təmin edilməsi yolu ilə 2026-cı ilin sonuna ümumi dövlət borcunun ÜDM-də payının 20%, o cümlədən xarici dövlət borcunun ÜDM-də payının isə 10% ətrafında saxlanması hədəflənir.

Maliyyə sektorunun bütün seqmentlərinin iqtisadiyyatda rolu artırılacaqdır. Bank sektorunun iqtisadiyyatın maliyyələşməsində iştirakı yüksəldiləcək, maliyyə inklüzivliyi genişləndiriləcək, maliyyə xidmətlərinin əlçatanlığı, əhali və biznes subyektlərinin maliyyə resurslarına çıxış imkanları artırılacaqdır. Dövlət–özəl sektor əməkdaşlığı çərçivəsində investor və kreditorların risklərinin sığortalanması sistemi təkmilləşdiriləcək, biznes kreditlərinə təminatların verilməsi mexanizminin əhatəliliyi genişləndiriləcək. Maliyyə xidmətlərinin rəqəmsallaşması fonunda əhali və biznesin investisiyalar və İKT sahəsində savadlılığı artırılacaqdır. Dayanıqlı iqtisadi artımın təmin olunmasında maliyyə sektorunun rolunun gücləndirilməsi üçün ölkədə uzunmüddətli kollektiv investorlar şəbəkəsinin yaradılması stimullaşdırılacaq, sığorta və korporativ qiymətli kağızlar bazarı dərinləşdiriləcəkdir. Rəqabətli, innovativ və əlçatan ödəniş mühitinin əhatəliliyi, habelə ölkə üzrə nağdsız ödəniş alətlərindən tam istifadə imkanları genişləndiriləcəkdir. Eyni zamanda, sosial ödənişlərdə banklararası rəqabətin gücləndirilməsi, pensiya və müavinətlərin alınması üzrə bank seçimində sərbəstlik təmin ediləcəkdir. Bu əsasda maliyyə dərinliyini ifadə edən göstəricilər davamlı yaxşılaşacaq, iqtisadi subyektlərin milli ödəniş sistemində aparılan əməliyyatlarının həcmi 25% artacaq, o cümlədən ödəniş kartları ilə aparılan əməliyyatlarda nağdsız əməliyyatların payı 55%-ə çatacaqdır.

İxrac şaxələnenəcək və qeyri-neft ixracı genişlənenəcəkdir. İxracı asanlaşdırmaq üçün idarəetmə və institusional mexanizmləri tənzimləmə çərçivəsi təkmilləşdiriləcəkdir. İxracıyönümlü yerli məhsulların keyfiyyətli istehsalı təmin olunacaq və e-ixrac inkişaf etdiriləcək, qeyri-neft/qaz ixracının təşviqinə dövlət dəstəyi artırılacaq, 2021-ci illə müqayisədə 2026-cı ildə qeyri-neft/qaz ixracının həcmnin 85% artmasına nail olunacaqdır.

3.2. Dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət üzrə strateji çərçivə

Əməkhaqları artırılacaq və hamı üçün layiqli həyat səviyyəsi təmin ediləcəkdir. İşləyənlərin layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi məqsədilə minimum

əməkhaqları artırılacaqdır. Xalis minimum əməkhaqqının xalis orta aylıq əməkhaqqına nisbətinin məqbul səviyyəsi qorunacaqdır.

Özəl sektorda yeni iş yerləri yaradılacaq, məşğulluq səviyyəsi artacaqdır. Yeni iş yerləri yaradan sahibkarlıq fəaliyyəti stimullaşdırılacaqdır. Xüsusilə regionlarda kiçik və orta sahibkarlığın, eləcə də özünüməşğulluğun inkişafına zəruri şərait yaradılmaqla əhali qrupları üçün səmərəli məşğulluğa və layiqli əməyə nail olunacaq, qeyri-formal məşğulluğa qarşı zəruri qabaqlayıcı və nəzarət tədbirləri gücləndiriləcək, bunun nəticəsində qeyri-dövlət sektorunda məşğul əhalinin payı 2021-ci ildəki 77,6%-dən artaraq 80%-ə çatdırılacaq. Qeyri-formal məşğulluğun mərhələli azaldılması nəticəsində muzzla işləyənlər üzrə qeyri-dövlət sektorunun payı 50% (2021-ci il üzrə: 46,9%) təşkil edəcəkdir.

Bütün vətəndaşlar üçün ədalətli və əhatəli sosial müdafiə sistemi qurulacaqdır. Pensiyaçılar üçün effektiv yığım, aztəminatlı əhali qrupu üçün zəruri ehtiyacların ödənilməsi, əlilliyi olan şəxslər üçün isə sosial yardımların əlçatanlığı artırılacaqdır. Pensiya sisteminin dayanıqlığı gücləndiriləcək, sosial sığortanın tətbiqi genişləndiriləcək. Hamı üçün bərabər iştirak imkanı yaradan sosial təminat və sosial xidmətlər sistemi inkişaf etdiriləcəkdir. Minimum pensiya məbləği minimum əməkhaqqı səviyyəsinin 75–80%-də saxlanılacaqdır.

Qadınların iqtisadi imkanlara çıxışı yaxşılaşdırılacaqdır. Qadınların cəmiyyətdə iqtisadi fəallığı artırılacaq, onların yüksək əməkhaqqı olan iqtisadi sahələrdə məşğulluğu təşviq olunacaqdır. Qadınların uğurlu fəaliyyəti üçün peşə yönümü, karyera məsləhəti və digər aktiv məşğulluq tədbirləri genişləndiriləcəkdir. Qadınların orta aylıq əməkhaqqının kişilərin orta aylıq əməkhaqqına nisbəti 2021-ci ildəki 65,8%-dən 80%-ə çatacaqdır.

Şəhərlə kənd arasında yaşayış standartlarındakı fərqlər azaldılacaqdır. Regionların iqtisadi və təbii potensialından səmərəli istifadə ediləcək, özəl investisiyaların cəlbi təşviq olunacaq, yeni çağırışlara uyğun regional inkişaf mexanizmləri dövlət tərəfindən dəstəklənəcəkdir. Nəticədə, ümumi məhsul buraxılışında regionların xüsusi çəkisi 35%-dən 42%-ə çatdırılacaqdır.

3.3. Rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı üzrə strateji çərçivə

Məktəbəqədər təhsilin əhatə dairəsi artırılacaqdır. Ölkə üzrə məktəbəqədər təhsilin göstəriciləri yaxşılaşdırılacaq, məktəbəqədər təhsilin məzmunu yenilənəcək, pedaqoji heyətin və idarəetmə heyətinin peşəkarlığı artırılacaq, məktəbəqədər təhsilin keyfiyyətinin təminatı sistemi yaradılacaqdır. Nəticədə, məktəbəqədər təhsilə cəlb edilmiş 1–5 yaşlıların payı 50%-ə çatdırılacaqdır.

Ölkədə ümumi təhsildə səriştəəsaslı məzmun tətbiq olunacaq, təhsil üzrə beynəlxalq qiymətləndirmələrdə mövqe yaxşılaşdırılacaqdır. Təhsilverənlərin və idarəetmə heyətinin peşəkarlıq səviyyəsi artırılacaqdır. Ümumi təhsildə nəticəyönlü idarəetmə və maliyyələşmə sistemi qurulacaq, təmayüllərin və inklüziv təhsilin əhatə dairəsi genişləndiriləcək, infrastruktur isə müasirləşdiriləcəkdir.

Peşə təhsilinin əhatə dairəsi və keyfiyyəti artırılacaqdır. Əmək bazarının tələblərinə cavab verən peşə təhsili tətbiq olunacaq, işəgötürənlər peşə təhsili sistemində inteqrasiya ediləcəklər. Peşə təhsili sistemində maliyyələşmə və idarəetmə sistemi təkmilləşdiriləcək, təhsilverənlərin və idarəetmə heyətinin peşəkarlıq səviyyəsi

artirilacaqdır. Nəticədə, peşə təhsili müəssisələrinə qəbul olan tələbələrin sayı əlavə olaraq 11 min nəfər artırılacaqdır.

Gəlirindən asılı olmayaraq bütün ailələrin övladları üçün ali təhsilə əlçatanlıq təmin olunacaqdır. Ali təhsilin məzmununda əmək bazarının tələbləri nəzərə alınacaq, ali təhsilin keyfiyyəti artırılacaq və beynəlxalq rəqabətliliyi təmin olunacaq, rəqabətli maliyyələşmə və idarəetmə mexanizmləri yaradılacaqdır. Nəticədə, ali təhsilə qəbul olan tələbələrin sayı əlavə olaraq 20 min nəfər artacaqdır.

Elmin müxtəlif sahələri üzrə tədqiqatlar genişləndiriləcəkdir. Müasir təfəkkürlü və kreativ düşüncəli gənclər erkən vaxtlardan elmi araşdırmalara cəlb ediləcəkdir. Elmi tədqiqatların rəqabətli və məqsədli maliyyələşdirilməsi mexanizmi yaradılacaqdır. Beynəlxalq impakt-faktorlu jurnallarda çap olunan məqalələrin sayı 40% artacaqdır.

Əhalinin davamlı savadlanması üçün “ömürboyu öyrənmək” mexanizmi yaradılacaqdır. Bu mexanizm əhalinin əmək bazarının tələblərinə uyğun ixtisasartırma kurslarında iştirak etməsinə və zəruri kvalifikasiyalar əldə etməsinə imkan verəcəkdir. Nəticədə, ixtisasartırma üzrə innovativ proqramların və məzunların sayı hər il əhəmiyyətli sayda artacaqdır.

Təhsilin bütün səviyyələrində təhsilalanlara rəqəmsal biliklər aşılanaçaqdır. Qlobal informasiya məkanından istifadə üçün maarifləndirmə tədbirləri həyata keçiriləcəkdir. Təhsil müəssisələrində İKT əsaslı infrastruktur inkişaf etdiriləcəkdir. Nəticədə, tədris prosesində və idarəetmədə İKT-nin tətbiqi genişləndiriləcəkdir.

Elmi tədqiqat, texniki konstruktor işlərinin (ETTKİ) kommersiyalaşdırılmasına dəstək veriləcəkdir. Bu məqsədlə həyata keçirilən tədqiqatlar maliyyələşdiriləcək, ETTKİ infrastrukturunu inkişaf etdiriləcəkdir. Müasir dövrdə texnologiyaların kommersiyalaşdırılması innovativ inkişafda prioritet olduğundan, tədqiqat nəticələrinin məhsula çevrilməsi təmin olunacaq və elmi tədqiqatlarda mövcud maneələr müəyyən edilərək aradan qaldırılacaqdır. Nəticədə, innovasiyaların bazara çatdırılması asanlaşdırılacaq, ETTKİ üzrə xərclərin ÜDM-dəki payı isə 0,1% səviyyəsinə çatdırılacaqdır.

İdxalın əvəz olunması və istehsalın lokallaşdırılması məqsədilə yerli istehsal potensialı gücləndiriləcəkdir. İnnovasiyaların özəl və dövlət sektorlarında tətbiqi stimullaşdırılacaq, özəl sektor tərəfindən İKT infrastruktur layihələrinə investisiya qoyuluşları təşviq ediləcəkdir. Nəticədə, transmilli şirkətlərin ölkə ərazisində aparılan tədqiqatlara ayırdıqları xərcləri artacaqdır.

İnnovativ və rəqəmsal bacarıqlar üzrə təhsilin keyfiyyəti və əlçatanlılığı artırılacaqdır. Rəqəmsal akademiya yaratmaqla peşəkar rəhbər kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması təmin ediləcəkdir. İKT sahəsi üzrə nüfuzlu beynəlxalq texniki universitetlərlə tərəfdaşlıq qurulacaqdır. Əhalinin mənimsəməsi vacib hesab edilən rəqəmsal bacarıqları formalaşdırılacaqdır. Nəticədə texniki, texnoloji və innovasiya yönümlü ixtisaslar üzrə ali, orta ixtisas və peşə təhsili məzunlarının sayı ilbəl artacaqdır.

Startapların bütün inkişaf mərhələləri üzrə maliyyələşmə mexanizmləri formalaşdırılacaqdır. Startaplar və investorlar üçün məqsədli fiskal imtiyazlar sistemi hazırlanacaqdır. Zəruri sayda istedad ehtiyatı təmin ediləcəkdir. Nəticədə, startapların sayı ilbəl artacaqdır.

“Abşeron vadisi” innovasiya klasteri yaradılacaqdır. İnnovasiya gündəliyi formalaşdırılacaq və dövlət tərəfindən təşviq ediləcəkdir. İqtisadiyyatın prioritet sahələrində innovasiyalar tətbiq ediləcəkdir. Nəticədə, “Abşeron vadisi” çərçivəsində fəaliyyət göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin sayı ilbəlil artacaqdır.

Yaşından, sosial statusundan, yaşayış yerindən asılı olmayaraq hamı üçün əlçatan, keyfiyyətli və müasir səhiyyə xidmətləri sistemi yaradılacaqdır. Region və şəhərlərdə müasir tibb xidmətləri inkişaf etdiriləcəkdir. Əhalinin idmanla məşğul olması təşviq olunacaqdır. İstirahət və idman məqsədləri üçün yeni park və qoruqlar salınacaqdır. Beləliklə, doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu 73,2 ildən 75,2 ilə çatacaq. ÜDM-də səhiyyə xidmətlərinin payı 2%-dən artaraq 4,3% təşkil edəcəkdir.

3.4. İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış üzrə strateji çərçivə

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış məqsədinin reallaşdırılması üçün əhalinin dayanıqlı məskunlaşması təmin olunacaqdır. Əhalinin dayanıqlı məskunlaşması ərazilərdə planlaşdırılan zəruri ilkin şərtlərin yaradılması ilə dəstəklənəcək. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin təhlükəsizlik sistemi və infrastrukturla tam şəkildə əhatəsinə nail olunacaqdır. Qabaqcıl şəhərsalma qaydaları nəzərə alınmaqla bölgədə yaşayış və qeyri-yaşayış kompleksləri inşa ediləcək, müasir infraqurultura malik “ağıllı şəhər və ağıllı kənd” konsepsiyaları həyata keçiriləcəkdir. Bu əsasda bütün bölgə qabaqcıl standartlara uyğun sosial-iqtisadi və mədəni infraqurultura tam təmin ediləcək. Kommunal xidmətlər şəbəkəsi, xüsusilə tullantıların səmərəli idarə edilməsi sistemi qurulacaq. Sosial xidmət infraqurulturu bərpa olunacaq. Nəticədə, ilkin strateji mərhələdə əhalinin təhlükəsiz, ləyaqətli və dayanıqlı əsasda planlaşdırılan məskunlaşmasına nail olunacaqdır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin ölkə iqtisadiyyatına reinteqrasiyası təmin ediləcək. İqtisadiyyatın qurulması məqsədilə iqtisadi fəaliyyətin canlanmasının sürətləndirilməsi və əlverişli biznes mühitinin formalaşdırılması təmin ediləcək. Ərazilərə yüksək texnoloji tutumlu investisiyaların cəlbə nəticəsində ixrac yönümlü dəyər zənciri qurulacaq və dayanıqlı iş yerləri yaradılacaq. Regionda dairəvi iqtisadiyyata əsaslanan “ağıllı” biznes modelləri yaradılacaq. Faydalı qazıntı və mineral xammal mənbələri nəzərə alınmaqla iqtisadi fəaliyyətdə dəyər zənciri üzrə ixtisaslaşma təşviq ediləcək. Mədənçixarma sahəsində təbii ehtiyatlar dövlət-özəl tərəfdaşlığı çərçivəsində dövriyyəyə cəlb olunacaq. Rəqabətqabiliyyətli, qabaqcıl infraqurultura təmin edilmiş aqrar istehsal və aqrar emal formalaşdırılacaqdır. Qarabağ bölgəsi turizm biznesi üçün cəlbedici, turistlər üçün əlçatan, unikal, keyfiyyətli və rəqabətli turizm xidmətləri təklif edən turizm destinasiyası olacaqdır. İlkin mərhələdə, bərpa və quruculuq prosesinə paralel olaraq özəl layihələr dəstəklənməklə ticarət-xidmət-logistika mərkəzləri şəklində iqtisadi zonaların, müasir istehsal infraqurulturu olan sənaye parkları və məhəllələrin yaradılması istiqamətində işlər görülməkdir. İqtisadiyyatın sürətli bərpası və dayanıqlı inkişafı, o cümlədən rəqabətli istehsal və emal sahələrinin fəaliyyəti müasir infraqurultura dəstəklənəcək, prioritet sahələrdə sahibkarlara geniş çeşidli stimullar verilməkdir, vergi-gömrük azadolmaları və güzəştli maliyyələşmə alətləri geniş tətbiq olunacaq, kreditlərin və investisiyaların sığortalıması mexanizmi yaradılacaqdır. Ekoloji təmiz və iqtisadi cəhətdən səmərəli bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə genişləndirilməklə “yaşıl enerji zonası” konsepsiyası tətbiq ediləcək. Nəticədə, ümumi məhsul buraxılışında, ixracda və məşğulluqda işğaldan azad edilmiş ərazilərin payı davamlı artacaq.

Bu Prioritet “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış” Dövlət Proqramı çərçivəsində icra ediləcəkdir.

3.5. Təmiz ətraf mühit və “yaşıl artım ölkəsi” üzrə strateji çərçivə

Təbii resurslardan dayanıqlı və davamlı istifadə təmin olunacaqdır. Ətraf mühitə dost sənayeləşmə təşviq ediləcək, bu məqsədlə tullantıların səmərəli idarə olunması sistemi inkişaf etdiriləcəkdir. Hidrometeoroloji müşahidə və ətraf mühitin monitorinqi sistemi müasirləşdiriləcəkdir. Bioloji müxtəlifliyin qorunması, su bioresurslarının artırılması və akvakulturanın inkişafı təmin olunacaq, meşə ilə örtülü ərazilərin və yaşıllıqların mühafizəsi gücləndiriləcəkdir. Nəticədə, ölkə üzrə ümumi ərazidə yaşıllığın payı 12%-dən 12,3%-ə çatdırılacaq. İstifadəyə yararsız torpaq sahələrinin payı 25%-dən 15%-ədək azalacaqdır. Əhalinin içməli su ilə təminatı 70%-dən 85%-ə, suvarma suyu ilə təminatı 80%-dən 90%-ə çatacaqdır. Tullantıların təkrar emalı prosesinin əhatə dairəsi 20% (regionlarda 10%) təşkil edəcəkdir. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri şəbəkəsinin ümumi sahəsinin ölkənin ümumi torpaq fonduna nisbəti 10,5% olacaqdır. Meşə fondunun 65%-i inventarlaşdırılacaq. Torpaqların 30%-də aqrokimyəvi analizlərin aparılması təmin olunacaqdır.

Energetika sektorunda tənzimləmə mühiti təkmilləşdiriləcək və liberal bazar prinsipləri tətbiq olunacaqdır. Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə artırılacaq, enerji səmərəliliyi təmin ediləcəkdir. İqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə məqsədilə ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən və digər yaşıl texnologiyalardan istifadə genişləndiriləcəkdir. Nəticədə, energetika sahəsində dövlətin maliyyə yükü azaldılacaq və subsidiyaların mərhələli şəkildə aradan qaldırılması reallaşdırılacaqdır. Elektrik enerjisi istehsalının qoyuluş gücündə bərpa olunan enerji mənbələrinin payı 2026-cı ilədək 24%-ə çatdırılacaqdır (2030-cu ilədək 30% hədəfinə uyğun olaraq).

4. 2022–2026-cı illərdə əsas hədəf indikatorları

“2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın monitorinqi hər bir strateji məqsəd üzrə müəyyən olunmuş fəaliyyət indikatorları əsasında həyata keçiriləcəkdir.

Strateji məqsədlər üzrə əsas hədəf indikatorları

Milli Prioritetlər	Məqsədlər	İndikatorlar	2021	2026
Dayanıqlı artan rəqabət qabiliyyətli iqtisadiyyat	Davamlı və yüksək iqtisadi artım	ÜDM-in artımı	5,6%	1,2 dəfə (2021=100)
		Qeyri-neft/qaz ÜDM-in artımı	7,2%	1,3 dəfə (2021=100)
		Qeyri-neft/qaz ixracının həcmi	2,7 mlrd ABŞ dolları	1.8 dəfə artım (2021=100)
		Qeyri-neft/qaz sektoruna cəlb olunan birbaşa xarici investisiyaların həcmi	790,4 mln ABŞ dolları	hər il 10–15% artım
		Əhalinin içməli su ilə təminat səviyyəsi	70%	85%
		Əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminat səviyyəsi	80%	90%

		İllik inflyasiya səviyyəsi %	12%	4±2%
	Daxili və xarici təsirlərə dayanıqlıq	İcmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft/qaz ÜDM-ə nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı həddi	23,5%	17,5%
		Məcmu dövlət borcunun ÜDM-ə nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı həddi (o cümlədən 2022-ci il yanvarın 1-nə xarici dövlət borcu 14,9%, daxili dövlət borcu isə 3,3%)	18,2%	20,0%
Dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət	İnkişafdan hər bir vətəndaşın bəhrələnməsi	Qadınların orta aylıq əməkhaqqının kişilərin orta aylıq əməkhaqqına nisbəti	65,8%	80%
	Paytaxt və regionların tarazlı inkişafı	Ümumi məhsul buraxılışında regionların payı	35% (2020-ci il)	42%
	XXI əsrin tələblərinə uyğun təhsil	PİSA-da mövqe Dünyada top 800-lükdə təmsil olunan Azərbaycan universitetlərinin sayı	402 bal (2018-ci il) 0	422 bal (2028-ci il) 3
Rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı	Yaradıcı və innovativ cəmiyyət	Yüksək və orta-yüksək texnoloji sənayenin əlavə dəyərinin ümumi əlavə dəyerdə xüsusi çəkisi	10,1% (2020-ci il)	15,0%
	Vətəndaşların sağlam həyat tərzini	Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu	73,2 il (2020-ci il)	75,2 il
	Dayanıqlı məskunlaşma	İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə məskunlaşma	-	İlkin mərhələdə əhalinin planlaşdırılan məskunlaşması
İşğaldan azad olunmuş ərazilərə böyük qayıdış	İqtisadi fəaliyyətə reinteqrasiya	İşğaldan azad edilmiş ərazilərin ölkə üzrə iqtisadi fəaliyyətdə payının artırılması	-	Regonun ölkə üzrə əsas iqtisadi göstəricilərdə payının davamlı artması
	Yüksək keyfiyyətli ekoloji mühit	Ümumi ərazidə yaşillığın payı İstifadəyə yararsız torpaq sahəsinin payı	12% 25%	12,3% (əlavə 30 min ha sahə) 15%
Təmiz ətraf mühit və "yaşıl artım" ölkəsi	"Yaşıl enerji" məkanı	Elektrik enerjisi istehsalının qoyuluş gücündə bərpa olunan enerji mənbələrinin payı	17,3%	24%

5. Sosial-iqtisadi inkişaf hədəflərinin dayanıqlı inkişaf məqsədləri ilə uyğunluğu

"2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası" Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin 17 altməqsədi ilə sıx əlaqələndirmişdir. "Qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyəti" nə nail olmaqla Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin gerçəkləşdirilməsi də təmin ediləcəkdir.

Strategiyanın Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə əlaqəliliyi*

	Dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyat		Dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət			Rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı			İşğaldan azad olunmuş ərazilərə böyük qayıdış		Təmiz ətraf mühit və "yaşıl artım" ölkəsi	
	davamlı və yüksək iqtisadi artım	daxili və xarici təsirlərə dayanıqlıq	inkışafdan hər bir vətəndaşın behrələnməsi	yüksək və ədalətli sosial təminat, inklüziv cəmiyyət	paytaxt və regionların tarazlı inkişaf	XXI əsrin tələblərinə uyğun təhsil	yaradıcı və innovativ cəmiyyət	vətəndaşların sağlam həyat tərzi	dayanıqlı məskunlaşma	iqtisadi fəaliyyətə reintegrasiya	yüksəkkeyfiyyətli ekoloji mühit	"yaşıl enerji" məkanı
Məqsəd 1: Yoxsulluğa son	•	•	•	•					•	•		
Məqsəd 2: Aclığa son	•	•	•	•					•	•		
Məqsəd 3: Yaxşı səhiyyə və rifah									•	•		
Məqsəd 4: Keyfiyyətli təhsil	•		•			•			•	•		
Məqsəd 5: Gender bərabərliyi			•	•					•	•		
Məqsəd 6: Təmiz su və sanitariya	•								•		•	
Məqsəd 7: Sərfəli və təmiz enerji									•			•
Məqsəd 8: Layıqlı əmək və iqtisadi artım	•	•	•						•	•		
Məqsəd 9: Sənaye, innovasiya və infrastruktur	•								•	•		
Məqsəd 10: Bərabərsizliyin azaldılması			•	•	•				•	•		
Məqsəd 11: Dayanıqlı şəhərlər və icmalar	•				•				•	•	•	•
Məqsəd 12: Məsuliyyətli istehlak və istehsal	•								•	•	•	•
Məqsəd 13: İqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə									•		•	•
Məqsəd 14: Dəniz ekosisteminin mühafizəsi											•	
Məqsəd 15: Torpaq ekosisteminin mühafizəsi									•		•	
Məqsəd 16: Sülh, ədalətli və səmərəli institutlar	•			•					•			
Məqsəd 17: Məqsədlər üçün tərəfdaşlıq	•					•	•		•	•	•	•

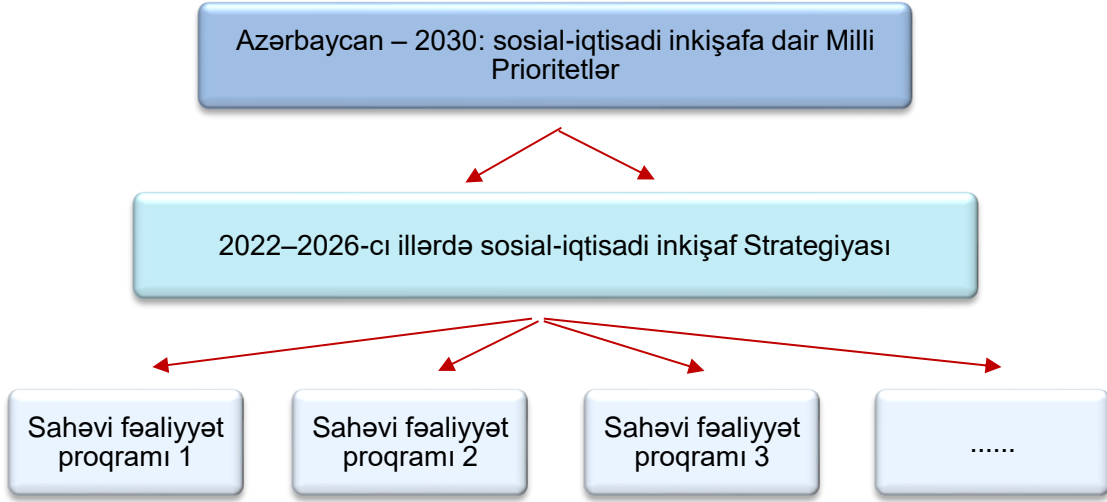
* Qeyd: Azərbaycan Respublikası üçün təsdiq edilmiş Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə prioritetlərlə uyğunluğu əks etdirir.

6. Strategiyanın icrasının monitorinqi və qiymətləndirilməsi

6.1. Strateji fəaliyyət istiqamətlərinin icrası

2022–2026-cı illərdə yeni sosial-iqtisadi inkişaf məqsədlərinə nail olmaq üçün bir-biri ilə əlaqəli olan fəaliyyət proqramları həyata keçiriləcəkdir. Qəbul olunmuş “2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası” və müvafiq fəaliyyət proqramlarının icrası qoyulan hədəflər nəzərə alınmaqla monitorinq olunacaqdır. Monitorinqin nəticələri ilə bağlı hesabatlar hazırlanacaq və ciddi koordinasiya tələb olunan proqram və ya tədbirlərə dair məlumatlar kommunikasiya ediləcəkdir. Proqramların monitorinqinə peşəkar yerli və xarici ekspertlər də cəlb olunacaqdır.

Sosial-iqtisadi inkişaf üzrə Milli Prioritetlərin reallaşdırılması

6.2. Hədəflərin monitorinqi və icrasının qiymətləndirilməsi

“2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın həyata keçirilməsi üçün monitorinq məqsədilə tədbirlər üzrə ilkin, aralıq və yekun nəticələr müəyyən edilir. Bu hədəflər müvafiq fəaliyyət istiqamətlərinin icra statusunu qiymətləndirməyə imkan verəcəkdir. Baza ili üzrə göstəricilər 2021-ci ilin məlumatlarına əsaslanılır. İlkin nəticələr Strategiyanın icra olunduğu dövr ərzində hər ili, aralıq nəticələr illik əsasda olmaqla 2023, 2024 və 2025-ci illəri, yekun nəticələr isə 2026-cı ili əhatə edir. Nəticələr sistemli ölçüləcək, məqsədlərə nail olunma səviyyəsi, səmərəliliyi, yekun nəticələrin uyğunluğu və davamlılığı müəyyən ediləcəkdir. Bu, “2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın illik əsasda icra statusunu qiymətləndirməyə imkan verəcəkdir. Sözügedən Strategiya üzrə monitorinq və qiymətləndirmə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 6 mart tarixli 1294 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət proqramlarının tərtibi, icrası, monitorinqi və qiymətləndirilməsi” Qaydasına əsasən həyata keçiriləcəkdir.

7. Tədbirlər planı

İlkin strateji dövrdə təməl şərtlərin geniş fəaliyyət istiqamətləri vasitəsilə işə salınmasını təmin edən tədbirlər planı hazırlanmışdır.

“2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın Tədbirlər Planı

Sıra N-si	Tədbirlər və layihələr	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları					
					<i>baza ili üzrə göstəricilər</i>	<i>ilkin nəticələr</i>	<i>aralıq nəticələr</i>			<i>yekun nəticələr</i>
					2021	<i>icra müddəti ərzində hər il</i>	2023	2024	2025	2026
MİLLİ PRIORITY 1. DAYANIQLI ARTAN RƏQBƏTQABİLİYYƏTLİ İQTİSADİYYAT										
MƏQSƏD 1.1: DAVAMLİ VƏ YÜKSƏK İQTİSADİ ARTIM										
1.1.1.	Fəaliyyət istiqaməti: Sahibkarlara dəstək mexanizmlərinin effektivliyinin, ünvanlılığının və şəffaflığının artırılması									
1.	Sahibkarlığa dəstək mexanizmləri barədə məlumatlılıq səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün vahid informasiya resursunun yaradılması və əlçatanlığının təmin olunması	İN	VXSİDA, RİNN, aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Vahid informasiya resursunun istifadəyə verilməsi	Vahid informasiya resursundan yararlanan sahibkarlıq subyektlərinin sayının artması			
2.	Sahibkarlığa dövlət dəstəyi mexanizmlərinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi üzrə vahid çərçivə yaradılması	İN	MN, KTN, aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Vahid qiymətləndirmə və monitorinq çərçivəsinin qurulması	Dövlət dəstəyi alan sahibkarların 100%-nin monitorinqə cəlb edilməsi			
3.	Sahibkarlara göstərilən maliyyə dəstəyinin həcmnin artırılması	İN	MB, MN, İKZF	2022–2026	2021-ci ildə 1902 layihənin maliyyələşdirilməsinə 130,6 mln manat güzəştli kredit verilmişdir	Təkmilləşdirilmiş dövlət dəstəyi mexanizminin tətbiqi	Dövlət dəstəyi ilə verilmiş (təminatlı və ya aşağı təminatlı) kreditlərin məbləğinin və sayının artması			Maliyyə dəstəyi alan sahibkarların iqtisadi və maliyyə göstəricilərinin yaxşılaşması

					251,7 mln manat məbləğində biznes krediti verilmişdir					
1.1.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Kiçik və orta biznesin (KOB) resurslara, o cümlədən maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi									
1.	KOB İnkişaf Fondunun fəaliyyətə başlaması və KOB subyektlərinin maliyyə əlçatanlığının artırılması	İN		2022–2026		KOB İnkişaf Fondunun yaradılması	10 mln manat həcmində layihələrin maliyyələşdirilməsi	20 mln manat həcmində layihələrin maliyyələşdirilməsi	30 mln manat həcmində layihələrin maliyyələşdirilməsi	KOB subyektlərinin iqtisadiyyatda payının artırılması
2.	ABİF-in maliyyə mənbələrinin genişləndirilməsi	İN	MN, MB	2022–2026	2021-ci il ərzində 1902 layihənin maliyyələşdirilməsinə 130,6 mln manat güzəştli kredit verilmişdir	ABİF tərəfindən maliyyələşdiriləcək yeni sahələrə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	ABİF tərəfindən maliyyələşdirilən yeni prioritet sahələrin sayı üzrə müsbət dinamikaya nail olunması; ABİF-in resurs portfelinin şaxələliliyinin iləbil yaxşılaşması			ABİF tərəfindən maliyyələşdirilən KOB subyektlərinin iqtisadi və maliyyə göstəricilərinin yaxşılaşması
3.	İKZF-nin maliyyə mənbələrinin genişləndirilməsi	İKZF	MN, MB	2022–2024		KOB-a verilmiş kreditlərə görə hesablanmış faizlərin bir hissəsinin subsidiyalaşdırılması	İKZF-nin zəmanəti ilə sahibkarlara manatla verilən və faiz subsidiyası ödənilən kreditlərin həcmının 7% artması	İKZF-nin kapitallaşması		
4.	KOB-ların iri ticarət şəbəkələrinə çıxışının genişləndirilməsi üçün dəstək mexanizmlərinin tətbiq edilməsi	İN		2022–2026		Satış məntəqələrində təmsil olunan KOB subyektlərinin sayının əlavə 10 ədəd artması	Satış məntəqələrində təmsil olunan KOB subyektlərinin sayının əlavə 20 ədəd artması	Satış məntəqələrində təmsil olunan KOB subyektlərinin sayının əlavə 30 ədəd artması		Satış məntəqələrində təmsil olunan KOB subyektlərinin rentabelliyyəsinin artması

5.	KOB klasterləşmənin təşviqi	İN	MN, KTN, DTA	2022–2026		KOB klasteri üzrə tənzimləyici çərçivənin yaradılması	KOB klasterləşməsi şəbəkəsinin genişləndirilməsi	KOB subyektlərinin iqtisadi göstəricilərdə payının artması
6.	KOB subyektlərinin mövcud bizneslərinin genişləndirilməsi və onların yeni sahələr üzrə diversifikasiya təşəbbüslərinin həyata keçirilməsi istiqamətində daxili bazar araşdırmalarına dəstək mexanizminin artırılması	İN		2022–2026	14 daxili bazar araşdırmasının aparılmasına dəstək göstərilmişdir		Hər il 10 daxili bazar araşdırmasının aparılmasına dəstək göstərilməsi	Daxili bazar araşdırmasına dəstək göstərilmiş KOB subyektlərinin iqtisadi və maliyyə göstəricilərinin yaxşılaşması
7.	KOB subyektlərinin satış imkanlarının genişləndirilməsi üçün onların yerli və beynəlxalq sərgilərdə iştirakının dəstəklənməsi	İN		2022–2026	30 KOB subyektlərinin sərgilərdə iştirakına dəstək göstərilmişdir	Müvafiq sahədə dəstək mexanizminin tətbiqi	Hər il 60 KOB subyektlərinin sərgilərdə iştirakına dəstək göstərilməsi	Sərgidə iştirak etmiş KOB subyektlərinin ixrac göstəricilərinin və maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşması
1.1.3.	Fəaliyyət istiqaməti: KOB-ların maarifləndirmə imkanlarının genişləndirilməsi və təşviqi							
1.	Dövlətin biznesə (G2B) və biznesin biznesə (B2B) xidmətlərini özündə birləşdirən KOB evlərinin genişləndirilməsi və müvafiq elektron platforma vasitəsilə (e-KOB Evi) xidmətlərin təmin edilməsi	İN		2022–2026	2 KOB evi mövcuddur	e-KOB Evinin yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	2022–2024-cü illərdə hər il 2, 2025–2026-cı illərdə isə hər il 1 KOB evinin yaradılması; Elektron platformadan istifadə edənlərin sayının hər il 10% artması	
2.	Sahibkarlara dəstək yönümlü infrastrukturaların, o cümlədən KOB Dostu və KOB İnkişaf Mərkəzləri şəbəkəsinin fəaliyyətinin genişləndirilməsi, habelə sahəvi təlim proqramlarının hazırlanıb tətbiq edilməsi	İN		2022–2026	27 rayon və şəhərdə KOB Dostu ofisi fəaliyyət göstərir KOBİM-lər tərəfindən müxtəlif mövzularda 1600-ə	Dəstəkyönümlü infrastrukturun yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Hər il 6 yeni KOB Dostu ofisinin yaradılması; Hər il 900 təlimin keçirilməsi	KOB xidmətlərindən istifadə edən təsərrüfat subyektlərinin sayının və məmnunluq səviyyəsinin artması

					yaxın təlim keçirilmişdir				
1.1.4.	Fəaliyyət istiqaməti: Qeyri-neft/qaz əmtəə və xidmətlər ixracının şaxələnməsi və həcmnin artırılmasının dəstəklənməsi								
1.	Qeyri-neft/qaz ixracına dair statistikanın aparılmasına yenidən baxılması və vahid metodologiyanın tətbiqi	İN	DGK, DSK, MB	2022–2023		Təkmil metodoloji çərçivənin tətbiqi	Qeyri-neft/qaz ixracına dair statistik bazanın təkmilləşdirilməsi		
2.	İxrac əməliyyatlarının şəffaflığının artırılması mexanizmlərinin yaradılması	İN	MB, DGK	2022–2024		Müvafiq normativ hüquqi aktlara dair təkliflərin qəbul olunması	İxrac dair normativ hüquqi bazanın müasir tələblərə uyğunlaşdırılması; İxrac əməliyyatlarının uçotunun təkmilləşdirilməsi	İxracın həcmnin və sahibkarlıq subyektlərinin məmnunluğunun artması	
3.	Xarici bazarlarda ticarəti tənzimləyən maneələrin (ticarətdə tarif və qeyri-tarif maneələri) müəyyənləşdirilməsi sisteminin yaradılması	İN	KTN, DGK	2022–2026		İxracatçılar üçün tarif və qeyri-tarif bəyərləri barədə məlumatı əhatə edən pilot platformanın yaradılması və tətbiqi	Dövrün sonuna platforma istifadəçilərinin sayının 70-ə çatması		İxracın həcmnin və sahibkarlıq subyektlərinin məmnunluğunun artması
4.	İxracın ölkəmizdə elektron platformalar üzərindən tətbiqinin (e-ticarət) asanlaşdırılması	İN	MN, MB, RİNN, DGK	2022–2023		E-ticarətin tətbiqinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	100 KOB subyektinin e-ticarətlə məşğul olması		
5.	İxracatçıların maliyyə resurslarına və məhsullarına əlçatanlığın	İN	MB	2022–2026		Pilot rejimdə tətbiq olunan Exim məhsullarının sayının	Dövrün sonuna Exim məhsullarından istifadə edən ixracatçıların sayının 70-ə çatması		İxracatçıların maliyyə resurslarına

	təmin olunması (Exim məhsulları)					müəyyən olunması		çıxışının genişlənməsi
6.	İxracın genişləndirilməsi məqsədilə Azərbaycanın xarici ölkələrdəki ticarət nümayəndələri institutunun gücləndirilməsi	İN	XİN, MN	2022–2026		Xarici ölkələrdəki ticarət nümayəndələrinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna ticarət nümayəndələri üzrə müəyyən olunmuş nəticələrin (qeyri-neft/qaz məhsullarının ixracı 50 mln ABŞ dolları, o cümlədən nümayəndələr vasitəsilə ölkəyə 10 investora cəlb və onlar tərəfindən investisiya layihələrinin tam və ya qismən maliyyələşdirilməsi) təmin olunması	Ticarət nümayəndələrinin qeyri-neft/qaz ixracında və investisiya cəlbində yüksək nəticə göstərməsi
7.	Azərbaycan məhsullarının və "Made in Azerbaijan" brendinin hədəf bazarlarda aktiv təşviqi	İN	XİN, ƏMA	2022–2026		Müvafiq sahədə hədəf bazarlarında irəliləmək üçün layihə həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna Azərbaycan mənşəli qeyri-neft/qaz məhsullarının ixracının 4 mlrd ABŞ dolları həcminə çatması	"Made in Azerbaijan" brendi ilə ixrac olunan məhsulların həcmının artması
8.	Uğurlu ixracatçıların fəaliyyətinin – "Uğur hekayəsi"nin ictimailəşdirilməsi	İN	KTN	2022–2026		Uğurlu ixracatçıların fəaliyyətinin təbliğinə dair layihə həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna fəaliyyəti "Uğur hekayəsi" yaradan ixracatçıların sayının 50-ə çatması	Qeyri-neft/qaz ixracında daimi əmtəələrin həcmının artması
9.	Sahibkarlar arasında ixrac hazırlığının gücləndirilməsi	İN	KTN	2022–2026		İxrac Akademiyası və təlim proqramlarının tətbiqi	Dövrün sonuna 250 iştirakçıya sertifikat əsaslı təlimin keçirilməsi	Təlim keçmiş sahibkarların qeyri-neft/qaz ixracında payının artması
1.1.5.	Fəaliyyət istiqaməti: Dövlət investisiyalarının səmərəliliyinin artırılması və dövlət-özəl tərəfdaşlığının genişləndirilməsi							
1.	Dövlət investisiya layihələrinin idarə edilməsində səmərəliliyin yüksəldilməsi məqsədilə yeni Qaydanın qəbul edilməsi	İN		2022–2023		Səmərəliliyin qiymətləndirilməsi üçün vahid Qaydanın tətbiqi	Dövlət investisiyalarının səmərəliliyinin artması	
2.	Dövlət investisiya layihələrinin icrasına monitoring sisteminin yaradılması	İN	MN	2022–2023		Layihənin icrası və monitoring üzrə va-	Dövlət investisiyaları cəlb olunan layihə-	

						hid sistemin yaranması	lərin səmərəliliyinin artması			
3.	“Dövlət–özel tərəfdaşlığı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul edilməsi	İN	MN, ƏN, aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Dövlət–özel tərəfdaşlığı üzrə təkmil normativ hüquqi bazanın formalaşması	Dövlət investisiyalarında dövlət–özel tərəfdaşlığının genişlənməsi			
1.1.6.	Fəaliyyət istiqaməti: Qeyri-neft/qaz sektoruna birbaşa xarici investisiyaların cəlbinin stimullaşdırılması									
1.	Qeyri-neft/qaz sahələrinə maraq göstərən yerli və xarici investorlarla işgüzar əlaqələrin qurulması	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026			Dövrün sonuna Fortune 500 və Forbes 2000 indekslərində təmsil olunan 6 şirkət tərəfindən Azərbaycana investisiya qoyulması			
2.	İnvestorların problem və çətinliklərini həll etmək üçün mütəmadi dövlət–biznes dialoqu çərçivəsinin qurulması	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Xarici və yerli investorlar ilə yerli qurumlar arasında effektiv dialoq çərçivəsinin qurulması	Yaradılacaq müasir CRM (Müştərilərlə Əlaqələrin İdarə edilməsi Sistemi) sistemi çərçivəsində İnvestorların Narazılıqlarının İdarə olunması Sisteminin tətbiqi; Sözügedən sistem vasitəsilə dövlət və biznes dialoqunun mütəmadi dəstəklənməsi; Dövrün sonuna investorların fəaliyyətini tənzimləyən hüquqi çərçivənin təkmilləşdirilməsinə dair 10 layihənin hazırlanması			Qeyri-neft/qaz sektoruna investisiya qoyuluşunda özəl sektorun payının artması; Adambaşına düşən BXİ-lərin həcmının artması
3.	İnvestisiya Təşviqi Forumunun və digər təşviqat tədbirlərinin keçirilməsi	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Təşviqat tədbirlərinin hazırlanması və tətbiqi	Dövrün sonuna ən azı 5 yerli və xarici investisiya yönümlü tədbirin həyata keçirilməsi			
1.1.7.	Fəaliyyət istiqaməti: İqtisadiyyatın şəffaflaşması, şaxələnməsi və investisiyaların cəlb edilməsi üçün stimullaşdırıcı vergi siyasətinin tətbiq olunması									
1.	Kölgə iqtisadiyyatı ilə sistemli mübarizə aparılması, habelə şəffaflıq səviyyəsinin artırılması üçün vergi siyasətində rəqəmsallaşmanın genişləndirilməsi	İN	MN, aidiyyəti qurumlar	2022–2026	Təqdim edilmiş qaimə-faktura və onlayn kassa üzrə dövriyyələrin cəminin bəyan edilmiş	Vergi yığmanın tam rəqəmsallaşması ilə bağlı təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna rəqəmsal vergi yığma üzrə əhatəliliyin (təqdim edilmiş qaimə-faktura və onlayn kassa üzrə dövriyyələrin cəminin bəyan edilmiş dövriyyəyə nisbəti) xüsusi çəkisinin 75%-dən çox olması			Kölgə iqtisadiyyatının payının azalması

					dövriyyəyə nisbəti: 73,0%			
2.	İqtisadiyyatın strateji sahələrinin inkişafının stimullaşdırılması, habelə investisiya və kapital qoyuluşu həcmnin artırılması üçün vergi təşviqi alətlərindən effektiv istifadə edilməsi	İN	MN, aidiyyəti qurumlar	2022–2026	İxracın həcmnin artım əmsalı + əməkhaqqı fondunun artım əmsalı + gəlirlərin artım əmsalı + investisiya qoyuluşlarının artım əmsalının ortaq göstəricisi: 7,5%	Vergi təşviqi sahəsində təkliflərin həyata keçirilməsi	Müəyyən olunmuş strateji sahələrdə illik əsasda ixracın həcmnin artım əmsalı + əməkhaqqı fondunun artım əmsalı + gəlirlərin artım əmsalı + investisiya qoyuluşlarının artım əmsalının ortaq göstəricisinin 10%-dən yuxarı olması	İqtisadiyyatın strateji sahələrində iqtisadi aktivliyin artması
1.1.8.	Fəaliyyət istiqaməti: Rəqəmsal iqtisadiyyata keçidin sürətləndirilməsi							
1.	Rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafı üzrə strategiyanın hazırlanması və tətbiqi	İN	MB, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Strategiyanın hazırlanması və həyata keçirilməsi	Qeyri-neft/qaz sektoru üzrə iqtisadi aktivlikdə rəqəmsal iqtisadiyyatın payının davamlı artması	
2.	Rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafı üçün tənzimləyici mexanizminin yaradılması	İN, RİNN	MB, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Tənzimləyici mexanizmlərin tətbiq sahələri üzrə təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna 5 pilot layihənin həyata keçirilməsi	
3.	Rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafı üçün əlverişli infrastrukturun yaradılması	RİNN	İN	2022–2026		Əlverişli infrastrukturun tətbiqi	Dövrün sonuna İKT-nin əlçatanlığı və İKT-dən istifadə, onlayn dövlət xidmətləri və məlumat mübadiləsi, İKT xidmətlərinin ixracı və hər 100 nəfərə düşən sabit sürətli internet xətti istifadəçilərinə dair beynəlxalq reyting göstəricilərində ölkənin mövqeyinin ilbəl yaxşılaşması	Qeyri-neft/qaz sektoru üzrə iqtisadi fəallıqda rəqəmsal iqtisadiyyatın xüsusi çəkisinin artması
4.	Milli iqtisadiyyatda 4-cü sənaye inqilabı (4S) texnologiyalarının tətbiqi im-	İN	RİNN, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		4S texnologiyalarının tətbiqi üzrə təklif-	4S texnologiyalarının tətbiqinin hər il 5% artması	

	kanlarının tədqiq olunması					lərin həyata keçirilməsi		
1.1.9.	Fəaliyyət istiqaməti: Dayanıqlı və rəqabətli kənd təsərrüfatının və aqrobiznesin inkişaf etdirilməsi							
1.	Aqrar sektorun dayanıqlı inkişafı üzrə sahəvi dövlət proqramının həyata keçirilməsi	KTN	İN	2022–2026		Müvafiq sahədə təkliflərin həyata keçirilməsi	Aqrar sektorda yaradılan əlavə dəyərin hər il 4% artması	Aqrar istehsalı və emalın iqtisadi göstəricilərdə payının artması
2.	Aqrar sektor üzrə istehsal və biznes yönümlü fiziki və rəqəmsal təhsil və təlim imkanlarının genişləndirilməsi	KTN	TN	2022–2026		Aqrar təlim, məsləhət və innovasiya xidmətinə dair Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna həyata keçirilən maarifləndirmə tədbirlərində iştirakçıların sayının hər il 20% artması	Maarifləndirmə tədbirlərində iştirak edən fermerlərin iqtisadi və maliyyə göstəricilərinin yaxşılaşması
3.	Ölkə üzrə ərzaq təminatı xəritəsinin hazırlanması	İN	KTN, DGK, AQTA	2022–2026		İdخال və yerli istehsala əsaslanan ərzaq zənciri üzrə təchizat xəritəsinin tətbiqi	Ərzaq təminatı sahəsində sahibkarlıq fəaliyyətinin hər il genişlənməsi	Ərzaq təminatının yaxşılaşması və məlumatlara əlçatanlıq səviyyəsinin artması
4.	Aqrobiznes sahəsində sahibkarlığın dəyər zənciri üzrə inkişafı və effektiv institutlaşması	KTN	İN, AQTA	2022–2026		Effektiv institutlaşma üzrə təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna emal və satış zənciri üzrə assosiasiyalarının sayının 20% artması; Dövrün sonuna sahəvi assosiasiyalarda birləşən sahibkarların sayının 2 dəfə artması; Dövrün sonuna yerli və beynəlxalq sertifikatlarla təmin olunan sahibkarların sayının 40% artması	Dəyər zəncirində aqrobiznesin payının artması
1.1.10.	Fəaliyyət istiqaməti: Turizm sektorunun davamlı inkişafını təmin etmək üçün strateji, institutsional və maliyyələşmə mexanizmlərinin gücləndirilməsi							
1.	Turizmin inkişafı üzrə dövlət proqramlarının hazırlanması və icrası	DTA	İN, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Müvafiq sahədə dövlət proqramlarının hazırlanması və qəbulu	Dövrün sonuna turizm üzrə daxilolmaların 20% artması	Turizmin qeyri-neft/qaz ÜDM-də xüsusi çəkisinin artması

2.	Daxili və gəlmə turizminin qeyri-mövsüm dövründə təşviqi əsas olmaqla ölkə və beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi	DTA	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026	Hazırda turizm mövsümü 4 ay hesab edilir	Qeyri-mövsüm dövründə turizmin təşviqinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna qeyri-mövsüm dövrünün 15% azalması	Qeyri-mövsüm dövründə turizmin turizm gəlirlərində xüsusi çəkisinin artması
3.	Ölkənin müxtəlif şəhər və rayonlarında dövlət-özəl tərəfdaşlığı çərçivəsində əcnəbi vətəndaşlara tibbi turizm çərçivəsində xidmət göstərən tibb müəssisələrinin sayının artırılması	SN	İTSDA, DTA	2022–2026		Tibbi turizmin inkişafı ilə bağlı təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna 2 tibb müəssisəsinin "Joint Comission International" akkreditasiyasını əldə etməsi Dövrün sonuna Azərbaycanın Medical Tourism Index (MTI) üzrə reyting cədvəlinə daxil olması	Tibbi turizmin turizm gəlirlərində xüsusi çəkisinin artması
4.	Ölkənin turizm potensialının genişləndirilməsi üçün marketing və kommunikasiya planının icrası	DTA	İN, RİNN, AZAL	2022–2026	Hədəf turizm bazarlarında Azərbaycanla bağlı tur paketlər təqdim edən turizm şirkətlərinin sayı: 200 şirkət	Yeni kommunikasiya və icra planının həyata keçirilməsi	Hədəf turizm ölkələrində hər il 50 milyon auditoriyaya çıxışın əldə edilməsi, habelə hədəf turizm bazarlarında Azərbaycanla bağlı tur paketlər təqdim edən turizm şirkətlərinin sayının hər il 20% artması	Turizm üzrə cəmi xalis daxilolmaların pozitiv dinamikasına nail olunması
5.	Turizm sektoru iştirakçılarının fəaliyyətinin mütəmadi dialoq formasında əlaqələndirilməsi mexanizminin qurulması	DTA	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Regional səviyyədə turizm əlaqələndirmə mexanizmi barədə təkliflərin həyata keçirilməsi	Ən azı 2 regional turizm şurasının yaradılması	
6.	Turistlərin səyahət şərtlərini yaxşılaşdırmaq üçün viza prosedurlarının sadələşdirilməsi tədbirlərinin görülməsi	XİN	DTA, VXSİDA, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Viza prosedurlarının sadələşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin həyata keçirilməsi	2019-cu illə müqayisədə sərhəddə viza rejimi və ya vizasız rejim tətbiq edilən yeni ölkələr üzrə gələn ziyarətçilərin sayının hər il 7,5% artması	Sərhəddə viza rejimi və ya vizasız rejim tətbiq edilən ölkələrin sayının artması, bu sahədə ölkənin beynəlxalq reytinglərdə

										mövqeyinin yaxşılaşması
7.	Hədəf turizm bazarları ilə nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin şaxələndirilməsi və təkmilləşdirilməsi	RİNN	DTA, İN, DGK, VXSİDA, AZAL, ADY, aidliyyəti qurumlar	2022–2026	Turizm məqsədilə səfər edənlərin sayında hava nəqliyyatından istifadə edənlərin payı: 40,1% (2019-cu il); Dəmir yolu nəqliyyatından istifadə edənlərin payı: 12,9% (2019-cu il)	Müvafiq sahə üzrə təkliflərin həyata keçirilməsi	Turizm məqsədilə səfər edənlərin sayında hava nəqliyyatından istifadə edənlərin payının dövrün sonuna 50%-ə çatması; Azərbaycana səfər edən ziyarətçilərin sayında dəmir yolu nəqliyyatından istifadə edənlərin payının dövrün sonuna 15%-ə çatması; Azərbaycana avtomobil nəqliyyatı ilə səfər edənlərin sayının hər il 35% artması; Şimal, cənub, qərb istiqamətləri əsas olmaqla ən azı üç quru dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrinin infrastrukturunun turizm baxımından müasir tələblərə uyğunlaşması			Turizm üzrə cəmi xalis daxilolmaların pozitiv dinamikasına nail olunması
1.1.11. Fəaliyyət istiqaməti: Tranzit potensialının reallaşdırılması və ticarət-logistika sahəsinin inkişaf etdirilməsi										
1.	Azərbaycanın beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərində potensial roluna əsaslanan tranzit daşımalarda inkişafına hədəflənən Vahid Nəqliyyat və Logistika Strategiyasının həyata keçirilməsi	RİNN	İN, DGK, AİH, ADY, AXDG, AZAL, BBDTL, ABADA	2022–2023		Vahid Nəqliyyat və Logistika Strategiyasının tətbiqi	Tranzit nəqliyyat üzrə gəlirlərin artması; Azərbaycanın regional qovşağa (hab) və e-ticarət mərkəzinə çevrilməsi			
2.	Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı ərazisində əlavə dəyər yaradan xidmətlərin təşkil edilməsi	BBDTL	RİNN, İN	2022–2026	Əlavə dəyər yaradan 1 xidmət təşkil olunub	Müvafiq sahədə əlavə dəyər yaradan xidmətlərin təşkili üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Her il əlavə dəyər yaradan 1 xidmətin, ümumilikdə dövrün sonuna əlavə dəyər yaradan 5 xidmətin təşkil edilməsi			Müvafiq sahə üzrə yeni yaradılmış əlavə dəyərin artması

3.	Ölkə ərazisində dövlət-özel tərəfdaşlığı əsasında yük avtonəqliyyat parklarının (TIR parklarının) yaradılması	RİNN	İN, ABADA	2022–2024		TIR parklarının yaradılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Dövlət–özel tərəfdaşlığı çərçivəsində yaradılmış yük avtonəqliyyat parklarının tranzit və idxal-ixrac yükdaşımaları həyata keçirən avtonəqliyyat vasitələrinə göstərilən xidmətlərdə payının artması; Beynəlxalq rəqabətə davamlı sürücülərin inkişafını təşviqi		
4.	Tranzit daşıma və logistika işinin təkmilləşdirilməsi üçün müasir tələblərə cavab verən normativ hüquqi bazanın yaradılması	RİNN	İN	2022–2024		Nəqliyyat ekspedisiya fəaliyyətini reqlamentləşdirən normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	Tranzit daşıma və logistika əməliyyatlarının həcmının artması		
5.	Tranzit daşıma və logistika işinin təkmilləşdirilməsi üçün rəqəmsal texnologiyadan istifadənin genişləndirilməsi	RİNN	İN, DGK, BBDTL, ADY, AXDG	2022–2025		e-CMR qoşulma və Protokolun bəndlərinin icra edilməsi	Beynəlxalq daşımaların iştirakçılarının vahid rəqəmsal platformada birləşdirilməsini təmin edən sistemin yaradılması; Yüklərin bütün hərəkət marşrutu boyunca izlənməsi (tracking) xidmətinin təmin olunması	Həyata keçirilən tranzit yükdaşıma müddətlərinin azaldılması, yükdaşımalar üzrə daşıma qaydalarının, şərtlərinin və prosedurlarının şəffaflaşması, asanlaşması və sadələşməsi	
1.1.12. Fəaliyyət istiqaməti: İqtisadi zonaların potensialının reallaşdırılması və yeni sənaye zonalarının yaradılması									
1.	Ələt Azad İqtisadi Zonasının fəaliyyətə başlaması	Ələt AİZ	İN	2022–2025		Ələt Azad İqtisadi Zonasının infrastrukturuna tam təminatı	Ələt Azad İqtisadi Zonasının fəaliyyətə başlaması		

2.	Ölkədə özəl sənaye məhəllələrinin yaradılması mexanizminin hazırlanması və onların reyestrinin aparılması	İN	MN, ƏN	2023–2026		Özəl sənaye məhəllələrinin inkişafına dair mexanizmlərin tətbiqi	1 özəl sənaye məhəlləsinin fəaliyyətə başlaması	Qeyri-neft/qaz sənaye dövriyyəsində özəl sənaye məhəlləsinin xüsusi çəkisinin artması
3.	Sənaye zonalarında (sənaye parkları və məhəllələri) idxalı əvəzləyəcək və ixrac potensiallı məhsulların istehsalının təşviq edilməsi	İN	MN, DGK	2022–2026		İxrac potensialı məhsulların istehsalının təşviqə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna sənaye zonalarında istehsal olunan məhsulların qeyri-neft/qaz sənayesi üzrə istehsal həcmində xüsusi çəkisinin 15%-ə çatması Dövrün sonuna sənaye zonaları üzrə ixrac olunan məhsulların ölkə üzrə qeyri-neft/qaz sənaye məhsullarının ixracında xüsusi çəkisinin 25%-ə çatması Hər il sənaye zonalarında idxalı əvəzləyəcək və ixrac potensialı məhsulların istehsalını həyata keçirən azı 1 müəssisənin rezident kimi qeydiyyatına alınması və ya istehsal fəaliyyətinə başlaması	Sənaye zonalarında idxalı əvəzləyəcək və ixrac potensialı məhsulların həcminin artması
1.1.13.	Fəaliyyət istiqaməti: Tarif siyasətinin sadələşdirilməsi							
1.	Tarif (qiymət) Şurası tərəfindən sosial əhəmiyyət kəsb edən mal və xidmətlərin tariflərinin tənzimlənməsi, digər mal və xidmətlərin siyahısına yenidən baxılması	TŞ	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Müvafiq mal və xidmətlərin siyahısının hazırlanması və tətbiqi	Dövrün sonuna tarifləri tənzimlənən mal və xidmətlərin sayının 15-dək azalması	Mərhələli olaraq qiymətlərin (tariflərin) dövlət tənzimlənməsinin azalması
2.	Qiymətlərinin (tariflərinin) dövlət tərəfindən tənzimlənməsi zəruri olan hüquqi hərəkət və xidmətlər üzrə tariflərin, hüquqi nəticələrindən asılı olaraq, dövlət rüsumu və ya xidmət haqları ilə əvəzlənməsi	İN	MN, aidiyyəti qurumlar	2022–2026	Tarifləri tənzimlənən mal və xidmətlərin sayı: 25 mal və xidmət	Müvafiq təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna hüquqi hərəkət və xidmətlər üzrə xərcə əsaslanmayan tariflərin dövlət rüsumu və ya xidmət haqları ilə əvəzlənməsi	
1.1.14.	Fəaliyyət istiqaməti: Mədəniyyət və Yaradıcı Sənayelərin (MYS) dinamik inkişafının təmin edilməsi və bu sahədə ixrac potensialının gücləndirilməsi							

1.	MYS-nin inkişafı üçün müasir hüquqi və tənzimləyici infrastrukturun yaradılması, o cümlədən normativ hüquqi, statistika bazası, əqli mülkiyyət, eləcə də idarəetmə üzrə mexanizmlərin formalaşdırılması	MdN	İN, DSK, ƏƏSMN, ƏMA, TN, RİNN, DŞAK, DTA, VXSİDA	2022–2026		Təkmil hüquqi və tənzimləyici infrastrukturun yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	MYS-lərin ÜDM-də payının hər il 10% artması	
2.	MYS-nin sənaye kimi formalaşmasının və bazar iştirakçılarının fəaliyyətinin dəstəklənməsi, o cümlədən istehsalat bazasının təkmilləşdirilməsi və sahəvi klasterləşmənin təşviqi	MdN	İN, MN, VXSİDA, DTA, müvafiq YİH orqanları	2022–2026		Müvafiq sahədə təkliflərin həyata keçirilməsi	MYS ilə məşğul olan müəssisələrin sayının hər il 5% artması	MYS-nin qeyri-neft/qaz sənayesi üzrə göstəricilərdə payının artması
3.	Müasir və rəqabətli MYS sahələrinin tələblərinə uyğun sertifikat proqramlarının və xaricdə təhsil üçün xüsusi təqaüd proqramının yaradılması	MdN	İN, TN, RİNN, ƏƏSMN	2022–2026		MYS sahələri üzrə sertifikatlı təhsil və təlim proqramlarının tətbiqi	Xaricdə təhsil üçün xüsusi təqaüd proqramının həyata keçirilməsi MYS üzrə xaricdə təqaüd proqramı çərçivəsində 60 nəfər tələbənin təhsil alması; 1000 nəfər sahəvi mütəxəssisin sertifikatlaşdırılması; Tədris mərkəzinin yaradılması və hər il ən azı 100 gəncin təhsilə cəlbə; Tədris olunan sahəvi ixtisasların sayının 10% artması və məzmununun daha da yaxşılaşması	MYS sahələri üzrə təhsil, təlim və təqaüd proqramlarında iştirak edən subyektlərin iqtisadi və maliyyə göstəricilərinin yaxşılaşması
4.	MYS üzrə ixrac imkanlarının genişlənməsinə yönəlmə təşviq mexanizmlərinin yaradılması	MdN	İN, XİN	2022–2026		Təşviq mexanizmlərinin yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Əlçatanlığı təmin olunacaq yerli və beynəlxalq ixrac və satış (o cümlədən rəqəmsal) platformalarının sayının hər il 10% artması Regional və qlobal əməkdaşlıq platformalarında iştirakçıların sayının hər il 10% artması MYS ilə əlaqəli məhsul və xidmətlərin ixracının hər il 10% artması	MYS-nin qeyri-neft/qaz üzrə iqtisadi göstəricilərdə payının artması

1.1.15. Fəaliyyət istiqaməti: Əhalinin yaşayış standartlarının yaxşılaşdırılması üçün mənzil-tikinti işinin inkişaf etdirilməsi								
1.	Yaşayış sahələrinin tikintisinin maya dəyərinin azaldılması, yaşayış sahələrinin tikintisi ilə məşğul olan subyektlərin maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, cəlb edilmiş resursların maya dəyərinin azaldılması	İKZF	İN, MN, MB, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Müvafiq sahədə təkliflərin həyata keçirilməsi	Yaşayış sahələrinin tikintisi ilə məşğul olan subyektlərin maliyyə resurslarına əlçatanlığının hər il artması	Keyfiyyətli və müasir mənzillə təmin olunan şəxslərin sayının artması
2.	Tikintinin müxtəlif mərhələlərində yaşayış sahələrinin dövrüyyəyə cəlb edilməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi	İKZF	MB, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Yaşayış sahələrinin dövrüyyəyə cəlb edilməsi üçün zəruri infrastrukturun formalaşması	Tikinti sektorunun likvidliyinin artması	
3.	Uzunmüddətli yaşayış maliyyəsi bazarının likvidliyinin artırılması və resurs mənbələrinin diversifikasiyası	İKZF	İN, MN, MB	2022–2026		Yaşayış maliyyəsinin inkişafı sahəsində təkliflərinin həyata keçirilməsi	Uzunmüddətli yaşayış maliyyəsi bazarında iştirakçıların sayının artması	Uzunmüddətli ipoteka istiqrazları bazarının həcmində və investitorlar dairəsinin artması
4.	Yaşayış maliyyəsinin infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi	İKZF	İN, MB	2022–2026			Elektron ipoteka kağızlarının tətbiq olunması və məlumat mübadiləsinin elektronlaşması	Yaşayış maliyyəsi ilə bağlı biznes proseslərinin müasirləşməsi
5.	Tikinti məqsədli xammal ehtiyatlarından istifadə qaydalarının sadələşdirilməsi	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Tikinti materialları istehsalının təşviqi ilə bağlı təkliflərinin həyata keçirilməsi	Tikinti materialları istehsalında xammal xərclərinin hər il davamlı azalması	Yerli tikinti sənayesinin iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşması
6.	Tikinti materialları istehsalının təşviqi mexanizmlərinin yaradılması	İN	MN, DGK, İKZF	2022–2026			Tikinti materiallarının istehsalı üzrə göstəricilərin, o cümlədən rəqabətqabiliyyətli məhsul istehsalının artması	Yerli tikinti materialları istehsalı-

7.	Tikinti materiallarının yerli istehsalı üzrə bacarıqların inkişaf etdirilməsi	İN		2022–2026		Təlim Mərkəzində sertifikatlaşdırılmış proqramların həyata keçirilməsi	Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun “AZS dövlət standartlarının kataloqu” əsasında müvafiq sahədə sertifikasiya proqramlarının yaradılması və aidiyyəti üzrə təlimlərin keçirilməsi	nın həcmnin və sayının artması
1.1.16. Fəaliyyət istiqaməti: Su ehtiyatlarının idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi yolu ilə iqtisadi fəallığın dəstəklənməsi								
1.	Ölkədə su ehtiyatlarının idarə edilməsinin qiymətləndirilməsi, elektronlaşdırılması, uçot sisteminin təkmilləşdirilməsi və maarifləndirmə işi aparılması	ETSN	FHN, KTN, “AzMeSuTəs” ASC, “Azərsu” ASC, “Azərenerji” ASC, AMEA, VXSİDA	2022–2024		Su ehtiyatlarının səmərəli idarə edilməsi və su itkilərinin azaldılması üzrə təkliflərin həyata keçirilməsi	Ölkədə su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi və məlumatların “Elektron su təsərrüfatı” informasiya sisteminə inteqrasiya edilməsi	Su ehtiyatlarının səmərəli idarə edilməsinə nail olunması
2.	Alternativ su mənbələrindən istifadə praktikasının genişləndirilməsi	“Azərsu” ASC	“AzMeSuTəs” ASC, ETSN, AMEA, YİH	2023–2026			Ölkə ərazisində mövcud şirin su mənbələrinə qənaət edilməsi	Əhalinin içməli su ilə təminat səviyyəsinin yaxşılaşması
3.	Su itkilərinin azaldılması və su ehtiyatlarının artırılması	“AzMeSuTəs” ASC, ETSN	“Azərsu” ASC, KTN, FHN, “Azərsu” ASC	2022–2026			Suvarma kanallarının yenidən qurulması və yeni su anbarlarının yaradılması	Su itkilərinin qarşısının alınması, ölkədə əlavə su ehtiyatı fondunun yaradılması
4.	İçməli su mənbələrinin genişləndirilməsi, tullantı sətəmizləyici qurğular kompleksi və magistral kanalizasiya kollektorlarının tikintisi	“Azərsu” ASC		2022–2026	32 şəhər və rayon mərkəzlərinin kanalizasiya sisteminin inşası yekunlaşdırılmışdır		Əhalinin mərkəzləşdirilmiş kanalizasiya sistemi ilə təmini və tullantı sularının təmizlənərək kənarlaşdırılması	Xəzər dənizi və digər su hövzələrinin çirklənməsinin qarşısının alınması
1.1.17. Fəaliyyət istiqaməti: Yol-nəqliyyat infrastrukturunun yenidən qurulması								
1.	Daxili və transsərhəd yol-nəqliyyat infrastrukturunun tikintisinin həyata	AAYDA		2022–2026		Müvafiq yol-nəqliyyat infrastrukturunu-	Ələt–Astara–İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun və Astara çayı üzərində körpünün tikintisi;	Müvafiq marşrutlar üzrə yük və sərnişin

	keçirilməsi və zəruri sistemlə təmini					nun tikintisinə dair tədbirlərin icra edilməsi	Muğanlı–İsmayılı–Qəbələ avtomobil yolunun və Ağsuçay üzərində körpünün tikintisi; Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi yeni avtomobil yolunun tikintisi	daşımaların həcmnin artması
2.	Dəmir yolu xəttinin infrastruktur təminatının gücləndirilməsi	ADY		2022–2026			Bakı–Böyük Kəsik dəmir yolu xəttinin infrastruktur təminatı	
1.1.18. Fəaliyyət istiqaməti: Yeni özəlləşdirmə strategiyasının həyata keçirilməsi								
1.	Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinə və idarəetməyə verilməsinə dair yeni Qanun layihəsinin hazırlanması	İN	ƏN, MN	2022–2023		Müvafiq qanun layihəsinin hazırlanması	Müvafiq Qanun layihəsinin qəbulu	
2.	Yeni sahələrin özəlləşdirməyə hazırlanmasına dair təkliflər verilməsi	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2025		Özəlləşdirməyə açılacaq sahələrin siyahısının hazırlanması və tətbiqi	Yeni sahələrin (150-dən az olmayan sayda müəssisə və obyektin) özəlləşməyə açılması	
3.	Özəlləşdirilməsi müəyyən müddət məqsədəuyğun hesab olunmayan təsərrüfat subyektlərinin kommersiyalaşdırılması, idarəetməyə verilməsi və ya onlardan birgə istifadə mexanizminin yaradılması	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Qəbul edilmiş yeni yanaşmalara uyğun dövlət–özəl tərəfdaşlığı mexanizminin tətbiqi	Müvafiq sahələrdə dövlət əmlakının (müəssisələrin, payların, səhmlərin) idarəetməyə verilməsi və ya kommersiyalaşması	Müvafiq dövlət müəssisələrinin kommersiyalaşması və səmərəlilik göstəricilərinin yaxşılaşması
1.1.19. Fəaliyyət istiqaməti: İqtisadiyyatda rəqabət mühitinin yaxşılaşdırılması və sahibkarlıq subyektləri üzrə mübahisələrin alternativ həlli yollarının genişləndirilməsi								
1.	Sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafı üçün tənzimləmə və normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Təkmilləşdirilmiş tənzimləmə və qanunvericilik bazasına dair təkliflərin hazırlanması və qəbulu	Sahibkarlıq fəaliyyətinin çevik tənzimlənməsi mexanizminin güclənməsi	Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlverişli mühitin yaranması

2.	Məhkəmə işlərinin, xüsusilə kommersiya mübahisələrinin həllində müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqinin genişləndirilməsi, o cümlədən məhkəmə icraatının videokonfrans əlaqə sistemindən istifadə etməklə aparılması sahəsində əlavə tədbirlər görülməsi	ƏN	İN, MN	2022–2026		Kommersiya mübahisələrinin həllində müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Sahibkarlıq subyektlərinin tərəf olduğu mübahisələrin baxılmasında operativliyin, şəffaflığın və səmərəliliyin artması	Sahibkarlıq fəaliyyətində yaranan münaqişələrin həllində çevikliyin artması
3.	Mübahisələrin alternativ həlli vasitələrinin genişləndirilməsi üçün qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsinin hazırlanması və qəbul edilməsi	ƏN		2022–2023	Mübahisələrin məhkəmədən-kənar həlli üzrə mediasiya mexanizmi yaradılaraq tətbiq olunur	"Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsinin qəbulu	"Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi	
1.1.20.	Fəaliyyət istiqaməti: Biznes üçün investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması və monitorinqinin infrastruktur, texnoloji və hüquqi çərçivələrinin yaradılması							
1.	İnvestisiya mühitini tənzimləyən normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022		"İnvestisiya fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbulu		
2.	İnvestisiyaların təşviqi üçün yeni rəqəmsal platformaların yaradılması	İN		2022–2026		İnvestinazerba.az platformasının hazırlanması və tətbiqi	Dövrün sonuna investinazerbaijan.gov.az portalı vasitəsilə Azərbaycan ərazisində investorlara təqdim olunan layihələrdən ən azı 10 investisiya layihəsinin icrasına başlanılması	Qeyri-neft/qaz investisiyalarının və BXİ cəlbinin həcmnin artması
3.	Mediasiya işinin təbliği və KOB subyektləri arasındakı mübahisələrdə mediasiya fəaliyyətinin tətbiqi	ƏN	Mediasiya Şurası, İN	2022–2026		Mediasiya fəaliyyətinin genişləndirilməsinə dair təkliflərin	Mediasiya hesabına həll olunan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı mübahisələrin sayının hər il 10% artması	Sahibkarlıq fəaliyyətində yaranan münaqişələrin çevik həllinə imkan verən

						həyata keçirilməsi				mediasiya sisteminin genişlənməsi
4.	“Rəqabətin inkişafı və inhisarçılıq fəaliyyətinin qarşısının alınmasına dair 2022–2025-ci illərdə Milli Fəaliyyət Proqramı”nın hazırlanması və adıyyəti üzrə təqdim olunması	İN	ƏN, aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Müvafiq Milli Fəaliyyət Proqramının hazırlanması	Müvafiq Milli Fəaliyyət Proqramının qəbulu			
5.	Beynəlxalq təcrübəni və müasir yanaşmaları əks etdirən Rəqabət Məcəlləsinin qəbul olunması	İN	ƏN, aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Rəqabət Məcəlləsinin hazırlanması	Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu			
6.	Dövlət satınalmalarının vahid internet portalının (portal) əhatə dairəsinin genişləndirilməsi	İN	MN, VXSİDA	2022–2023		Müvafiq portalın əhatə dairəsinin genişləndirilməsinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna portal vasitəsilə həyata keçirilən satınalmaların ümumi dövlət satınalmalarında xüsusi çəkisinin 50%-ə çatması			
7.	Kapital və əmlakın amnisiyası üzrə mexanizmlərin hazırlanması və müvafiq normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi	İN	MN	2022–2026		Müvafiq sahədə mexanizmlərin hazırlanması və qəbulu	Müvafiq sahədə normativ hüquqi aktların qəbulu			Qeyri-neft/qaz özəl investisiyaların həcmünün artması; Mövcud əmlak fondunun leqal əsasda tam qeydiyyatı

8.	Sahibkarlıq fəaliyyətinə icazələrin alınması üçün müvafiq elektron platformanın işləkliyinə təmin olunması	İN	VXSİDA, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Elektron Platformanın tətbiqi	Hər il 5 əlavə icazənin elektron platforma vasitəsilə verilməsinə nail olunması			Platforma vasitəsilə icazə almış sahibkarların sayının artması
9.	Biznes mühitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə dövlət, sahibkar və ictimai təşkilatlar arasında əməkdaşlıq mexanizmlərinin gücləndirilməsi	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Sahibkarlıq assosiasiyasının yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Hər il 3 yeni sahibkarlıq assosiasiyasının yaradılması			Biznes mühitinə dair sahibkarların məlumatlılıq səviyyəsinin yüksəlməsi və bu sahədə beynəlxalq reyting göstəricilərinin yaxşılaşması
10.	Bizneslərin mövcud vəziyyətinin müntəzəm monitorinqinin təmin edilməsi məqsədilə sahibkarlar arasında mütəmadi olaraq sorğuların təşkil edilməsi	İN		2022–2026		Bizneslərin mövcud vəziyyətinin monitorinqi sisteminin yaradılması və tətbiqi	Hər il 10 sorğunun keçirilməsi			
1.1.21. Fəaliyyət istiqaməti: Ölkədə məhsul və xidmət istehsalının müasir keyfiyyət standartlarına uyğunluğunun təmin edilməsi										
1.	Azərbaycan Metrologiya İnstitutunda yeni laboratoriya şəbəkəsinin qurulması	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Müvafiq laboratoriyaların yaradılmasına dair təkliflərin hazırlanması	Dövrün sonuna yeni yaradılan laboratoriyaların sayının 20-yə çatdırılması			Ölçmələrin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşması
2.	Azərbaycan Akkreditasiya Mərkəzinin İLAC beynəlxalq təşkilatına tam həqiqi üzv kimi qəbul olunması	İN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Beynəlxalq standartın tələblərinə uyğunlaşmaya dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Ölkənin İLAC beynəlxalq təşkilatına tam üzv seçilməsi			
3.	Keyfiyyət nəzarət sahəsində göstərilən xidmətlərin rəqəmsallaşdırılması və vahid elektron portalın yaradılması	İN	VXSİDA, aidiyyəti qurumlar	2022		Keyfiyyət nəzarət üzrə rəqəmsal infrastrukturun fəaliyyət göstərməsi				

1.1.22. Fəaliyyət istiqaməti: Sahibkarların rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi										
1.	Ölkədə müqayisəli üstünlüyə malik sahələr üzrə istehsalı olmayan məhsulların istehsalının təşkili, idxalı əvəz edən məhsul istehsalı zəncirinin qurulması	İN	KTN, RINN, MN	2022–2026		Müqayisəli üstünlüyə malik istehsal zəncirinin qurulmasına dair təklifin həyata keçirilməsi	Hər il müqayisəli üstünlüyə malik olan 5-dən çox məhsulun müəyyən edilməsi			Müvafiq məhsullar üzrə idxalın həcmində əhəmiyyətli azalması
2.	“Yaşıl artım” və sosial sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi üçün mexanizmlərin tətbiqi	İN	EN, ETSN	2022–2026		Müvafiq sahədə təklifin həyata keçirilməsi	Hər il 2 təşviq tədbirinin və 1 layihənin həyata keçirilməsi			
3.	Daxili istehsalda istifadə olunan və yerli istehsalı mövcud və ya səmərəli olmayan xammal və aralıq malların idxalına tətbiq olunan vergilərin və gömrük rüsumlarının optimallaşdırılması	İN	MN, DGK, KTN	2022–2023		Daxili istehsalda istifadə olunan və yerli istehsalı mövcud və ya səmərəli olmayan xammal və aralıq malların siyahısının qəbulu	Müvafiq vergi-gömrük güzəştlərinin optimallaşması			
4.	Daimi fəaliyyət göstərən müvəqqəti saxlanc və gömrük anbarları sisteminin inkişaf etdirilməsi	İN	DGK, RINN	2022–2023		Müvafiq saxlanc və gömrük anbarları sisteminin yaradılması	Müvafiq anbarlardan istifadənin artması			
5.	İxracönlü yerli istehsalı artırma biləcək güzəştli gömrük prosedurlarından, xüsusilə daxilə emal xüsusi gömrük prosedurunun istifadə şərtlərinin sadələşdirilməsi	İN	DGK, MN	2022–2023		Müvafiq gömrük prosedurlarının sayının optimallaşmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Gömrük prosedurlarına çəkilən xərclərin azalması			
MƏQSƏD 1.2: DAXİLİ VƏ XARİCİ TƏSİRLƏRƏ DAYANIQLIQ										
1.2.1.	Fəaliyyət istiqaməti: Makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsi									

1.	İnflyasiya hədəflənməsi rejiminə mərhələli keçidin baza şərtlərinin formalaşdırılması	MB	İN, MN, ARDNF, ƏƏSMN	2022–2026		Hökumətlə razılaşdırılmış təkliflərin formalaşdırılması	Hökumətlə razılaşdırılmış təkliflərin icrası	İnflyasiya hədəflənməsi rejiminə mərhələli keçidin baza şərtlərinin yaradılması
2.	Maliyyə sektorunun bütün segmentlərinin (bank, sığorta bazarları və kapital bazarı) maliyyə sabitliyinin tənzimlənməsi çərçivəsinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması	MB	ABA	2022–2026	Bank sektoru üzrə “uyğundur” reytingi alan prinsiplərin (Basel) payı: 62%	Təkmil tənzimləmə çərçivəsinin tətbiqi	Bank sektoru üzrə “uyğundur” reytingi alan prinsiplərin (Basel) payının hər il müsbət dinamikasına nail olunması	Bank sektoru üzrə “uyğundur” reytingi alan prinsiplərin (Basel) payının 80%-i üstələməsi
						“Solvency II” standartları əsasında tənzimləmə çərçivəsinin formalaşması və əsas elementlərinin tətbiqinin yekunlaşması		Sığorta sektorunda risk əsaslı nəzarət və tənzimləmə çərçivəsinin güclənməsi
						İnvestisiya şirkətlərinin fəaliyyəti üzrə risk əsaslı prudensial tənzimləmə çərçivəsinin formalaşdırılması		İnvestisiya şirkətlərinin fəaliyyəti üzrə risk əsaslı prudensial tənzimləməyə tam keçid
3.	Milli ödəniş sisteminin təhlükəsiz, fasiləsiz və davamlı fəaliyyətinin təmin edilməsi və beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması	MB	ABA	2022–2026	İqtisadi subyektlər tərəfindən (kommersiya bankları və digər iştirakçılar)	Beynəlxalq standartlara cavab verən MÖS-ün formalaşması	İqtisadi subyektlər tərəfindən MÖS üzrə aparılan əməliyyatların həcmində hər il 5% artması	MÖS-ün beynəlxalq standartlara uyğunlaşması

					MÖS üzrə aparılan əməliyyatların həcmi: 185 mlrd manat				
1.2.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Maliyyəyə çıxışın artırılması								
					Aktivlərin həcmi: 38,2 mlrd manat		Aktivlərin həcminin hər il 8% artması		
1.	Bank sektoru üzrə təklifi genişləndirən tədbirlərin həyata keçirilməsi	MB	İKZF, ABA	2022–2026	Kredit portfelinin həcmi: 16,7 mlrd manat	Bank sektoru üzrə təklif və tələbin təşviqinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Kredit portfelinin həcminin hər il 10% artması	Kredit portfelinin ÜDM-ə nisbətinin artması; Özəl sektorun maliyyəyə əlçatanlığının genişlənməsi	
2.	Bank sektoru üzrə tələbin təşviqi tədbirlərinin həyata keçirilməsi	MB	İKZF, ABA	2022–2026	Biznes kreditlərinin həcmi: 9,7 mlrd manat		Biznes kreditlərinin həcmnin hər il 6% artması		
3.	Maliyyə inklüzivliyinin genişləndirilməsi üzrə dövlət proqramının həyata keçirilməsi	MB	İKZF, ABA	2022–2026	Mikro, kiçik, orta biznesə verilmiş kreditlərin həcmi: 4,4 mlrd manat	Müvafiq sahədə dövlət proqramının qəbulu	Mikro, kiçik, orta biznesə verilmiş kreditlərin həcmnin hər il 15% artması		
4.	Sahibkarların maliyyə resurslarına çıxış imkanlarını dəstəkləyən alətlərin genişləndirilməsi	İKZF	İN, MN, MB, aidiyyəti qurumlar	2002–2026		Müvafiq qaydaların hazırlanması, təkliflərin tətbiqi ilə bağlı zəruri işlər görülməsi	Sahibkarların maliyyə resurslarına çıxış imkanlarını dəstəkləyən alətlərin çeşidinin artması		Dövrün sonuna sahibkarların maliyyə resurslarının cəlbi kanallarının şaxələnməsi
5.	Sistemli institusional islahatlar, bazar infrastrukturunun müasirləşdirilməsi, rəqəmsal transformasiya və intensiv maarifləndirmə tədbirləri vasitəsilə sığorta	MB	ƏN, İN, ASF, İKZF	2022–2026	Sığorta bazarının həcmi: 844 mln manat	Sığorta bazarının genişləndirilməsinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Sığorta bazarının həcmnin hər il 10% artması		Sığorta bazarının inkişaf etməsi və dayanıqlığının artması

	bazarının genişləndirilməsi									
6.	Korporativ qiymətli kağızlar bazarının dərinliyinin artırılması üzrə normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, institusional inkişafı və infrastruktur imkanlarının genişləndirilməsi	MB	İN, MN, ƏSF, İKZF, ARDNF	2022–2026		Kapital bazarında əlverişli vergi mühitinin yaranması	Sekyuritizasiya fəaliyyəti üzrə hüquqi çərçivənin yaranması	İnvestorların sığortalıması mexanizmi üzrə hüquqi çərçivənin yaranması	Azərbaycanın üzv olduğu 2 beynəlxalq maliyyə təşkilatının mandatda istiqraz emissiyası	Dövrün sonuna 2 investisiya fondunun fəaliyyət göstərməsi
						İstanbul Birjası ilə Bakı Fond Birjası arasında dual listing modelinin tətbiqi	Törəmə maliyyə alətləri üzrə hüquqi bazanın beynəlxalq standartlara uyğunlaşması	Korporativ istiqrazlara zəmanətin verilməsi mexanizminin tətbiq edilməsi	1 xarici depozitlarla yerli bazar arasında əlaqənin qurulması; Mərkəzi Bankın IOSCO-ya imtiyazlı üzvlüyü	Fond birjasında listingə əlavə 5 səhmin və 15 korporativ istiqrazın çıxışı
7.	Nağdsız ödənişlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	MB	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026	Ödəniş kartları ilə aparılan əməliyyatlarda nağdsız əməliyyatların payı: 31,8%	Ödəniş kartları ilə aparılan əməliyyatlarda nağdsız əməliyyatların payı: 35%	Ödəniş kartları ilə aparılan əməliyyatlarda nağdsız əməliyyatların xüsusi çəkisinin hər il 5% bəndi artması		Nağdsız ödənişlərin həcmının artması	
1.2.3. Fəaliyyət istiqaməti: Fiskal tənzimləmənin təkmilləşdirilməsi										
1.	Ortamüddətli Xərclər Çərçivəsinin (OMXÇ) tətbiqinin genişləndirilməsi	MN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		OMXÇ-nin təkmilləşməsinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	OMXÇ-ə cəlb olunmuş pilot sektorlar üzrə indikatorların təkmilləşdirilməsi		OMXÇ-nin sahəvi əhatəsinin genişlənməsi	
2.	Dövlət büdcəsi gəlirlərinin proqnozlaşdırılması qaydasının təkmilləşdirilməsi və dövlət büdcəsinə daxil-	MN	İN	2022–2026		Proqnoz modelinin formalaşdırılması	Dövlət büdcəsinin qeyri-neft/qaz gəlirləri üzrə faktiki və proqnoz göstəriciləri arasında fərqin 5%-ə azalması		Aşağı kənarlaşmaya imkan verən proqnoz	

	olmaların təhlili modelinin hazırlanması						(ÜDM-nin faktiki və proqnoz göstəriciləri arasında fərq nəzərə alınmaqla)	modelinin tətbiq edilməsi
3.	Təkmilləşdirilmiş büdcə qaydasına əsaslanan makrofiskal çərçivənin tətbiqi	MN		2022–2026	İcmal büdcənin qeyri-neft baza kəsininin qeyri-neft/qaz ÜDM-ə nisbəti: 23,5% (2021-ci il)	Təkmilləşdirilmiş büdcə qaydasının tətbiqi	İcmal büdcənin qeyri-neft baza kəsininin qeyri-neft/qaz ÜDM-ə nisbətində hər il azalması	İcmal büdcənin qeyri-neft baza kəsininin qeyri-neft/qaz ÜDM-ə nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövrün sonuna hədəflənən yuxarı həddi: 17,5%
4.	Dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən dövlət büdcəsinə və ya həmin orqanların (qurumların) büdcələrinə hesablanan və daxil olan vergi və rüsum olmayan ödənişlər üzrə vahid elektron sistemin yaradılması və aidiyyəti dövlət orqanının (qurumunun) informasiya bazalarına inteqrasiyasının təmin edilməsi	MN		2022–2026		Vahid elektron sistemin yaradılması və aidiyyəti orqanların (qurumların) informasiya bazalarına inteqrasiyasının təmini	Dövrün sonuna müvafiq vergi və rüsum olmayan ödənişlərin 100% vahid elektron sistem vasitəsilə ödənilməsi	Vergi və rüsum olmayan ödənişlərin elektron platformaya keçməsi
5.	Büdcə qaydasına uyğun borclanma strategiyasının təsdiqi və tətbiqi	MN		2022–2026	Dövlət borcunun ÜDM-ə nisbəti: 18,2% (31 dekabr 2021-ci il)	Müvafiq borclanma strategiyasının tətbiqi	Dövlət borcunun strukturunun optimallaşması	Dövlət borcunun ÜDM-ə nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövrün sonuna hədəflənən yuxarı həddi: 20%
MİLLİ PRIORİTET 2. DİNAMİK, İNKLÜZİV VƏ SOSIAL ƏDALƏTƏ ƏSASLANAN CƏMİYYƏT								
MƏQSƏD 2.1: İNKİŞAFDAN HƏR BİR VƏTƏNDAŞIN BƏHRƏLƏNMƏSİ								
2.1.1.	Fəaliyyət istiqaməti: Əməkhaqqı sisteminin təkmilləşdirilməsi							

1.	Məhsuldar əməyin təşviqinə yönəlmiş əməkhaqqı sisteminin inkişafı üzrə mexanizmlərin formalaşması və tətbiqi	ƏƏSMN	MN, İN	2022–2026	Əməkhaqqı sisteminin inkişafı üzrə mexanizmlərin yaradılması	Əməkhaqqının artımı ilə əmək məhsuldarlığının artımı arasında uyğunluğun qorunması		Layihli əməyin təmin olunması
2.	Qadınların yüksək gəlir gətirən iş yerlərinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə əlavə mexanizmlərin yaradılması və tətbiqi	ƏƏSMN	İN, AQUPDK	2022–2026	Qadınların orta aylıq əməkhaqqının kişilərin orta aylıq əməkhaqqına nisbəti: 65,8%	Qadınların yüksək gəlir gətirən iş yerlərinə çıxışının artmasına dair əlavə mexanizmlərin yaradılması və tətbiqi	Dövrün sonuna qadınların orta aylıq əməkhaqqının kişilərin orta aylıq əməkhaqqına nisbəti: 80%	Qadınların yüksək gəlirli sahələrdə məşğulluğunun artması
2.1.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Özel sektorda məşğulluğun inkişafının stimullaşdırılması							
1.	Əmək bazarında işçi qüvvəsinə tələb və təklifin uyğunlaşdırılması və rəqabətqabiliyyətli kadr potensialının inkişafı üçün peşə və kvalifikasiya standartlarının sayının artırılması	ƏƏSMN		2022–2026	860 peşə və kvalifikasiya standartı mövcuddur	Qəbul edilən sayda yeni peşə və kvalifikasiya standartının hazırlanması və qəbulu	Peşə və kvalifikasiya standartının iqtisadi subyektlər tərəfindən geniş istifadəsinə nail olunması	Əmək bazarında keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşması
2.	Şəhər və regionlarda əmək bazarı imkanlarının genişləndirilməsinə xidmət edən müxtəlif mexanizmlərinin və elektron infrastrukturun yaradılması	ƏƏSMN	İN, TN, VXSİDA, GF	2022–2026		Müvafiq elektron infrastrukturun tətbiqinə dair təkliflərin hazırlanması	Aktiv məşğulluq tədbirlərinin həyata keçirilməsi	Aktiv məşğulluq tədbirlərinə elektron çıxışın genişlənməsi; İşsiz, təhsil və təlimdən kənar gənclərin məşğulluq proqramlarına aktiv cəlb edilməsi
3.	Əmək miqrasiyasında yüksəkixtisaslı əcnəbi mütəxəssislərə üstünlük verilməsinin təmin	ƏƏSMN	DMX, DİN, XİN, İN	2022		Əmək bazarına yüksəkixtisaslı əcnəbi mütəxəssislərin		

	edilməsi məqsədilə mexanizmin yaradılması					cəlbi üçün sadələşmiş mexanizminin tətbiqi				
2.1.3.	Fəaliyyət istiqaməti: Məşğulluğun səmərəliliyinin artırılması									
1.	Əmək münasibətlərinin leqallaşdırılması sahəsində tədbirlərin genişləndirilməsi	ƏƏSMN	İN, ASK, AHİK	2022–2026		Müvafiq layihə təkliflərinin həyata keçirilməsi	Elektron nəzarət sistemi vasitəsilə monitorinqin həyata keçirilməsi üçün normativ hüquqi bazanın formalaşdırılması		Qeyri-dövlət sektorunda əmək münasibətlərinin leqallaşdırılmasının təmini	
2.	Sosial cəhətdən həssas əhali qrupları, o cümlədən cəzaçəkmə müəssisələrindən azad edilmiş, valideynlərini itirmiş, valideyn himayəsindən məhrum olan xüsusi internat məktəblərini bitirmiş şəxslərin əmək bazarına çıxışının genişləndirilməsi	ƏƏSMN	ƏN, TN, AQUPDK, İN	2022–2026		Müvafiq şəxslər barədə məlumatların yaradılacaq reyestrə inteqrasiyasının təmini	Sosial cəhətdən həssas əhali qruplarının əmək bazarına çıxışının genişlənməsi	Yeni aktiv və məqsədli proqramlar vasitəsilə əmək bazarına inteqrasiyanın təmini	Sosial cəhətdən həssas və məşğul əhəlinin işlə təminat səviyyəsinin dövrün sonuna məşğulluq üzrə ölkədəki müvafiq göstəriciyə çatması	
3.	Əlilliyi olan şəxslərin əmək bazarına inteqrasiyasının genişləndirilməsi	ƏƏSMN	ƏN, MN	2022–2026		Əlilliyi olan şəxslər üçün yeni platformaların və elektron kvotanın tətbiqi	Virtual təlimlər imkanından istifadə olunması		Dövrün sonuna əlilliyi olan şəxslərin məşğulluq səviyyəsinin 3% artması	
MƏQSƏD 2.2: YÜKSƏK VƏ ƏDALƏTLİ SOSIAL TƏMİNAT, İNKLÜZİV CƏMİYYƏT										
2.2.1.	Fəaliyyət istiqaməti: Aztəminatlı və yoxsulluğa həssas təbəqənin sosial müdafiəsinə əlavə imkanların yaradılması									
1.	Ünvanlı dövlət sosial yardımı (ÜDSY) almaq üçün elektron platformanın yenilənməsi, sadələşdirilməsi və ÜDSY almaq üçün şərtlərin optimallaşdırılması	ƏƏSMN	İN, MN, VXSİDA	2022–2026		Ailələrin ünvanlı dövlət sosial yardım hüququnu müəyyənləşdirmək üçün elektron informasiya	VEMTAS proqramının yeni versiyasının tətbiq edilməsi	Ev təsərrüfatları kitablarının elektronlaşdırılması, 3 iqtisadi rayon üzrə yekunlaşdırılaraq	Əhalinin gəlirlərinin daha təkmil bəyan edilməsi mexanizminin formalaşdırılması	Əhalinin gəlirlərinin daha təkmil bəyan edilməsi mexanizmi formalaşdırıldıqdan sonra ÜDSY-nin təyin olunması mexa-

						sisteminin təkmilləş- dirilməsi		proaktiv təyinatın test edilməsi		nizminin gəlirlə- rin bəyan olun- ması mexaniz- minə uyğunlaş- dırılması
2.	Yarana biləcək böhran vəziyyətlərində (iqtisadi böhran, pandemiya və s) aztəminatlı və yoxsulluğa həssas təbəqənin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması üçün mexanizmlərin hazırlanması	ƏƏSMN	ƏN, İN, MN	2022– 2026		Mexanizmlər və normativ hüquqi bazaya dair təkliflərin qəbulu		Böhran vəziyyətində aztəminatlı və yoxsulluğa həssas təbəqənin sosial müdafiəsinin qoruyucu sənari planlarının mövcud olması		Aztəminatlı və yoxsulluğa həssas təbəqənin sosial müdafiəsi
2.2.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Pensiya təminatı sisteminin maliyyə dayanıqlığının təmin edilməsi və pensiyaçıların dövlət təminatının əhatəliliyinin genişləndirilməsi									
1.	Pensiyaçıların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün pensiya təminatı sisteminin təkmilləşdirilməsi	ƏƏSMN	İN, MB, MN, ƏN	2022– 2026		Pensiya təminatı sisteminin təkmilləşdirilməsinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi		Özəl pensiya institutlarının fəaliyyəti üçün hüquqi mühitin formalaşması; Pensiya təminatı sisteminə dövlət öhdəliklərinin dəqiq çərçivəsinin müəyyən edilməsi; Bütün pensiyaların vahid indeksasiya metodu ilə artması		Dayanıqlı pensiya təminatı sisteminin formalaşması
2.2.3.	Fəaliyyət istiqaməti: Sosial cəhətdən həssas əhali qruplarının dayanıqlı sosial xidmətlərlə təminatının artırılması									
1.	Çətin həyat şəraitində olan şəxslərin keyfiyyətli sosial xidmətlərə əlçatanlığının təmini, müasir tələblərə cavab verən sosial xidmət sisteminin, bu sahədə ixtisaslı kadr potensialının yaradılması, müvafiq beynəlxalq standartların və innovativ texnologiyaların tətbiqi	ƏƏSMN	ƏN, AQUPDK	2022– 2026		Çətin həyat şəraitində olan və ya belə şəraitə düşmə riski olan şəxsləri əhatə edəcək sosial xidmət sisteminin qurulması və tətbiqi		Keyfiyyətli sosial xidmətlərə əlçatanlığın artması üçün zəruri infrastrukturun mövcud olması		Müvafiq şəxslərin sosial xidmətlərlə əhatəliliyinin artması
2.	Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial xidmət müəssisələ-	ƏƏSMN	TN, SN, AQUPDK	2022– 2026	Ailələrə qaytarılmış uşaqların sayı: 89 uşaq	120 uşağın ailələrə qaytarılması		Dövrün sonuna 220 uşağın ailəyə qaytarılması, 120 uşağın himayədar ailəyə verilməsi, 250 uşağın müəssisəyə düşməsinin qarşısının alınması		

	rinə düşməsinin qarşısının alınması, müəssisələrdəki uşaqların ailələrinə qaytarılması, ailə əsaslı alternativ qayğı forması kimi himayədar ailə sisteminin qurulması							
3.	Əlilliyi olan şəxslərin reabilitasiyası məqsədilə reabilitasiya müəssisələri şəbəkəsinin genişləndirilməsi, onların reabilitasiya infrastrukturuna əlçatanlığının təmin edilməsi	ƏƏSMN	MN, İN	2022–2026	Reabilitasiya müəssisələrinin sayı: 15 müəssisə	Yeni reabilitasiya müəssisələrinin yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Hər il 1 yeni reabilitasiya müəssisəsinin fəaliyyətə başlaması	Dövrün sonuna 5 yeni reabilitasiya müəssisəsinin fəaliyyət göstərməsi
4.	Ailədaxili mübahisələrin həlli və uşaqların mənafeyinin qorunması istiqamətində mexanizmlərin hazırlanması	AQUPDK	MN	2022–2026	3 rayonda ailə mərkəzinin yaradılması	3 rayon üzrə ailə mərkəzlərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi	Ailədaxili münasibətlərdən irəli gələn münafişələrin sayının hər il 20% azalması	
MƏQSƏD 2.3: PAYTAXT VƏ REGIONLARIN TARAZLI İNKİŞAFI*								
2.3.1.	Fəaliyyət istiqaməti: Rayon və kənd yerlərində əhalinin məşğulluğunun artırılması məqsədilə zəruri resursların təmin edilməsi							
1.	Rayon və kənd yerlərində yaradıcı sənayenin inkişafına dəstək göstərilməsi	MdN	İN, DTA, VXSİDA	2022–2026		Yaradıcı sənayenin inkişafına dair təkliflərin hazırlanması və həyata keçirilməsi	Yaradıcı sənayenin inkişafına investisiya qoyuluşunun davamlı artmasının stimullaşdırılması	Yaradıcı sənaye ilə məşğul olan sahibkarlıq subyektlərinin illik gəlirlərinin artması
2.	Turizm potensialı olan kəndlərdə "turistik kənd" konsepsiyasına uyğun olaraq turizm infrastrukturunun yaradılması	DTA	İN, MdN, RİNN, ƏƏSMN, YİH, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Kənd yerlərinin turizm potensialının reallaşdırılmasına dair Tədbirlər Planının həyata keçirilməsi	8 kənddə turizm əlaqəli infrastruktur işlərinin həyata keçirilməsi; Ümumilikdə kəndlərdə qonaqlara kirayə verilən evlərin sayının 20% artması	Turizm xidmətilə məşğul olan ailə təsərrüfatlarının illik gəlirlərinin artması

* Qeyd: Regional inkişaf digər fəaliyyət istiqamətlərinin nəticələrindən də təsirlənəcək

MİLLİ PRIORİTET 3. RƏQABƏTLİ İNSAN KAPİTALI VƏ MÜASİR İNNOVASIYALAR MƏKANI								
MƏQSƏD 3.1: XXI ƏSRİN TƏLƏBLƏRİNƏ UYĞUN TƏHSİL								
3.1.1. Fəaliyyət istiqaməti. Erkən yaş dövründə səmərəli təhsil modelinə əsaslanan məktəbəqədər təhsilin əhatə dairəsinin artırılması								
1.	Məktəbəqədər təhsil üzrə dövlət standartlarının və təhsil proqramının (kurikulum) təkmilləşdirilməsi, məktəbəqədər təhsil sistemində çalışan pedaqoji və idarəetmə heyəti üçün ixtisasartırma təlimlərinin təşkil edilməsi	TN		2022–2026		Qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında hazırlanmış məktəbəqədər təhsil proqramının (kurikulum) tətbiq edilməsi	İxtisasartırma təlimlərinə cəlb olunan məktəbəqədər təhsil sistemində çalışan pedaqoji və idarəetmə heyətinin sayının artması	Məktəbəqədər təhsil üzrə kadr potensialının yaxşılaşması
						Təlimdən keçmiş cəmi heyət sayı: 2000 nəfər	Dövrün sonuna 17000 nəfər heyətin təlimdən keçməsi	
2.	Məktəbəqədər təhsilin keyfiyyət təminatı sisteminin yaradılması və xarici keyfiyyət təminatı sisteminin təkmilləşdirilməsi	TN		2022–2026		Keyfiyyət təminatı sisteminin tətbiq edilməsi	Məktəbəqədər təhsil üzrə məmnunluq səviyyəsinin artması	Məktəbəqədər təhsillə əhatənin və keyfiyyətinin artması
3.	Məktəbəqədər təhsil sahəsində alternativ təhsil və maliyyələşmə modelləri (icma əsaslı məktəbəqədər təhsil, valideyn–dövlət–özel əməkdaşlığı və s.) əsasında əhatəliliyin artırılması	TN	MN	2022–2026	Məktəbəqədər təhsil və məktəbəhazırlıqla əhatə olunmuş uşaq sayı: 233400 uşaq; Məktəbəqədər təhsilə cəlb edilmiş uşaqların 1–5 yaşlılara nisbəti: 32%	Məktəbəqədər təhsil sahəsində alternativ təhsil və maliyyələşmə modellərinin tətbiqi	Dövrün sonuna əlavə 100000 uşağın məktəbəqədər təhsilə cəlb edilməsi; Məktəbəqədər təhsilə cəlb edilmiş uşaqların 1–5 yaşlılara nisbətinin 50%-ə çatması	Məktəbəqədər təhsildə maliyyələşmə mexanizminin təkmilləşməsi

4.	Qabaqcıl təcrübə əsasında məktəbəqədər təhsil üzrə pedaqoji və idarəetmə heyətinin sertifikatlaşdırılması sisteminin yaradılması və tətbiqi	TN		2022–2026		Müvafiq mexanizm layihəsinin hazırlanması və tətbiqi	Dövrün sonuna 17000 nəfər heyətin sertifikatlaşmaya cəlb olunması	Məktəbəqədər təhsil üzrə kadr potensialının yaxşılaşması
3.1.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Ümumi təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi							
1.	Ümumi təhsildə səriştə əsaslı təhsil proqramlarının (kurikulumların) hazırlanması və tətbiqi, məzmun islahatlarının əsas istiqaməti kimi STEAM əsaslı tədrisin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi	TN	İN, MN	2022–2026		STEAM əsaslı tədrislə əhatə ediləcək sinif sayı: 5000 sinif STEAM əsaslı tədrislə əhatə ediləcək şagird sayı: 135000 şagird	Dövrün sonuna 10000 sinfin STEAM əsaslı tədrislə əhatə olunması Dövrün sonuna 280000 nəfər şagirdin STEAM əsaslı tədrisə cəlb edilməsi	STEAM əsaslı yeni təhsil proqramlarının milli proqrama inteqrasiya olunması
2.	Ümumi təhsildə heyətin peşəkarlıq səviyyəsinə (sertifikatlaşdırma və tədris göstəriciləri) uyğun olaraq nəticəyönlü idarəetmə və maliyyələşmənin genişləndirilməsi	TN	ƏƏSMN, MN	2022–2026		Nəticəyönlü idarəetmə və maliyyələşmə mexanizminin formalaşdırılması və tətbiqi	Dövrün sonuna 137000 nəfər heyətin sertifikatlaşma proqramında iştirakının təmin edilməsi; Dövrün sonuna 68000 nəfər heyətin diferensial əməkhaqqı sistemində cəlb olunması	Ümumi təhsil sistemində təhsilin keyfiyyətinin artması və idarəetmənin təkmilləşməsi
3.	Ümumi təhsil müəssisələrində keyfiyyət nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və tətbiqi	TN	MN	2022–2026	Keyfiyyət nəzarət tədbirlərinin əhatə edildiyi məktəblərin xüsusi çəkisi: 3%	Keyfiyyət nəzarət üzrə təkmil mexanizmin tətbiqi	Dövrün sonuna keyfiyyət nəzarət tədbirlərinin əhatə edildiyi məktəblərin xüsusi çəkisinin 70%-ə çatması	Ümumi təhsil sistemində təhsilin keyfiyyətinin artması və idarəetmənin təkmilləşməsi
4.	Ümumi təhsil müəssisələrinin adambaşına maliyyələşmə mexanizminə keçidini təmin edəcək pilot proqramların tətbiqi	NK	TN, MN	2022–2026		Tətbiq ediləcək pilot proqramların layihəsinin hazırlanması	Dövrün sonuna 100 məktəbdə pilot layihənin həyata keçirilməsi	Ümumi təhsil sistemində təhsilin keyfiyyətinin artması və idarəetmənin təkmilləşməsi
5.	Ümumi təhsildə təmayül-lərin, peşə təmayüllü siniflərin, inklüziv təhsilin	TN	İN, MN	2022–2026	Maddi-texniki bazası yenilənmiş	Məktəblərin maddi-texniki bazası yeni-	Dövrün sonuna maddi-texniki bazası yenilənmiş məktəblərin xüsusi çəkisinin 86%-ə çatması	Məzunların ali məktəblərə qəbulda daha

	əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və infrastrukturun müasirləşdirilməsi				məktəblərin çəkisi: 76%	lənməsinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi		yüksək nəticələr əldə etməsi və akademik nailiyyətlərinin artması
						Peşə təmayüllü siniflərin fəaliyyət göstərdiyi məktəblərin xüsusi çəkisi: 2,5%	Dövrün sonuna peşə təmayüllü siniflərin fəaliyyət göstərdiyi məktəblərin xüsusi çəkisinin 15%-ə çatması	
6.	Ümumi təhsildə tədrisin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində müasir metodiki xidmətin qurulması	TN	MN	2022–2026		Müasir metodiki xidmətdə çalışan peşəkar işçilərin sayı: 450 nəfər	Dövrün sonuna müasir metodiki xidmətdə çalışan peşəkar işçilərin sayının 2250 nəfərə çatması	Ümumi təhsildə tədrisin keyfiyyətinin artması
3.1.3.	Fəaliyyət istiqaməti: Əmək bazarının tələblərinə cavab verən peşə təhsilinin təşkili və təlim-tədris prosesinin qurulması							
1.	Peşə təhsilinin, o cümlədən yüksək texniki peşə təhsilinin əhatəsinin artırılması	TN	İN, MN	2022–2026	Peşə təhsili müəssisələrinə qəbul olunan tələbələrin sayı: 17140 tələbə Yüksək texniki peşə təhsili ilə əhatə edilmiş tələbələrin sayı: 800 tələbə	Peşə təhsilinin əhatəsinin genişləndirilməsi və məzmununun yaxşılaşdırılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Peşə təhsili müəssisələrinə qəbul olunan tələbələrin sayının 11000 nəfər artması Yüksək texniki peşə təhsili ilə əhatə edilmiş tələbələrin sayının 9200 nəfər artması	
2.	Müasir təminatlı və yeni məzmun əsasında əlavə peşə təhsili mərkəzlərinin yaradılması	TN	İN, MN	2022–2026		Peşə təhsili mərkəzlərinin yaradılmasına dair tədbirlərin icra olunması	8 əlavə peşə təhsili mərkəzinin fəaliyyətə başlaması	Peşə təhsilli şəxslərin əmək bazarında xüsusi çəkisinin artması
3.	Peşə təhsili üzrə əmək bazarının tələblərinə cavab verən və nəticə əsaslı təhsil proqramlarının	TN	ƏƏSMN	2022–2026	Hazırlanmış proqram sayı: 11 proqram	Əmək bazarının tələblərinə cavab verən	Hər il 15 nəticə əsaslı təhsil proqramının tətbiqi	

	(kurikulumların) hazırlanması, bu prosese işəgötürənlərin və sahibkarların cəlb edilməsi					və nəticə əsaslı təhsil proqramlarının hazırlanması və tətbiqi		
4.	İqtisadiyyatın tələbatına uyğun qısamüddətli ixtisasartırma təhsil proqramlarının təşkili	TN	İN, ƏƏSMN	2022–2026		1000 nəfərin qısamüddətli ixtisasartırma təhsil proqramlarına cəlb	Dövrün sonuna 15000 nəfərin qısamüddətli ixtisasartırma təhsil proqramlarına cəlb	
5.	Uğurlu peşə təhsili müəssisələrinin mərhələli şəkildə adambaşı maliyyələşmə sistemə keçirilməsi	TN	MN	2022–2026		Yeni maliyyələşmənin əhatə etdiyi təhsil alan sayı: 2000 nəfər	Dövrün sonuna yeni maliyyələşmənin əhatə etdiyi təhsil alanların sayının 12000 nəfərə çatdırılması	
3.1.4.	Fəaliyyət istiqaməti: Ali təhsildə əlçatanlığın və keyfiyyətin artırılması, beynəlxalq rəqəbətliyin təmin edilməsi							
1.	Ali təhsilin əlçatanlığının və əhatəliliyinin, o cümlədən dövlət sifariş yerlərinin sayının artırılması	TN	İN, MN, tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan dövlət qurumları	2022–2026	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların sayı: 54000 nəfər	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların sayı: 57000 nəfər	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların sayı: 60000 nəfər	Dövrün sonuna ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların sayının hər il 75000 nəfərə çatdırılması
2.	Beynəlxalq ikili diplom proqramlarının əhatə dairəsinin artırılması	TN	ARDNF	2022–2026	Mövcud ikili diplom proqramlarının sayı: 4 proqram	Müvafiq sahədə yeni məzmunlu proqramların hazırlanması və tətbiqi	4 əlavə ikili diplom proqramının tətbiq olunması	
3.	Ali təhsildə tətbiq olunan yeni məzmunlu proqramların (SABAH və s.) əhatə dairəsinin və keyfiyyətinin artırılması	TN	MN	2022–2026	Yeni məzmunlu proqramlar üzrə təhsil alan tələbə sayı: 2700 tələbə		Dövrün sonuna yeni məzmunlu proqramlar üzrə təhsil alan tələbə sayının 15000 nəfərə çatdırılması	
4.	Əmək bazarının tələblərinə və ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərinə uyğun olaraq dövlət sifarişinin təkmilləşdirilməsi	İN	TN, ƏƏSMN	2022–2026		Dövlət sifarişinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması	Dövlət sifarişinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi	
								Qabaqcıl təlim-tədris texnologiyalarından yararlanaraq, ali təhsil sisteminin məzmun və keyfiyyət göstəricilərinin müasirləşməsi
								Dövlət sifarişinin əmək bazarı ilə uyğunluğunun artması

5.	Rəqabətli maliyyələşmə və idarəetmə mexanizmlərinin yaradılması və tətbiqi, o cümlədən təhsil tələbə kredit sisteminin tətbiqinin genişlənməsi	TN	MN	2022–2026		Sosial və standart təhsil tələbə kreditləşməsindən yararlanma biləcək potensial şəxslərin sayı: 25000 nəfər	Əlavə 25000 nəfərin sosial və standart təhsil tələbə kreditləşməsindən yararlanmasının təmini	Əmək bazarında ali təhsilli şəxslərin xüsusi çəkisinin artması
3.1.5.	Fəaliyyət istiqaməti: Elmi tədqiqatların və innovasiyaların inkişafının, elm və təhsilin inteqrasiyasının təmin edilməsi							
1.	Ölkədə tədqiqat potensialı yüksək olan 2 universitetin bazasında 2 tədqiqat universitetinin yaradılması	TN		2022–2026		Tədqiqat universitetlərinin yaradılmasına dair təkliflərin hazırlanması	Ali məktəblərin yeni elmi tədqiqat ənənəsinin artması; Dövrün sonuna qabaqcıl elmi-tədqiqat nəşrlərində aktiv iştirak edən 2 elmi-tədqiqat universitetinin fəaliyyət göstərməsi	
2.	Elmi potensialın gücləndirilməsi sahəsində təşviq mexanizmlərinin formalaşdırılması	AMEA	TN, MN, İN, ASAN, ƏMA, ali təhsil müəssisələri	2022–2026		Elmi potensialın inkişafını dəstəkləyən təşviq mexanizminin tətbiqi	Elmi tədqiqatların artması və global elmi məkana inteqrasiya	Azərbaycan elminin daha da inkişafı və dünya səviyyəsində mövqeyinin yüksəlməsi
3.	Beynəlxalq impakt faktorlu jurnallarda çap olunan məqalə sayının artırılması istiqamətində təşəbbüslərin dəstəklənməsi	TN	AMEA, EIF	2022–2026	İmpakt faktorlu jurnallarda çap olunan məqalə sayı: 1800 məqalə	Müvafiq sahədə təşəbbüslərin hazırlanması və həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna beynəlxalq impakt faktorlu jurnallarda çap olunan məqalə sayının baza ilə müqayisədə 40% artması	Beynəlxalq impakt faktorlu jurnallarda məqalə çapında müsbət dinamikanın formalaşması
4.	Təhsil sistemində elmi tədqiqatlara və inkişaf layihələrinə ayrılan xərclərin artırılması və rəqabətli əsasda layihələrinin maliyyələşdirilməsi	TN	AMEA, EIF, İN, MN	2022–2026	Elm xərclərinin ÜDM-də çəkisi: 0,2%	Elmi tədqiqat və inkişaf layihələrinin maliyyələşməsinə dair yeni mexanizmlərin tətbiqi	Elm xərclərinin ÜDM-də xüsusi çəkisinin müsbət dinamikasına nail olunması	Elmi tədqiqat və inkişaf layihələrinə ayrılan xərclərin ÜDM-də payının dünya üzrə orta səviyyəyə çatması
3.1.6.	Fəaliyyət istiqaməti: Səriştələrin davamlı inkişafına əsaslanan “ömürboyu təhsil” sisteminin gücləndirilməsi							

1.	Əmək bazarında ixtisasız işçilərin peşə təhsilinə cəlb edilməsi (işə qəbul zamanı peşə ixtisasını təsdiq edən sənədin tələb edilməsi yolu ilə)	TN	ƏƏSMN	2022–2026	Peşə təhsilində qısamüddətli təlimlərə cəlb edilmiş şəxs sayı: 650 nəfər	Peşə təhsilində qısamüddətli təlimlərin təşkili	Dövrün sonuna 4000 nəfərin peşə təhsilində qısamüddətli təlimlərə cəlbə	Əmək bazarında ixtisasız işçilərin sayının azalması
2.	Qeyri–formal və informal üsullarla əldə olunmuş və tanınması nəzərdə tutulan kvalifikasiyaların sayının artırılması	TN	ƏƏSMN, GF	2022–2026	Tanınmış kvalifikasiyaların sayı: 5 kvalifikasiya	Kvalifikasiyaların sayının müəyyən olunması və tətbiqi	Qeyri–formal və informal üsullarla əldə olunmuş və tanınması nəzərdə tutulan kvalifikasiyaların sayının 35 vahid artması; Əməkqabiliyyətli əhəlinin sayında qeyri–formal təhsilə cəlb olunanların xüsusi çəkisi üzrə müsbət dinamika nail olunması	
3.	Ali təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıqla yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasına hədəflənən peşəkar inkişaf proqramlarının təşkili	TN	MN	2022–2026		Peşəkar inkişaf proqramlarına cəlb edilmiş şəxslərin sayı: 1000 nəfər	4000 nəfər əlavə şəxsin peşəkar inkişaf proqramlarında iştirakının təmini	Ölkədə insan kapitalının inkişafına dəstəyin artması
3.1.7.	Fəaliyyət istiqaməti: Erkən yaşlardan rəqəmsal səriştələrin artırılması, İKT-nin təhsildə tətbiqi və distant təhsil imkanlarının genişləndirilməsi							
1.	Müəllim heyətinin və idarəetmə heyətinin rəqəmsal bacarıqlarının inkişafı üzrə təlimlərin təşkili	TN	MN	2022–2026		Təlimdən keçmiş müəllim və idarəetmə heyətinin sayı: 2000 nəfər	Dövrün sonuna 10000 nəfər müəllim və idarəetmə heyətə təlimin təşkili	Təlim keçmiş müəllim və inzibati heyətin rəqəmsal bacarıq üzrə göstəricilərinin yaxşılaşması
2.	Təhsil müəssisələrinin İKT üzrə maddi–texniki bazasının təkmilləşdirilməsi, kompüter və digər zəruri rəqəmsal avadanlıqla təminatının yaxşılaşdırılması	TN	MN	2022–2026	Şagird–kompüter nisbəti: 36 şagirdə 1 kompüter	Təchiz olunmuş kompüter sayı: 40000	Müvafiq göstəricinin ilbəil azaldılaraq dövrün sonuna 6 şagirdə 1 kompüter nisbətində çatması	Dövrün sonuna təhsil müəssisələrinin cəmi 200000 kompüterlə təchiz olunması
3.	Təhsil verənlər, təhsil alanlar və valideynlər üçün maarifləndirmə xarakterli resursların yaradılması, rəqəmsal məzmunun	TN		2022–2026	Elektron resursların sayı: 13000 e-resurs	Elektron tədris resurslarının tətbiqi	Elektron tədris resurslarının tətbiqində müsbət dinamika nail olunması	Dövrün sonuna elektron resursların sayının 40000-ə çatması

	(elektron tədris resurslarının) tətbiqinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi							
4.	Bütün təhsil pillələri üzrə informasiya sistemlərinin və elektron xidmətlərin təkmilləşdirilməsi	TN	MN, VXSİDA	2022– 2026	Müxtəlif təhsil pillələri və ümumi idarəetmə üzrə 18 informasiya sistemi və elektron xidmətlər yaradılmışdır	Təkmil informasiya sistemlərinin və elektron xidmətlərin tətbiqi	Müxtəlif təhsil pillələri və ümumi idarəetmə üzrə əlavə 8 informasiya sistemi və elektron xidmətlərin yaradılması	Dövrün sonuna müxtəlif təhsil pillələri və ümumi idarəetmə üzrə 26 informasiya sistemi və elektron xidmətlərin istifadəyə verilməsi
3.1.8.	Fəaliyyət istiqaməti: Tibb təhsilinin gücləndirilməsi və ömürboyu öyrənmənin (life long learning) tətbiqi							
1.	İlkin səhiyyə xidməti müəssisələrinin heyəti üçün bilik və bacarıqların artırılması məqsədilə təlimlərin keçirilməsi	SN	İTSDA	2022– 2026	İlkin səhiyyə xidməti müəssisələrinin heyətinin 50%-i təlimlərdən keçmişdir. Ailə həkimləri üçün 1 yeni e-kurs yaradılmışdır	Müvafiq təlimlərin hazırlanması və tətbiqi	Müvafiq kontingentin sayının hər il 5% bəndi artması; Ailə həkimləri üçün hər il 1 yeni e-kursun təşkil edilməsi	
2.	Ali və orta tibb təhsili müəssisələrin arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi, müasir elektron vasitələrdən də istifadə etməklə təcrübə mübadiləsinin aparılması, birgə tədris və elmi fəaliyyətin həyata keçirilməsi	SN		2022– 2026	15 birgə elmi-praktiki tədbir keçirilmişdir	Ali və orta tibb təhsili müəssisələrin arasında əməkdaşlığın güclənməsinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Birgə elmi-praktiki tədbirlərin sayının hər il 2 vahid artması	
3.	Tibb təhsili alanlar və tibbi xidmət göstərən heyət üçün zəngin fiziki və elektron kitabxana resurslarına əlçatanlığın təmin olunması, müasir tibbi	SN		2022– 2026	Ümumi kitabxana fondu: 1134000 nəşr	Tibbə dair fiziki və elektron kitabxana resurslarının yaradılması	Tibbə dair fiziki və elektron kitabxana resurslarının yaradılmasında müsbət dinamikanın formalaşması	Dövrün sonuna ümumi kitabxana fondunun 1200000 nəşrə çatması

	kitab, jurnal və protokollarla kitabxana resurslarının zənginləşdirilməsi								
4.	Tibb və sağlamlıq sahəsi üzrə beynəlxalq elmi-praktiki tədbirlərin Azərbaycanda keçirilməsinə dəstək göstərilməsi	SN		2022–2026		Müvafiq sahədə elmi-praktiki tədbirlərin Azərbaycanda keçirilməsinin təşkili	Hər il ən azı 2 beynəlxalq tədbirə elmi-metodiki və təşkilati dəstəyin göstərilməsi	Dövrün sonuna 10 beynəlxalq tədbirə elmi-metodiki və təşkilati dəstəyin göstərilməsi	
3.1.9.	Fəaliyyət istiqaməti: Dövlət qulluğunda və iqtisadi idarəetmədə effektivliyin artırılması								
1.	Peşəkar, səmərəli və yeniliklərə açıq dövlət qulluğu sisteminin formalaşdırılması üçün "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Qulluğu Məcəlləsi"nin layihəsinin təsdiq üçün təqdim olunması	DİM	Aidiyyəti qurumlar	2022–2023		"Azərbaycan Respublikasının Dövlət Qulluğu Məcəlləsi"nin qəbul üçün təqdimi	"Azərbaycan Respublikasının Dövlət Qulluğu Məcəlləsi"nin qəbulu		
2.	Dövlət sektorunda insan kapitalının inkişaf etdirilməsi (Yüksəliş proqramından istifadə daxil olmaqla) istiqamətində təşəbbüs göstərmək	DİM	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Müvafiq sahədə təşəbbüslərin həyata keçirilməsi	Dövlət qulluğuna cəlb olunan şəxslərin sayının hər il 5% artması		
3.	Dövlət qulluğunda sertifikatlaşdırma sisteminin təkmilləşdirilməsi	DİM	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Təkmil sertifikatlaşdırma sisteminin tətbiqi	Dövlət qulluğuna qəbul və dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə test imtahanlarının davamlı təkmilləşdirilməsi	Müasir bilik və bacarıqlara əsaslanan yeni sertifikatlaşdırma sisteminin inkişaf etməsi	
4.	İqtisadi idarəetmədə müasir korporativ idarəetmə prinsiplərinin tətbiqinin genişləndirilməsi	AİH	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Müasir korporativ idarəetməyə tam keçid	Dövrün sonuna AİH-in idarəetməsinə verilmiş dövlət müəssisələrinin hamısında korporativ idarəetmə prinsiplərinin 100% tətbiqi	Müvafiq müəssisələrin fəaliyyətində səmərəlilik əmsalının yüksəlməsi	

MƏQSƏD 3.2: YARADICI VƏ İNNOVATİV CƏMİYYƏT										
3.2.1.	Fəaliyyət istiqaməti: İnnovasiya ekosisteminin inkişafı									
1.	“Abşeron vadisi” innovasiya klasterinin yaradılması	RİNN	İN	2022–2026		Abşeron vadisinin yerləşəcəyi yerin müəyyən edilməsi	Abşeron vadisinin hüquqi çərçivəsinin formalaşdırılması və infrastrukturunun yaradılması	Abşeron vadisində fəaliyyət göstərən startapların sayı: 100	Abşeron vadisində fəaliyyət göstərən startapların sayı: yeni 150	Abşeron vadisində fəaliyyət göstərən startapların sayı: yeni 300 startap
2.	Vençur fəaliyyəti və kraudfandinq maliyyələşməsi istiqamətində normativ hüquqi çərçivənin yaradılması	RİNN	İN, VXSİDA	2022–2023		Müvafiq normativ hüquqi aktların hazırlanması	Müvafiq normativ hüquqi aktların qəbulu	Startaplar tərəfindən cəlb edilən maliyyələşmə: 5 mln USD	Startaplar tərəfindən cəlb edilən maliyyələşmə: 7 mln USD	Startaplar tərəfindən cəlb edilən maliyyələşmə: 13 mln USD
3.	“Texnoloji diaspor”un əhatə dairəsinin genişləndirilməsi	RİNN	DİDK, VXSİDA	2022–2026		İnnovativ texnoloji sahədə fəaliyyət göstərən azərbaycanlıların ölkəyə cəlbinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi		Dünyanın aparıcı texnoloji mərkəzlərində çalışan azərbaycanlıları Abşeron vadisinə təcrübə mübadiləsinə, tədqiqatlara, onların yaratdıqları texnoloji şirkətlər isə Abşeron vadisinə rezident kimi cəlb edilməsi		Xaricdə innovativ texnoloji sahədə fəaliyyət göstərən azərbaycanlıların ölkəmizlə əlaqəsinin daha da möhkəmlənməsi
4.	Əqli mülkiyyət hüquqlarının beynəlxalq səviyyədə qeydiyyatının stimullaşdırılması	ƏMA	AMEA, TN	2022–2026	Yaradıcı sənayenin ÜDM-də payı: 5,3%			Hər il ən azı 1 əqli mülkiyyət obyektinin beynəlxalq səviyyədə qeydiyyatdan keçməsinin təmini		Yaradıcı sənayenin, o cümlədən müəlliflik hüququna əsas-

5.	Effektiv patent qeydiyyatı prosedurlarının qurulması və əqli mülkiyyət hüquqları ilə bağlı məlumatlılığın artırılması	ƏMA	AMEA, TN, RİNN, İN	2022–2026		Müvafiq sahədə təkliflərin hazırlanması və icrası	Patent üzrə qeydiyyat prosedurları ilə bağlı müddətlərin azaldılması; Beynəlxalq sistemlərə inteqrasiya və əlçatanlığın artırılması	İnan sahələrin ÜDM-də xüsusi çəkisinin davamlı artması
6.	Patent məlumatlarının beynəlxalq göstəriciləri əsasında ölkənin texnoloji profilinin (patent landşaftının) və tədqiqat istiqamətlərinin müəyyən edilməsi və texnologiya inkişaf səviyyəsinin qiymətləndirilməsi	ƏMA	AMEA, TN	2022–2026			Beynəlxalq elm mərkəzləri və xarici tədqiqatçılarla aparılan birgə elmi layihələrin sayının hər il artması; Xaricdən maliyyələşdirilən elmi tədqiqatların sayının hər il artması	Dünyanın aparıcı ölkələri ilə texnoloji inkişaf məsafəsinin azalması
7.	Rəhbər kadrların inkişafı üçün Rəqəmsal akademiyanın yaradılması	RİNN	TN, ƏƏSMN, İN, VXSİDA	2022–2026		Rəqəmsal bilik və bacarıqları inkişaf etdirəcək təhsil və təlim proqramlarının həyata keçirilməsi	Rəqəmsal akademiyanın fəaliyyət göstərməsi	
8.	Xarici istedadların ölkəyə cəlbə üçün mexanizmlərin (sadələşdirilmiş viza rejiminin və s.) yaradılması	İN	XİN, DMX, RİNN, VXSİDA	2022–2023		Təkmilləşdirilmiş mexanizmlərin tətbiqi	Hər il 1 xarici startapın ölkəyə daxil olması	
9.	Startapların inkişafı üçün zəruri İKT infrastrukturunun gücləndirilməsi və istedad ehtiyatlarının yaradılması, o cümlədən vençur maliyyələşmə mexanizmlərinin formalaşdırılması	RİNN	İN, VXSİDA, ƏMA	2022–2026		Təkmilləşdirilmiş İKT infrastrukturunun tətbiqi	Dövlət–Özəl Sektor Tərəfdaşlığı çərçivəsində Abşeron vadisi, özəl sektor və universitetlərdə inkubasiya və akselerasiya proqramının tətbiqinin genişləndirilməsi	Dövrün sonuna startapların inkişafı üçün istedad ehtiyatının artması və infrastrukturun inkişafı
3.2.2.	Fəaliyyət istiqaməti. İnnovasiyaların dəstəklənməsi və stimullaşdırılması							

1.	Innovativ layihələrə – startaplara, biznes inkubatorlara, klasterlərə və s. dövlət dəstəyi mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsi	İN	RİNN, VXSİDA, aidiyyəti qurumlar	2022– 2026	2021-ci ildə 27 startap şəhadətnaməsi verilmişdir. 2021-ci ildən təhsil, elm, tədqiqat və dəstək layihələrinin maliyyələşdirilməsinə başlanmış və 15 layihə maliyyələşdirilmişdir	Təkmilləşdirilmiş dövlət dəstəyi mexanizminin tətbiqi	Hər il 20 startap şəhadətnaməsinin verilməsi; Hər il 30 layihənin maliyyələşməsi			Özəl sektor tərəfindən innovativ layihələrin sayının və əhatə dairəsinin artması
2.	İnnovasiyaların özəl və dövlət sektoru tərəfindən tətbiqinə görə subsidiya mexanizminin yaradılması və subsidiyaların verilməsi, o cümlədən vençur maliyyələşmə mexanizmlərinin formalaşdırılması	RİNN	İN, VXSİDA, ƏMA, aidiyyəti qurumlar	2022– 2023		Subsidiya siyasətinin hazırlanması və tətbiq edilməsi	Effektiv subsidiya mexanizminin inkişaf etməsi			
3.	Özəl sektor tərəfindən İKT infrastruktur layihələrinə investisiya qoyuluşunun təşviqi, o cümlədən İKT sahəsində miqrasiya, sosial sığorta, gömrük rüsumları və vergilər üzrə güzəştlərin tətbiqinin nəzərdən keçirilməsi	RİNN	İN	2022– 2026		Müvafiq sahədə təşviqat tədbirlərinin həyata keçirilməsi və zəruri stimulların tətbiqi	Dövlət–Özəl Sektor Tərəfdaşlığı (PPP) çərçivəsində infrastruktur layihələrinə investisiya qoyuluşunda iştirak edən özəl sektor subyektlərinin xüsusi çəkisinin artması üzrə müsbət dinamikaya nail olunması			İKT infrastrukturunun inkişafı və bu sahədə özəl investisiyaların xüsusi çəkisinin artması
4.	“Elm-sənaye klasteri 4.0”-nin formalaşdırılması	İN	RİNN	2022– 2026		“Elm-sənaye klasteri 4.0”-nə dair inkişaf və maarifləndirici tədbirlərin sayının hər il 10 vahid artması	Sözügedən tədbirlərdə iştirak səviyyəsinin hər il 15% artması			Müasir elmtutumlu, yüksək texnologiyalı istehsalların iqtisadi göstəricilərdə xüsusi çəkisinin artması

5.	Emal sənayesi sahəsində yeni texnoloji məhsulların yaradılması və ya mövcud məhsulların təkmiləşdirilməsi üçün elmi tədqiqat mərkəzlərinin və mühəndislik sahəsinin inkişafının dəstəklənməsi (qrantlar, birgə maliyyələşmə)	RİNN	İN, AMEA, ƏMA	2022—2026		Özəl sektorun ETTKİ istiqamətində investisiyaların təşviqi, o cümlədən miqrasiya, sosial sığorta, gömrük rüsumları və vergilər üzrə güzəştlərin tətbiqi imkanlarının araşdırılması və müvafiq mexanizmlər yaradılması	ETTKİ istiqamətində investisiya qoyuluşunda iştirak edən özəl sektor subyektlərinin sayının artması üzrə müsbət dinamikaya nail olunması	ETTKİ-yə cəlb olunan korporativ investisiyaların ÜDM-də payının 0,1% artması
6.	“Abşeron vadisi” çərçivəsində aqrotexnologiyası üzrə ixtisaslaşmış innovasiya mərkəzinin yaradılması	KTN	RİNN, İN	2022—2026		Təkliflər layihəsinin hazırlanması	İnnovasiya Mərkəzinin fəaliyyət göstərməsi	
7.	“Ağıllı şəhər” və “Ağıllı kənd” konsepsiyasının təsdiq edilməsi	RİNN	Aidiyyəti qurumlar	2022—2023		“Ağıllı şəhər” və “Ağıllı kənd” konsepsiyasının layihəsinin təsdiq üçün təqdimi	“Ağıllı şəhər” və “Ağıllı kənd” konsepsiyasının təsdiqi; ictimai nəqliyyat üçün “Mobillik Xidmət kimi (MaaS)” təcürbəsinin tətbiqi	
3.2.3.	Fəaliyyət istiqaməti: İqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində innovasiyaların tətbiqi imkanlarının genişləndirilməsi							
1.	Nəqliyyat əməliyyatlarının 24/7 formatında sürətli həyata keçirilməsi məqsədilə	RİNN	İN, VXSİDA, DGK	2022—2026		“AYNA” informasiya sisteminin və	“AYNA” informasiya sisteminin və	“AYNA” informasiya sisteminin istifadəyə verilən modullarının genişləndirilməsi və sayının artması

	dövlət tərəfindən yaradılacaq rəqəmsal platformaya inteqrasiyası (rəqəmsal gömrük, hesablama, saxlama)					Elektron Tranzit Portalının müxtəlif modullarının istifadəyə verilməsi	Elektron Tranzit Portalının müxtəlif modullarının digər müvafiq qurumların operatoru olduqları dövlət informasiya sistemləri ilə inteqrasiyası	
2.	Nəqliyyat və logistika sahəsi üzrə effektivliyin və proqnozlaşdırma keyfiyyətinin artırılması, həmçinin axınların "ağıllı" idarə edilməsi məqsədilə sahənin tam rəqəmsallaşmasına (infrastruktur və proqram təminatı, o cümlədən IoT, M2M, AI) subsidiya və güzəştli kreditlərin ayrılması	RİNN	İN, MN, DGK	2022–2026		Müvafiq subsidiya və güzəştli kredit siyasətinin hazırlanması və tətbiqi	Nəqliyyat və logistika sahəsi üzrə axınların "ağıllı" idarə edilməsi sisteminin tam tətbiqi	Nəqliyyat və logistika sahəsinin rəqəmsallaşması
3.	Elektron ticarət üzrə normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi (maneələrin aradan qaldırılması) və qanunsuz ticarət əməliyyatlarının azaldılmasının təşviqi	İN	RİNN, ƏN, DGK, MB	2022–2026		Elektron ticarət üzrə təkmil qanunvericilik bazasının tətbiqi		
4.	Elektron ticarətin genişlənməsi üçün zəruri infrastrukturun yaradılması və bu sahədə təhlükəsizlik tədbirlərinin həyata keçirilməsi	RİNN	MB, VXSİDA, İN	2022–2026		Təhlükəsizlik əməliyyatları üzrə qaydaların qəbul olunması; Data məlumatların qorunması üçün	Elektron ticarətin həcmnin və istifadəçilərinin sayının artması	Elektron ticarətin cəmi ticarət əməliyyatlarında xüsusi çəkisinin artması

						mexanizmlərin yaradılması				
5.	Bizneslərarası (B2B) əməliyyatların (o cümlədən tenderlər, daşınmaz əmlak və s.) onlayn platformalara keçməsinin təşviqi	İN	RİNN, MB, VXSİDA	2022–2026		Müvafiq sahələrdə elektron platformanın tətbiqi	Onlayn platforma üzərindən keçirilən bizneslərarası (B2B) əməliyyatların həcmnin hər il 15% artması			
6.	Müasir identifikasiya alətlərinin (rəqəmsal imzalar, ID, "ağıllı müqavilə"lər, elektron sənədlər və s.) tətbiqinin təşviq edilməsi	RİNN	İN, VXSİDA, MB	2022–2026		Ölkələrarası elektron imzaların qarşılıqlı tanınması və əsas ticarət partnyorları ilə elektron sənəd mübadiləsi üzrə təkliflərin hazırlanması	Ölkələrarası elektron sənəd mübadiləsində iştirak edən əsas ticarət subyektlərinin sayının hər il 10% artması			
7.	Dövlət–özəl sektor tərəfdaşlığı çərçivəsində telekommunikasiya operatorları ilə birgə kommunikasiya şəbəkələrinin inkişaf etdirilməsi	RİNN		2022–2026		Telekommunikasiya operatorları ilə birgə kommunikasiya şəbəkələrinin inkişafına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Dövlət–özəl sektor tərəfdaşlığı çərçivəsində telekommunikasiya operatorları ilə birgə kommunikasiya şəbəkələrinin inkişafında müsbət dinamikaya nail olunması	Telekommunikasiya xidmətlərində özəl sektorun xüsusi çəkisinin artması		
8.	KOB-ların böyük beynəlxalq platformalarla (Amazon, AliExpress və s.) əməkdaşlığının qurulmasının və inteqrasiyasının dəstəklənməsi	İN	RİNN, MB	2022–2026		Müvafiq platformalarla əməkdaşlığının qurulmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	KOB-ların böyük beynəlxalq platformalarla inteqrasiyası sahəsində müsbət dinamikaya nail olunması		KOB-ların böyük beynəlxalq platformalarla inteqrasiyasının təmin edilməsi	
9.	İKT-nin inkişafı üçün standartların formalaşdırılması, o cümlədən bulud	RİNN	VXSİDA, İN	2022–2023		Müvafiq qaydaların hazırlanması	Müvafiq qaydaların tətbiqi			

	texnologiyaları, API, əşyaların interneti, böyük məlumatlar və digər sahələrdə siyasət və standartların hazırlanması								
10.	Dövlət sifarişi ilə hazırlanan müdafiə sənayesi təyinatlı orta və yüksək texnoloji məhsulların və ya məhsul hissələrinin yerli özəl iqtisadi subyektlər tərəfindən istehsalına və yüksəkixtisaslı yerli kadrların formalaşmasına imkan yaradan layihələrin həyata keçirilməsi	MSN	MSN, DSX, RİNN, İN	2022–2026		Müvafiq layihə təkliflərinin həyata keçirilməsi	Müdafiə sənayesi təyinatlı orta və yüksək texnoloji məhsulların və ya məhsul hissələrinin istehsalında özəl sektorun xüsusi çəkisinin hər il artması	Müdafiə sənayesi təyinatlı orta və yüksək texnoloji istehsalının artması	
3.2.4.	Fəaliyyət istiqaməti: Mədəni və yaradıcı cəmiyyətin inkişafının təşviqi								
1.	Mədəniyyət və yaradıcılıq sahələrində bacarıqların inkişafını təşviq edən maarifləndirici təşəbbüslərin həyata keçirilməsi	MdN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Mədəniyyət və Yaradıcılıq sahələrində bacarıqların inkişafına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Maarifləndirmə sahəsində hər il 1 Qrant Proqramının icrası; Hər il mədəniyyət sahəsində məlumatların artırılmasına yönəlmiş 2 yeni layihənin icrası	Cəmiyyətdə yaradıcı bacarıqların inkişaf etməsi	
2.	Mədəniyyət və yaradıcılıq sahəsində media platformalarının yaradılması və fəaliyyətinin təmini	MdN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Mədəniyyət sahəsində media platformalarının fəaliyyət göstərməsi	Media platformaları üzrə məlumatların çatdığı auditoriyanın hər il 10% artması; “E-culture” Azərbaycan mədəniyyətinin rəqəmsallaşması layihəsi çərçivəsində hər il yazılı və media məlumatların ümumi həcmiminin artması üzrə müsbət dinamikaya nail olunması; Platforma çərçivəsində özəl təşkilatlarla hər il 2 yeni layihənin icrası	Azərbaycanda mədəniyyət və yaradıcı sahələrin inkişafı	

3.	Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği çərçivəsində yaradıcılıq sahələrinin inkişafının dəstəklənməsi	MdN	ƏMA, aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Mədəniyyətin və yaradıcılıq sahələrinin inkişafına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Strateji ölkələrdə Azərbaycanın yaradıcı mədəniyyətinə dair hər il 5 yeni tədbirin keçirilməsi; Dövrün sonunda xaricdə yerləşən aparıcı muzey və kitabxanalarda 10 yeni guşənin yaradılması; layihənin həyata keçirilməsi; Hər il 1 yeni yüksək keyfiyyətli filmin yaradılması; Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği məqsədilə keçiriləcək forumlarda hər il tərəfdaş sayının artım tempinin təmin olunması; Dövrün sonunadək 5 strateji ölkədə mədəni mərkəzlərin açılması		
3.2.5. Fəaliyyət istiqaməti: Dövlət xidmətlərinə əlçatanlığın genişləndirilməsi üçün innovasiyaların tətbiqi									
1.	Dövlət xidmətlərinin sadələşdirilməsi və özəl sektorla mümkün qədər inteqrasiya olunmuş şəkildə göstərilməsi üçün rəqəmsal platformanın (məlumatların saxlanması, mübadiləsi və idarə edilməsi üzrə milli sistem) yaradılması	RİNN, VXSİDA	MB, İN	2022–2026	Hər il "ASAN indeks" çərçivəsində 40-dan çox yeni və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının 600-dən çox xidməti qiymətləndirilir	Dövlət xidmətlərinin özəl sektora tam rəqəmsal platformada təqdim edilməsi üçün təkliflərin hazırlanması və həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna qurumlar tərəfindən dövlət xidmətlərinin vətəndaşlara və biznes subyektlərinə sadələşmiş və rahat formada göstərilməsinin təmin edilməsi		
2.	Rəqəmsal transformasiya konsepsiyasının hazırlanmasının yekunlaşdırılması və təsdiq üçün təqdim edilməsi	RİNN	İN, VXSİDA	2022–2023		Rəqəmsal transformasiya konsepsiyasının layihəsinin hazırlanması	Rəqəmsal transformasiya konsepsiyasının təsdiq edilməsi		
3.	Bütün dövlət xidmətlərinin (G2C, G2B, G2G) illər üzrə rəqəmsal mühitə keçirilməsi ilə bağlı prioritet istiqamətlərin müəyyən edilməsi və onların onlayn	RİNN, VXSİDA	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026	Elektron hökumət portalında müxtəlif dövlət qurumları tərəfindən 400-dən çox elektron	Elektron hökumətin inkişafı və rəqəmsal hökumətə keçidin sürətləndirilməsi üzrə tədbirlərin icrası	Dövlət informasiya sistemləri ehtiyatlarının effektiv və çevik tənzimlənməsi ilə bağlı mexanizmlərin formalaşması; Dövlət qurumları tərəfindən göstərilən xidmətlərin müəyyən edilmiş prioritetə uyğun		

	formatda təşkil olunmasının əlaqələndirilməsi				xidmət təqdim edilir. Portalın 1,3 mln-dan çox istifadəçisi var. 40 dövlət qurumu sistemə inteqrasiya olunub		olaraq rəqəmsallaşması, istifadə rahatlığının artırılması və proaktiv xidmətlərin təmini	
4.	Kommunal xidmətlərin elektron platforma üzərindən təqdimi istiqamətində tədbirlərin görülməsi	EN, VXSİDA	“Azərsu” ASC, aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Dövrün sonuna kommunal xidmətlərin vahid informasiya sisteminin tamamlanması		
MƏQSƏD 3.3: VƏTƏNDAŞLARIN SAĞLAM HƏYAT TƏRZİ								
3.3.1.	Fəaliyyət istiqaməti: Reproduktiv sağlamlığın təmin edilməsi							
1.	Ailə həkimi institutunun potensialının artırılması, ailə həkimlərinin antenatal xidmətə fəal cəlb olunması	SN	İTSDA	2022–2026	2200 ailə həkimi	Həkimlərin 10%-nin antenatal xidmətə cəlb olunması	Antenatal xidmətə cəlb olunan həkimlərin xüsusi çəkisinin hər il 10% bəndi artması	Ailə həkimi institutunun inkişaf etməsi
2.	Hamilə qadınlara, yenidoğulmuşlara, xüsusən azçəkili körpələrə zəruri tibbi xidmət göstərilməsi üçün kadrların inkişaf etdirilməsi, infrastrukturun müasirləşdirilməsi və tibbi təchizat sisteminin gücləndirilməsi	SN	İTSDA	2022–2026	Ana ölümü (hər 100000 nəfər diri doğulan uşaqların sayına nisbəti): 15,8 (2020-ci il) Körpə ölümü (hər 1000 nəfər diri doğulanların ümumi sayına nisbəti): 9,8 (2020-ci il)	Müvafiq sahədə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Ana ölümü və körpə ölümü üzrə müvafiq göstəricilərin hər il azalması dinamikasına nail olunması	Ana ölümü üzrə müvafiq göstəricinin dövrün sonuna 12,9-a azalması Körpə ölümü üzrə müvafiq göstəricinin dövrün sonuna 9,3-ə azalması
3.	Hamilə qadınların maarifləndirilməsi üçün müxtəlif interaktiv internet səhifələ-	SN	İTSDA	2022–2026	E-forumda iştirakçı sayı: 50 iştirakçı	İnteraktiv internet səhifələrinin və	E-forumda iştirakçı sayının dövrün sonuna 150-ə çatması	

	rinin və mobil aplikasiyaların yaradılması				mobil tətbiqlər üzrə yükləmə sayı: 300 yükləmə	mobil applikasiyaların tətbiqi	Mobil tətbiqlər üzrə yükləmə sayının hər il əlavə 200 vahid artması	
4.	Fertil yaşlı əhali arasında ailə planlaşdırılması və kontrasepsiya haqqında maarifləndirmə işinin aparılması	SN	İTSDA	2022–2026	Məlumatlılıq səviyyəsi: 70%	Maarifləndirmə sahəsində tədbirlərin həyata keçirilməsi	Məlumatlılıq səviyyəsinin hər il əlavə 5% bəndi artması	
3.3.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Uşaqların sağlam böyüməsinin təmin edilməsi							
1.	Uşaqlara göstərilən tibbi xidmətlərin əlçatanlığının və keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün ixtisaslaşmış tibb mərkəzlərinin və ya tibb bölmələrinin kadr potensialının, infrastruktur imkanlarının və tibbi təchizat sisteminin gücləndirilməsi	SN	İTSDA	2022–2026	Uşaq ölümü (5 yaşadək uşaqlar), (hər 1000 nəfər diri doğulanların ümumi sayına nisbəti: 11,1 (2020-ci il))	Uşaq ölümü üzrə müvafiq göstərici: 11	Uşaq ölümü üzrə müvafiq göstəricinin hər il 0,1 vahid azaldılaraq dövrün sonuna 10,5-ə düşməsi	Uşaqların sağlamlıq səviyyəsinin artması və uşaqlar arasında yoluxucu xəstəliklərin azalması
2.	Uşaqların yoluxucu xəstəliklərə qarşı planlı peyvəndlənməsinin həyata keçirilməsi üçün kadr potensialının gücləndirilməsi, infrastrukturun müasirləşdirilməsi və tibbi təchizatın yaxşılaşdırılması	SN	İTSDA	2022–2026	Uşaqların 87%-i peyvəndlərlə əhatə olunmuşdur	Peyvəndlərlə əhatəliliyin artırılması üçün tədbirlərin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna uşaqların 95%-nin peyvəndlərlə əhatə olunması	Uşaqların sağlamlıq səviyyəsinin artması və uşaqlar arasında yoluxucu xəstəliklərin azalması
3.	Rəqəmsal texnologiyalardan (mobil aplikasiyalar, video-zəng və s.) istifadə etməklə uşaqların peyvəndlənməsinə dair valideynlər arasında mütəmadi maarifləndirmə işlərinin görülməsi	SN	İTSDA	2022–2026		Mobil tətbiqlərin yaradılması və tətbiq edilməsi	Mobil tətbiqlərin yüklənmə sayının hər il 10% artması və valideyn məmnunluğu səviyyəsinin dövrün sonuna 90%-ə çatması	
3.3.3.	Fəaliyyət istiqaməti: Uşaqların sağlam həyat tərzinin və sağlam qidalanmanın təşviqi							

						200 yükləmə	400 yükləmə	600 yükləmə	800 yükləmə	1000 yükləmə
1.	Uşaqların sağlam böyüməsi üçün həkim və qida mütəxəssisinin məsləhətləri olan mobil aplikasiyaların və ya müxtəlif interaktiv internet səhifələrinin yaradılması	SN	İTSDA	2022–2026		1000 baxış	2000 baxış	3000 baxış	4000 baxış	5000 baxış
2.	Məktəblərdə sağlam həyat tərzi və sağlam qidalanmanın təşviqi üzrə kadr potensialının gücləndirilməsi və infrastrukturun yaradılması	SN	TN, İTSDA	2022–2026		50 məktəb müəlliminin kursa cəlb olunması	Kursa cəlb edilmiş məktəb müəllimlərinin sayının hər il əlavə 50 nəfər artması			
3.3.4.	Fəaliyyət istiqaməti: Uşaqların psixi sağlamlığının möhkəmləndirilməsi									
1.	Rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə psixoloqların uşaqlarla görüşlərinin keçirilməsi, psixoloji dəstəyə ehtiyacı olan uşaqlar üçün xüsusi müalicə proqramlarının hazırlanması	SN	İTSDA	2022–2026		Teletəbabət platformasının yaradılması və psixoloqlar arasında təşviqi	Psixoloqun uşaqlarla işinin 10%-nin rəqəmsal texnologiyalarla həyata keçməsi	Dövrün sonuna psixoloqun uşaqlarla işinin 20%-nin rəqəmsal texnologiyalarla aparılması		
2.	Ağır və xroniki psixi pozuntusu olan uşaq və yeniyetmələrin müalicəsi üçün tibbi mərkəzlərin kadr potensialının gücləndirilməsi, infrastruktur imkanlarının genişləndirilməsi və tibbi təchizat sisteminin yaxşılaşdırılması	SN	İTSDA	2022–2026	Uşaq psixiatriya müəssisələri üzrə çarpayı/günlərin sayı: 25390 çarpayı/gün	3% azalma	6% azalma	9% azalma	12% azalma	15% azalma
3.3.5.	Fəaliyyət istiqaməti: Tibbi xidmətin keyfiyyətinin və əlçatanlığının artması									
1.	Əhali arasında öz sağlamlığının qorunması, xəstəliklərin erkən əlamətlərinə dair rəqəmsal texnologi-	SN		2022–2026	8 mobil tətbiq	9 mobil tətbiq	11 mobil tətbiq	12 mobil tətbiq	13 mobil tətbiq	14 mobil tətbiq

	yalar tətbiq etməklə maarifləndirici mobil aplikasiyaların və interaktiv internet səhifələrin yaradılması									
2.	Qeyri-infeksiyon xəstəliklərin qarşısının alınması məqsədilə skrininglər aparılması	İTSDA	SN	2022–2026	Onkoloji xəstəliklərin erkən mərhələdə aşkarlanması: 39,4%	Onkoloji xəstəliklərin erkən mərhələdə aşkarlanması: 40%	Onkoloji xəstəliklərin erkən mərhələdə aşkarlanması: 41%	Onkoloji xəstəliklərin erkən mərhələdə aşkarlanması: 42,5%	Onkoloji xəstəliklərin erkən mərhələdə aşkarlanması: 43,5%	Onkoloji xəstəliklərin erkən mərhələdə aşkarlanması: 45%
3.	Tibbi xidmətlərin keyfiyyət standartları sisteminin işlənilib hazırlanması, kliniki protokolların yenilənməsi, tibb müəssisələrinin heyəti üçün bilik və bacarıqların artırılması məqsədilə təlimlər keçirilməsi	SN	İTSDA	2022–2026		Tibbi xidmətlər üzrə keyfiyyət standartlarının tətbiq edilməsi	Tibb müəssisələrinin 15%-nin akkreditasiyadan keçməsi			
					91 kliniki protokol mövcuddur	20 kliniki protokolun yazılması və ya yenilənməsi	Hər il 20 kliniki protokolun yazılması və ya yenilənməsi			
4.	Ölkədə dərman və tibbi preparatlar istehsalının təşkilinə dəstək verilməsi, onların keyfiyyətinin yoxlanılması və müvafiq qeydiyyat sənədinin təqdim olunması	SN	İN	2022–2026	Ölkədə 33 adda dərman preparatı istehsal olunur	Ölkədə dərman və tibbi preparatlar istehsalına dair zəruri dəstəyin göstərilməsi	Ölkədə hər il 4 adda yeni dərman preparatının istehsalı		Tibbi sənayenin məhsul buraxılışının artması	
5.	İlkin səhiyyə xidməti mərkəzlərinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi və diaqnostika imkanlarının genişləndirilməsi	İTSDA		2022–2026	Əhalinin ilkin səhiyyə xidməti müəssisələrinə müraciətləri: adambaşına 3,8 (2020-ci il)	Müvafiq sahədə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Əhalinin ilkin səhiyyə xidməti müəssisələrinə adambaşına düşən müraciətlərinin sayının dövrün sonunda 4,2-ə çatması			
3.3.6.	Fəaliyyət istiqaməti: Tibbi xidmətlərin tənzimlənməsi və dayanıqlı maliyyələşməsinin təmin olunması									

1.	İcbari Tibbi Sığorta Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən tibbi xidmətlərin çeşidinin genişləndirilməsi	İTSDA	SN	2022–2026	2550 xidmət	Müvafiq tibbi xidmətlərin siyahısının hazırlanması və tətbiqi	İcbari Tibbi Sığorta Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən tibbi xidmətlərin sayının dövrün sonuna 2800-ə çatması				
2.	Səhiyyə sistemində tənzimləmə və idarəetmə funksiyalarının dəqiq müəyyən edilməsi	SN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2023		Tənzimləmə və idarəetmə funksiyaları üzrə meyarların hazırlanması və tətbiqi	Səhiyyə sistemində tənzimləmə və idarəetmənin yaxşılaşması				
3.3.7. Fəaliyyət istiqaməti: Vətəndaşların sağlam həyat tərzinin təmin edilməsi											
1.	Respublikanın ali və orta təhsil müəssisələrində tələbə/şagird və müəllim heyəti üçün sağlam həyat təzi barədə müxtəlif informativ maarifləndirici resursların yaradılması	SN	İTSDA, GİN, TN, AQUPDK, YİH	2022–2026	2 adda maarifləndirmə materialı	3 adda maarifləndirmə materialı və 1 adda e-təlimin həyata keçirilməsi	Dövrün sonuna 10 adda maarifləndirmə materialı və 5 adda e-təlimin tətbiqi				
2.	Sağlam həyat təzi və davranış risk amilləri barədə maarifləndirici materialların (videoçarxlar, bukletlər, plakatlar və s.) hazırlanması və aidiyyəti üzrə paylanması, aidiyyəti mobil tətbiqlərin istifadəyə verilməsi	SN	GİN, TN, AQUPDK, AQTA, YİH	2022–2026	40 videoçarx və poster	Müvafiq maarifləndirici materiallardan istifadə	Dövrün sonuna videoçarx və poster sayının 50-ə çatması				
3.	Əhalinin müxtəlif təbəqələri, o cümlədən işləyən əhali üçün fiziki aktivliyə dair maarifləndirici materialların (bukletlər, plakatlar, kitabçalar, sosial çarxlar və s.) hazırlanması və paylanması (o cümlədən ilkin səhiyyə xidməti gös-	SN	İTSDA, GİN, AQUPDK, YİH	2022–2026	Böyükklər arasında 81,9% müntəzəm intensiv fiziki aktivliklə məşğul deyil (2017-ci il)	Böyükklər arasında müntəzəm intensiv fiziki aktivliklə məşğul olmayanların ümumi	Böyükklər arasında müntəzəm intensiv fiziki aktivliklə məşğul olmayanların ümumi	Böyükklər arasında müntəzəm intensiv fiziki aktivliklə məşğul olmayanların ümumi	Böyükklər arasında müntəzəm intensiv fiziki aktivliklə məşğul olmayanların ümumi	Böyükklər arasında müntəzəm intensiv fiziki aktivliklə məşğul olmayanların ümumi	Böyükklər arasında müntəzəm intensiv fiziki aktivliklə məşğul olmayanların ümumi göstəricisininin 8% azalması

	tərən müəssisələr, KİV və sosial şəbəkələr vasitəsilə)					göstəricisinin 2% azalması	göstəricisinin 3% azalması	göstəricisinin 5% azalması	göstəricisinin 6% azalması	
4.	Əhalinin yaş kateqoriyaları, sosial-iqtisadi və gender amillərinə uyğun olaraq, sağlam həyat təzi və davranış risk amilləri ilə bağlı vəziyyətin mütəmiz monitorinqi və qiymətləndirilməsi	SN	İTSDA, GİN, AQUPDK, YİH	2022–2026		STEPS sorğusunun hazırlanması və aparılması	Hər il sorğuların keçirilməsi və nəticələrinin geniş kommunikasiyası			Əhalinin səhiyyə xidmətləri üzrə məmnunluğunun artması
5.	Mövcud idman infrastrukturunun müasirləşdirilməsi və ondan istifadə imkanlarının genişləndirilməsi	GİN	TN, YİH	2022–2026	Bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olanların ümumi sayı: 18–19% (2019-cu il)	İdman infrastrukturundan istifadənin genişlənməsinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Mövcud idman infrastrukturundan istifadə edənlərin sayının hər il 10% artması			Səhiyyə sağlam həyat təzi üzrə məlumatlılığının artması
MİLLİ PRIORİTET 4. İŞĞALDAN AZAD OLUNMUŞ ƏRAZİLƏRƏ BÖYÜK QAYIDIŞ										
Bu Prioritet “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış” Dövlət Proqramının Tədbirlər Planı çərçivəsində icra ediləcəkdir.										
MİLLİ PRIORİTET 5. TƏMİZ ƏTRAF MÜHİT VƏ “YAŞIL ARTIM” ÖLKƏSİ										
MƏQSƏD 5.1: YÜKSƏK KEYFİYYƏTLİ EKOLOJİ MÜHİT										
5.1.1.	Fəaliyyət istiqaməti: Tullantıların səmərəli idarə olunması									
1.	Tullantıların yaranması, təkrar emalı və zərərsizləşdirilməsi ilə bağlı uçuşun təkmilləşdirilməsi, məlumat bazasının və elektron informasiya sisteminin yaradılması	ETSN	İN, SN, İTSDA, VXSİDA, YİH, DSK, “Təmiz Şəhər” ASC	2022–2024		Tullantıların uçuşunun təkmilləşdirilməsinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Tullantılarla bağlı elektron informasiya sisteminin istifadəyə verilməsi			
2.	Tullantıların idarə edilməsi sahəsində kadr potensialının gücləndirilməsi	TN	ETSN, İN, “Təmiz Şəhər” ASC	2022–2026		Tullantıların idarə edilməsi sahəsində kadr potensialının gücləndirilməsi	Tullantıların idarə edilməsinə dair tədris vəsaitlərin hazırlanması və tədris olunması			Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi sahəsində elmi təminatın və

						rilməsinə dair təkliflərin həyata keçirilməsi		kadr potensialının artması
3.	Regionlarda bərk məişət tullantılarının mərkəzləşdirilmiş idarə olunması sisteminin yaradılması və bu sahədə maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi	YİH	ETSN, "Təmiz Şəhər" ASC, SN	2022– 2026		Regionlarda bərk məişət tullantılarının idarə olunmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Regionlarda bərk məişət tullantılarının idarə olunması üzrə maddi təchizatı yaxşılaşdırılmış mərkəzləşdirilmiş sistemin fəaliyyət göstərməsi	Bölgələrdə bərk məişət tullantılarının idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi
4.	Təhlükəli tullantı poliqonlarının infrastrukturunun müasirləşdirilməsi və mərkəzləşdirilmiş zərərsizləşdirmə qurğularının tətbiqi	ETSN	İN, KTN, SN, "Təmiz Şəhər" ASC, YİH	2024– 2026		Müasir infrastruktur və mərkəzləşdirilmiş zərərsizləşdirmə qurğularının tətbiqi	Təhlükəli tullantıların təbiətə təsirinin müəyyən edilməsi üçün poliqon ərazisində aparılan ekoloji monitorinqlər üzrə müsbət dinamika-yə nail olunması	Təhlükəli tullantıların ətraf mühitlə təmasının azalması
5.1.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Hidrometeoroloji müşahidə və ətraf mühitin monitorinqi sisteminin təkmilləşdirilməsi							
1.	Hidrometeoroloji müşahidə və erkən xəbərdarlıq sisteminin müasirləşdirilməsi	ETSN	AZAL, ARDNŞ, FHN, "AzMeiSu-Təs" ASC, "Azərsu" ASC, RİNN	2022– 2026	Hidrometeoroloji müşahidə şəbəkəsinin avtomatlaşdırılma səviyyəsi: Hidroloji: 35% Meteoroloji: 42% Okeanoloji: 44% Aeroloji: 0% Radiometeoroloji: 40%	Müvafiq sahədə müasirləşdirilmiş sistemin tətbiqi	Dövrün sonuna hidrometeoroloji müşahidə şəbəkəsinin avtomatlaşdırılma səviyyəsi: Hidroloji: 58% Meteoroloji: 76% Okeanoloji: 87% Aeroloji: 50% Radiometeoroloji: 80%	

2.	Atmosfer havasının çirklənməsi üzrə avtomatik monitoring şəbəkəsinin və vahid məlumat bazasının genişləndirilməsi	ETSN	SN, YİH	2022–2026	Atmosfer havasının monitorinqi şəbəkəsinin avtomatlaşdırılma səviyyəsi: 21,7%	Müvafiq sahədə monitorinq şəbəkəsinin tətbiqi	Dövrün sonunda atmosfer havasının monitorinqi şəbəkəsinin avtomatlaşdırılma səviyyəsi: 87%		
5.1.3.	Fəaliyyət istiqaməti: Bioloji müxtəlifliyin qorunması, su bioresurslarının artırılması, akvakulturanın inkişafı, fauna və flora növlərinin bərpa edilməsi								
1.	Azərbaycanda yeni növ xüsusi mühafizə rejimli təbiət ərazisinin – ilk geoloji parkın yaradılması	ETSN	İN, DTA, YİH	2024–2026		Geoloji parkların təşviqi, bu sahədə əhalinin maarifləndirilməsi	Geoparkın yaradılması və UNESCO-nun "Geoparklar şəbəkəsi"nə daxil edilməsi		
2.	Zaqatala-Balakən biosfer qoruğunun yaradılması	ETSN	İN, DTA, YİH	2022–2026		Biosfer qoruğunun gələcək idarəetmə planı ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi	Zaqatala-Balakən regionunda bioloji müxtəlifliyin mühafizəsinin yaxşılaşdırılması və regionun sosial-iqtisadi inkişafına töhfə verilməsi		
3.	Reintroduksiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi	ETSN		2022–2026	26 baş Avropa bizonu, 265 baş ceyran reintroduksiya edilmişdir	Reintroduksiya üzrə tədbirlər planının həyata keçirilməsi	Hər il 3 baş bizonun və 5 baş ceyranın reintroduksiya edilməsi		Nəsli kəsilmək təhlükəsi altında olan növlərin tarixi areallarında bərpası
4.	Azərbaycanın "Qırmızı kitabı"nın III nəşrinin hazırlanması	ETSN	AMEA	2022–2023		Azərbaycanın "Qırmızı kitabı"nın III nəşri ilə bağlı tədqiqatların aparılması	Azərbaycanın "Qırmızı kitabı"nın III nəşrinin çap edilməsi		
5.	Bioloji müxtəlifliyin qorunması məqsədilə əhalinin ekoloji maarifləndirilməsi, kadrların bilik və bacarıqlarının artırılması	ETSN	TN	2022–2026		Ekoloji maarifləndirmə üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Hər il maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi və 130 mütəxəssislərin təlimlərə cəlbi		Ekoloji maariflənmə və məlumatlılıq səviyyəsinin artması
6.	Balıq ehtiyatlarının, o cümlədən nadir və nəsli kəsilməkdə olan nərə	ETSN	İN, KTN	2022–2026		Balıq ehtiyatlarının artırılmasına	Hər il 565000 nərə və 45000 qızılbalıq növlərinin süni yolla artması		Xəzərin su bioresurslarının qorunması və

	cinsli və qızılbalıq növlərinin süni yolla artırılması					dair tədbirlər planının həyata keçirilməsi				balıqçılığın inkişaf etdirilməsi
7.	İntensiv sənaye tipli akvakultura təsərrüfatlarının yaradılmasına dəstək	KTN	AQTA, ETSN, İN	2022–2026		İntensiv sənaye tipli akvakultura təsərrüfatlarının yaradılması üçün ərazilər və onların elektron qeydiyyatı sistemi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	Yeni yaradılan intensiv sənaye tipli akvakultura təsərrüfatlarının sayının hər il orta hesabla 10% artması			Akvakultura subyektlərinin məhsul buraxılışının artması
5.1.4.	Fəaliyyət istiqaməti: Meşə ilə örtülü ərazilərin və yaşıllıqların mühafizəsi və artırılması									
1.	Meşəberpa və meşəsalma işlərinin aparılması	ETSN	İN	2022–2026	Ümumi ərazidə yaşıllığın payı: 12%	Dövrün sonuna ümumi ərazidə yaşıllığın payının 12,3%-ə çatması				
2.	Qeyri-meşə fondu torpaqlarında yaşıllıqların artırılması	ETSN	YİH, "Azərsu" ASC, "AzMeİSu-Təs" ASC, Bələdiyyələr	2022–2026	Qeyri-meşə fondu torpaqlarında yaşıllıqların sahəsi: 4446 ha	Qeyri-meşə fondu torpaqlarında yaşıllıqların sahəsinin dövrün sonuna 5700 hektara çatması				
5.1.5.	Fəaliyyət istiqaməti: Torpaq ehiyatlarının mühafizəsi və bərpası									
1.	Kollektor-drenaj şəbəkələrinin bərpası, sel və daşqınlara qarşı mübarizə imkanlarının genişləndirilməsi	"AzMeİSu-Təs" ASC	KTN, ETSN, FHN	2022–2026	Kollektor-drenaj şəbəkələrinin bərpası: 3443 km; sel və daşqınlara qarşı mübarizə üçün sahilbərkitmə bəndləri: 218,6 km	Kollektor-drenaj şəbəkələrinin bərpası: 160 km; sel və daşqınlara qarşı mübarizə üçün sahilbərkitmə bəndləri: 3 km	Kollektor-drenaj şəbəkələrinin bərpası: 180 km; Sel və daşqınlara qarşı mübarizə üçün	Kollektor-drenaj şəbəkələrinin bərpası: 220 km; Sel və daşqınlara qarşı mübarizə üçün sahil-	Kollektor-drenaj şəbəkələrinin bərpası: 240 km; Sel və daşqınlara qarşı mübarizə üçün sahil-	Kollektor-drenaj şəbəkələrinin bərpası: 240 km; Sel və daşqınlara qarşı mübarizə üçün sahilbərkitmə bəndləri:

							sahilberkitmə bəndləri: 2,5 km	berkitmə bəndləri: 3 km	berkitmə bəndləri: 4 km	5 km
2.	Kənd təsərrüfatı torpaqlarının süni intellekt tətbiq edilməklə idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi, mühafizəsi, otlaplardan planlı istifadə mexanizminin tətbiqi	KTN	İN, ETSN	2022–2026		Aqrar sektordə süni intellekt sisteminin yaradılması üzrə pilot layihələrin hazırlanması	Süni intellektdən istifadə etməklə dövrün sonuna 4 rayonda aqrar sektordə sahibkarlıq fəaliyyəti göstərən subyektlərə göstərilən müxtəlif dəstək xidmətlərinin hər il 10% artması			Dövrün sonuna sektoral operativ monitoring sisteminin və ölüş-otlaq sahələrindən istifadənin səmərəliliyinin artması
5.1.6. Fəaliyyət istiqaməti: Mineral xammal bazasından səmərəli istifadə										
1.	Mineral xammal resurslarından istifadə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, faydalı qazıntı hasilatında müasir texnologiyalardan istifadənin stimullaşdırılması, istismarı bitmiş faydalı qazıntı yataqları ərazilərinin rekultivasiyası	ETSN	İN, KTN, EN, YİH	2022–2026		Müasir texnologiyalardan güzəştli istifadə imkanlarının yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	1920 ha sahədə faydalı qazıntı hasilatında müasir texnologiyadan istifadə və 1042 ha sahədə rekultivasiya işlərinin aparılması			
MƏQSƏD 5.2: “YAŞIL ENERJİ” MƏKANI										
5.2.1. Fəaliyyət istiqaməti: Energetika sektorunda tənzimləyici mühitin təkmilləşdirilməsi və zəruri liberallaşdırmanın aparılması										
1.	Qaz təchizatı sahəsində nəql, paylanma, satış və elektrik enerjisinin istehsalı, ötürülməsi, paylanması və təchizatı fəaliyyətlərinin hüquqi və idarəçilik baxımından ayrılması	EN	İN, AİH, “Azərenerji” ASC, “Azərişiq” ASC, ARDNŞ	2022–2026		Müvafiq sahədə təkliflər layihəsinin hazırlanması	Elektrik enerjisinin istehsalı, ötürülməsi, paylanması və təchizatı fəaliyyətlərinin hüquqi və idarəçilik baxımından ayrılmasına imkan verən hüquqi və institusional təkliflərin həyata keçirilməsi Qaz təchizatı sahəsində nəql, paylanma, satış fəaliyyətlərinin hüquqi və idarəçilik baxımından ayrılmasına imkan verən hüquqi və institusional təkliflərin həyata keçirilməsi			Müvafiq fəaliyyət növlərinin hüquqi və idarəçilik baxımından ayrılması üzrə mühitin formalaşması
2.	Paylayıcı şəbəkədə elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması və elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi	“Azərişiq” ASC		2022–2026		Müxtəlif gücə malik yeni elektrik təchizatı infrastrukturunun	İllər üzrə qəbul olunmuş sayda müxtəlif gücə malik yeni elektrik təchizatı infrastrukturunun yaradılması			

						turunun yaradılmasına dair təkliflərin hazırlanması				
3.	Topdansatış bazarının təşkilinə hazırlıq məqsədilə iqtisadi səmərəlilik meyarı əsasında elektrik enerjisi istehsal güclərinin seçiminin ötürücü tərəfindən aparılması	EN	İN, "Azərenerji" ASC	2022– 2023		Səmərəliliyin artırılmasına yönələn proqram təminatından istifadə	Səmərəlilik göstəricisi üzrə hər il müsbət dinamikanın təmin edilməsi			
4.	Elektrik enerjisinin istehsalçıları, eləcə də təchizatçıları arasında rəqabət mühitinin formalaşdırılması üçün hədəf modelinə uyğun bazar qaydalarının hazırlanması	EN	İN, "Azərenerji" ASC, "Azərişiq" ASC	2022– 2025		Müvafiq bazar qaydalarına dair layihənin hazırlanması və tətbiqi	Elektrik enerjisinin istehsalçıları, eləcə də təchizatçıları arasında rəqabətin artması			
5.	Elektroenergetika sistemində müstəqil təchizatçıların yaranmasının və fəaliyyətinin təşviq edilməsi	EN	İN, "Azərişiq" ASC	2022– 2026		Elektroenergetika sistemində müstəqil təchizatçıların yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	Müstəqil təchizatçıların fəaliyyət göstərməsi və təchizatın yaxşılaşması			
6.	Energetika sahəsində tənzimləyici mühitin formalaşdırılması, iqtisadi əsaslara, xərc və gəlirlərə istinad edən tarif metodologiyasının təkmilləşdirilməsi	EN	İN	2022– 2025		Təkmil tarif metodologiyasına dair təkliflərin tətbiqi	Energetika sahəsində tənzimləyici mühitin keyfiyyətinin artması			

7.	Qoyuluş gücü təqribən 500 MVt olan qaz-turbin elektrik stansiyasının tikintisi	EN	İN, “Azərenerji” ASC	2022– 2026		Müvafiq layihənin hazırlanması və potensial investora seçilməsi	Layihəyə uyğun olaraq elektrik stansiyasının tikinti üzrə zəruri işlərin görülməsi	Müvafiq elektrik stansiyasının istifadəyə verilməsi
5.2.2.	Fəaliyyət istiqaməti: Ölkədə qaz və istilik təchizatı sistemlərinin səmərəliliyinin artırılması, istehlakçıların tələbatının etibarlı şəkildə ödənilməsi							
1.	Qaz təchizatında SCADA sisteminin yaradılması	ARDNŞ	EN, İN, AİH	2022– 2026		SCADA sisteminin yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	SCADA sisteminin mərhələlər üzrə tətbiqi	SCADA sisteminin tam istifadəyə verilməsi
2.	Qazın keyfiyyətinin artırılması	ARDNŞ	EN, İN, AİH	2022– 2026		Qazın keyfiyyətinə nəzarətin artırılmasına dair tədbirlərin görülməsi	Dövrün sonuna qazın keyfiyyətinin dövlət standartlarına uyğunluğunun təmin edilməsi	
3.	İstilik təchizatı sahəsində dövlət–özel tərəfdaşlığının inkişaf etdirilməsi	EN	İN	2022– 2026		İstilik təchizatı sahəsində səmərəliliyin, dayanıqlılığın və etibarlılığın artırılması üzrə təkliflərin hazırlanması və həyata keçirilməsi	İstilik təchizatı sahəsində özel subyektlərin xüsusi çəkisinin artması üzrə müsbət dinamikaya nail olunması	İstilik təchizatı xidmətinin dayanıqlılığının və etibarlılığının artması
5.2.3.	Fəaliyyət istiqaməti: Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin artırılması							
1.	Bərpa olunan enerji infrastrukturunun dövlət–özel tərəfdaşlığı çərçivəsində genişləndirilməsi	EN	İN, “Azərenerji” ASC, “Azərişiq” ASC, AİH	2022– 2026		Müvafiq enerji infrastrukturuna özel sektorun cəlbinin təşviqinə dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Qəbul olunmuş sayda bərpa olunan enerji stansiyalarının tikintisi və istifadəyə verilməsinin təmini	Elektrik enerjisi istehsalının qoyuluş gücündə bərpa olunan enerji mənbələrinin payının artması

2.	Dənizdə külək enerjisi potensialının araşdırılması və potensialdan istifadə istiqamətində hazırlıq tədbirlərinin həyata keçirilməsi	EN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		Dənizdə külək enerjisi potensialından istifadə sahəsində təkliflərin hazırlanması	Dövrün sonuna dövlət–özel tərəfdaşlığı çərçivəsində dənizdə külək enerjisi potensialından istifadə istiqamətində hazırlıq tədbirlərinin başa çatması	
3.	Bioenerji və geotermal enerjiden istifadə imkanlarının genişləndirilməsi	EN	İN, ETSN, ARDNŞ	2022–2026		Pilot layihələrin müəyyənləşdirilməsi	Hər il bioenerji və geotermal enerjiden istifadə sahəsində müsbət dinamikanın təmin edilməsi	
4.	Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin yaradılması və potensial ərazilərə dair ölçü müşahidə işlərinin təşkil edilməsi	EN	Aidiyyəti qurumlar	2022–2026		İnformasiya sisteminin yaradılması və ölçmələr üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Ərazilərin enerji potensialının dəqiqləşdirilməsi və özəl sektora təqdim olunması	
5.	Yeni generasiya güclərinin enerji sisteminə etibarlı inteqrasiyası üçün yeni infrastrukturun qurulması	“Azərenerji” ASC		2022–2026		Yeni stansiyaların və yarımstansiyaların yaradılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	Yeni generasiya güclərinin enerji sisteminə etibarlı inteqrasiyası	Enerji istehsalında özəl sektorun xüsusi çəkisinin artması
5.2.4.	Fəaliyyət istiqaməti: Azərbaycan – Türkiyə – Avropa Enerji Qovşağının yaradılması							
1.	Azərbaycan (Naxçıvan MR)–Türkiyə–Avropa Enerji Qovşağının qurulması	“Azərenerji” ASC		2025–2026		1 ədəd Çevirici (HVDC) yarımstansiyasının tikintisi; 230 km uzunluğunda 400 kV-luq ikidövrəli xəttin çəkilməsi	Türkiyə Respublikasına birbaşa enerji ixracı imkanının yaradılması	Azərbaycan – Türkiyə–Avropa Enerji Qovşağının yaradılması
5.2.5.	Fəaliyyət istiqaməti: İqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə məqsədilə ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən və digər yaşıl texnologiyalardan istifadənin genişləndirilməsi							

1.	İstilik effekti yaradan qazların inventarlaşdırılması və Monitoring-ölçmə, hesabatlılıq və yoxlama (MRV) sisteminin inkişaf etdirilməsi	ETSN	İN, EN, KTN, RİNN, ARDNŞ, "Azərenerji" ASC, AMEA	2022–2026		MRV sisteminin yaradılması üzrə institusional təkliflərin hazırlanması	MRV sistemi üzrə müasir təcrübəyə əsaslanan institusional bazanın yaradılması	
2.	İqlim dəyişmələri üzrə Milli məlumat bazasının yaradılması	ETSN	İN, DSK, EN, KTN, RİNN, ARDNŞ, AMEA, "Azərenerji" ASC, "Azəristilik-təchizat" ASC	2022–2026		İqlim dəyişmələri üzrə Milli məlumat bazasının yaradılmasına dair təkliflərin həyata keçirilməsi	İqlim dəyişmələri üzrə beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan Milli məlumat bazasının yaradılması	İqlim dəyişmələri üzrə Milli məlumat bazasının istifadəyə verilməsi
3.	"Aşağıkarbonlu inkişaf üzrə Dövlət Proqramı"nın hazırlanması	ETSN	İN, EN, KTNi, RİNN, ARDNŞ, "Azərenerji" ASC, AMEA	2022–2024		"Aşağıkarbonlu inkişaf üzrə Dövlət Proqramı" layihəsinin hazırlanması	"Aşağıkarbonlu inkişaf üzrə Dövlət Proqramı" layihəsinin təsdiq olunmuş mərhələlərə uyğun icrası	
4.	İqlim dəyişmələrinin təsirlərinə daha həssas sektorlar üzrə Milli Adaptasiya Planının hazırlanması	ETSN	İN, KTN, FHN, "AzMeISu-Təs" ASC, "Azərsu" ASC, AMEA	2022–2026		Milli Adaptasiya Planının layihəsinin hazırlanması	İqlim dəyişmələrinə həssas əsas sektorlar üzrə Milli Adaptasiya Planının təsdiq olunmuş mərhələlərə uyğun icrası	
5.	Elektromobillik üzrə Milli Planın hazırlanması	EN	ETSN, RİNN, İN, DGK, "Azərişiq" ASC	2022–2024		Elektromobillik üzrə Milli Planın layihəsinin hazırlanması	Elektromobillik üzrə Milli Planın qəbulu	
6.	Ekoloji təmiz və təhlükəsiz nəqliyyat vasitələrinin (minik avtomobilləri, avtobus-	İN, RİNN	ETSN, EN, "Azərişiq" ASC, DGK,	2022–2026	İstismar müddəti 5 ilə qədər olan	Müvafiq sahədə təkliflərin	Elektrik mühərrikli və hibrid nəqliyyat vasitələrindən istifadənin stimullaşdırılması məqsədilə vergi-gömrük güzəştlərinin tətbiqi	Ekoloji təmiz və təhlükəsiz (yeni) nəqliyyat

	lar və s.) döviyyəsinin stimullaşdırılması və zəruri infrastrukturunun yaradılması		MN, MB, ABA		minik avtomobillərinin cəmi minik avtomobillərində xüsusi çəkisi: 4,7%	hazırlanması və qəbulu	İstismarı ekoloji cəhətdən zərərli sayılan fiziki və mənəvi köhnəlmiş nəqliyyat vasitələrinin idxalının və istifadəsinin məhdudlaşdırılmasına dair tədbirlərin görülməsi	vasitələrinin cəmi nəqliyyatda xüsusi çəkisinin artması
						Ölkə ərazisində elektrik enerjisi doldurma məntəqələrinin sayının artırılması və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi		
						Ekoloji təmiz və təhlükəsiz (yeni) nəqliyyat vasitələrinin əldə edilməsi üçün maliyyə əlçatanlığının artması		
7.	Hidrogenin istehsalı və ondan istifadə sahəsində potensialın öyrənilməsi və bu sahədə pilot layihələrə dair təkliflərin formalaşdırılması	EN	İN, ARDNŞ	2022—2023		Hidrogenin istehsalı və ondan istifadə sahəsində potensialın öyrənilməsi	Hidrogenin istehsalı sahəsində pilot layihələrə dair təkliflərin təqdim olunması	
8.	Enerji saxlanc sistemlərinin tətbiqinin araşdırılması və təkliflər verilməsi	EN	İN, "Azər-enerji" ASC, "Azərişiq" ASC	2023—2024			Enerji saxlanc sistemlərinin tətbiqinə dair təkliflər verilməsi	
9.	Energetika sektorunda karbon tutulması, utilizasiyası və saxlanması (CCUS) texnologiyalarının tətbiqinin araşdırılması və təkliflər verilməsi	EN	ETSN, ARDNŞ, "Azərenerji" ASC	2022—2025		CCUS texnologiyalarının tətbiqi imkanlarının araşdırılması	CCUS texnologiyalarının tətbiqinə dair təkliflərin verilməsi	
5.2.6.	Fəaliyyət istiqaməti: Enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi							
1.	İqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində və ev təsərrüfatlarında enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi	EN	İN, KTN, RİNN, DŞAK, ETSN, aidiyyəti qurumlar	2022—2026		Enerji səmərəliliyinin artmasına dair diaqnostikanın aparılması və təkliflərin hazırlanması	İqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində və ev təsərrüfatlarında enerji səmərəliliyi üzrə müsbət dinamikanın təmin olunması	

2.	Enerjinin istehsalı və təchizatı (nəql, ötürülmə, paylanma və s.) sahələrində enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi	EN	İN, “Azər-ışığı” ASC, “Azərenerji” ASC, “Azəristilik-təchizat” ASC, aidiyyəti qurumlar	2022—2026	Enerjinin istehsalı və təchizatı üzrə diaqnostikanın aparılması və təkliflərin hazırlanması	Enerjinin istehsalı və təchizatında səmərəlilik üzrə müsbət dinamikanın təmini
3.	Özəl (yaşayış, kommersiya və ofis) və ictimai binalar üçün milli renovasiya proqramının hazırlanması və həyata keçirilməsi	EN	İN, DŞAK, FHN, MN	2022—2026	Qabaqcıl təc-rübəyə uyğun olaraq milli renovasiya proqramının hazırlanması və qəbulu	Özəl (yaşayış, kommersiya və ofis) və ictimai binalar üçün milli renovasiya proqramının mərhələli icrası
4.	Enerji səmərəliliyinə dair normativ texniki aktların hazırlanması, monitoring və hesabatlılıq sisteminin tətbiq edilməsi	EN	İN, DŞAK, aidiyyəti qurumlar	2022—2026	Enerji səmərəliliyinin hüquqi, texniki və institusional bazasının gücləndirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması	Enerji səmərəliliyinin hüquqi, texniki və institusional bazasının gücləndirilməsinə dair müvafiq tədbirlərin icrası